

311632

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును
Post Box No. 212. Telephone No. 2544.

Vol. 14 } ఐన్న పట్టణము 1926 వ సం॥ జూన్ నెల 25-వ తేది గురువారము }
సంపుటము ౧౪ } శ్రీ అక్షయనామనందనపుర జ్యేష్ఠమాన శుద్ధ పౌర్ణమి ౧౫. } సంచిక ౭౩

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

గొప్ప గొప్పవారిచే వేలవేలు యోగ్యతాపత్రములు పొందియున్నది. సంచభాష చీటి చూచి కొనిన మోసముగలుగదు.

అమృతాంజనము సకలవిధ నొప్పులకు సంజీవివంటిది

తలనొప్పుల మాన్పును, వాయువుపోట్ల బాపును,
పార్శ్వపునొప్పులు బారదోలును, పొట్లబోగొట్టును
బెణుకుల భేదించును వాపుల రూపుమాపును.

ఈమందును రుద్దగానే చెమట పట్టుటవలన శరీర
మందలి దుష్పదార్థములను తొలగించి దేహమున
కాఠిన్యము గలిగించును. నొప్పులు తగ్గించును
విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు

దగ్గును తగ్గించును దురదను తొలగించును.
దక్కనిదబ్బితో సహా సీసా 1-కి ర్వు 0-10-0; డజన్ 1-కి ర్వు 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది.
అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుశెట్టివీధి, మద్రాసు లేక, 249 ప్రెరి రోడ్డు, ఫోర్టు బొంబాయి.

కామినియానూనె (రిజిస్టరు చేయబడినది)

ఉష్ణప్రదేశముల కిది అమృతమైన వాసనద్రవ్యము. ఇది వెంట్రుకలు ఊడిపోవడం కాపాడుచు, వాటి యొక్క అభివృద్ధిని, పోగును పెంచుచును, పుట్టెయందు గలగుమంటను పారద్రోలును, బట్టలను మాన్పును. రంగుమారిన వెంట్రుకలను మామూలు రంగును గలిగించును.

దీనియందు మనోహరమైన గువాసగలదు. ఉపయోగించిన తరువాత మెడకు ఉత్సాహమును, చల్లదనమును, మంచియొచ్చిన ను గలిగించును. పేనెను వేలమంది దీనిని ఉపయోగించి, దీనిచే గలుగు అపారమైన అత్యద్భుతగుణమును గుఱించి చాలగొప్పగా పొగడి యున్నారు.

ఈ దిగువ తెలుపుబడిన యోగ్యతపత్రము చదువుడు.

దివాకొచందు భండారి, అమృతపుర పంజాబునుండి (వాసిపడి):—
“మీ కామినియానూనెను ప్రశంసించితిని. ఇది వెంట్రుకలు పెరుగుటకు, అందముగా నుండుటకు చాల ఉపయోగకరము. వి. పి. మూలముగా 4 బుడ్లను దయచేసిపంపుడు,
దీనిని ఉపయోగించుటకుమరువకుడు, ఇప్పుడే దీనిని కొనుడు.
1 బుడ్లి ధర ర్వు 1-0-0 పోస్టుఖర్చు 0-5-0 ప్రత్యేకము
8 ” ” 2-10-0 ” 0-12-0 ”

హెచ్చరిక:—కామినియానూనె ప్రతి పట్టణమునందును, గ్రామమునందును యొందు ప్రతి వాగరికగ్రామమునందును తప్పక దొరకును. కొందరు వర్తకులు తెలియనివర్తక గుణులుగల తక్కువరకము నిచ్చి “ఇది సరసము, శ్రేష్ఠమైనదని” చెప్పుదురు. అందులో వారికి గొప్పలాభము గలదని తెలుసుకొనుదు. గాన అట్టివల్లని వ్యాపార తంత్రములకుమీరు లోబడకూడదు. ఎప్పటికిని **కామినియానూనె** తప్ప మరేదియు వాడకూడదని, పరమకొనుడు.

అత్తరులన్నిటికి రాజావంటిది ఓటో దిల్ బహారు
వాడబడిన వారందరిచేచాలగొప్ప గొప్పగా ప్రశంసించబడినది. చేతిరు మాలయందు కొని చుక్కలను వేసిన కొత్తగా కొనిన పువ్వుములవలె మీచుట్టు ప్రక్కలకు వానివాసన వ్యాపించును.
దీనిని ఒకసారి వాడుడు: తరువాత మీరెప్పుడును దీనినే వాడుదురు.
1 కొన్ను బుడ్లి 1 కి ధర ర్వు 2-0-0 వి. పి. ఖర్చులు రు 0-5-0 ప్రత్యేకము
1 ” ” ” 1-4-0 ” 0-5-0 ”
కాంపిల్ బుడ్లి 1 కి ధర ర్వు 0-2-0

పోలోపంట్లు:—ఆంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్గు అండు కెమికల్ కంపెనీ,
285, జామ్నూనీ మార్కెట్టు, బొంబాయి.

ప్రమేహహారి

గ్యారంటీ గొప్పమౌళికము
సుమారు 35 సం॥లనుండి ఈ అమృతములోనుండి ఎందు తీరని సుఖవ్యాధిచాకితులను వృక్ష్యముఖమునండి రక్షించిన ఔషధరాజము. మేహ సంబంధముల వ్యాధులను, కొరకు, సవాయి, పిటిక, భగంధరము, గజేంద్రుని మొదలగు వాటిని పదునెరుదినములలో అత్యద్భుతముగా మరుద్దమన్నది. గుణముచేయ లేదని రుజువుచేయువారికి వారిపాము దిక్కి యివ్వబడును.
వి. పి. ప్రత్యేకమును ఖరీదు రూ 10.
శ్రీ కృష్ణ ఆయుర్వేద ఫార్మసీ
ఏలూరు (వ. గోదావరి.)

విజంటు - కావలెను

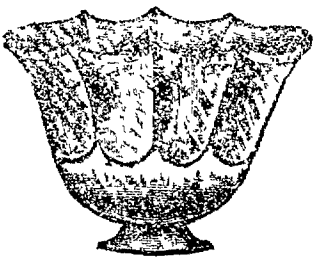
తలనొప్పి, యిక్ష్మముంబా, చేయి కాలు బట్టుకొనుట, పంటినొప్పి మొదలగువ్యాధులను ఒక ముణుములో పోగొట్టగల ఖ్యాతిజేందిర “జామా తెలుసునను” సమయకు మందు వేడియు లేదు. చాల యోగ్యతాపత్రములను పొందియున్నది బుడ్లి 1-కి అరాలు 6 యిచ్చి ఉపయోగించి చూడుడు.

అమర్ చెందు, శోభాచెందు
యింగ్లీషుమందులు వలసరకులు సల్ఫ్యూరిక్, నైట్రిక్, మొరాటిక్ ఆసిడ్లు, వ్యాపారిములు, నెం. 63 నైసపునాయునివీధి, మద్రాసు

పాలనుగంధిలేహ్యము 3351
రక్తశుద్ధికి శ్రేష్ఠమయినది. సగామేహము, మేహ పాదలు, పచ్చలు యితరచర్మరోగములు మలబద్ధము, కీళ్లనొప్పులు, మొదలగువాటిని హరించును. డ్రగ్గీలు చాలావ 20 రు॥ డ్రగ్గీలు. 1-4-0. వి. పి. టి. 0
వి. పి. అండు కో, అయుర్వేదసమాజం, చెరిరేడ్, నెల్లూరుపల్లె.

వర్తకులకు యిట్టి సదుపాయము ఇది వరకు లేదు 1842

నరకశిఖామణులకు సీమంధికి కారంటి నిచ్చుము ప్రతి గృహమునందును
అమూల్యమైన తరుణము ఖరీదు ధర అవశ్యముగా నుండితీరవలెను

6 నుండి 8 కులముల యెత్తువరకు 8 నెలలందు కేలాగి నెలలు, పట్టెలుతట్టిన గిన్నెలు, తయారుగా నున్నవి. ఈ దిగువ తెలుపబడిన ధర ప్రకారము యివ్వబడును. ఒకేసారి 1 గ్రోసు ఆర్డరు యిచ్చిన ఒక వారము లోపుగా సరఫరా చేయబడును. లోన, పైన చక్కగా మెరుగునైనవియున్నవి.

1 గిన్నె మొదలు 3 వరకు	కు 1 కి ధర	రూ 1-1-0
6 " 12 " "	" "	1-0-6
8 పాజ్ లు ఒకేసారి తీసిన	" "	1-0-0
6 " " "	" "	0-15-6
12 " " " (1 గ్రోసు)	" "	0-15-0

ఓలిపోను నెం. 2802 ఉమ్మడి రామయ్య శెట్టి గురుస్వామి శెట్టి కంపెనీ
తంజివిలాసము "ఉమ్మడియా" నగలవర్తకులు, 25 చైనాబజారురోడ్డు, మద్రాసు.

ఏల

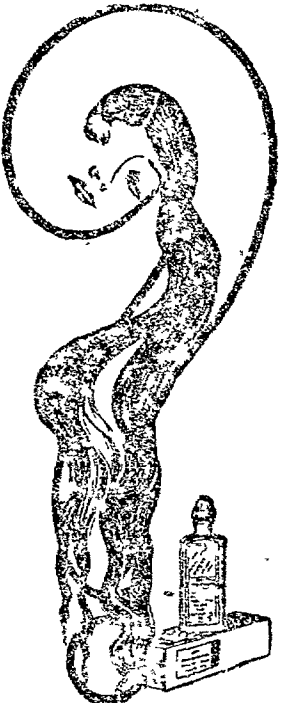
అది జబకునును తైలముగానుండవలెను

పెంట్లుకల కుదుళ్లను బలపరచుటకును; పెంట్లుకల పెరుగుటకు తోడ్పడుటకును, వాటిని అందముగాను, నలుపుగాను, కాంతిగాను చేయుటకును, బట్ట తలరాసీయక ఆటంకపరచుటకును; చుండును పారదోలుటకును, మితిమీరి పనిచేయుటవలన గలుగు తలనొప్పి, వినుగుదల, జ్ఞాపకశక్తి తగ్గుట, నిద్రలేమి మొదలగువాటికి మంచి గుణమిచ్చును.

జ బ కు సు మ

యందు ఆసిడ్ చేరుటలేదని సుమారు 10 సం॥రములనుండి రూపించబడినది. 2643

C. K. Sen & Co., Ltd.,
29, Kolutola, Calcutta.

జ బ కు సు మ
చిన్న బుడ్డి
రూ 1-0-0
పెద్ద బుడ్డి
రూ 3-4-0

"రాజవైద్య" వెంట్రుకలు రంగు

"రాజవైద్య హేర్ డై" తక్షణమే నెరిసిన తెల్లవెండ్లు కలను మామూలు నలుపు వెంట్రుకలుగాను, ముచుగాను నిగనిగలాడునట్లును, ఎప్పటికిని నలుపుగానుండునట్లును మార్చును.

బుడ్డి 1 కి ధర రూ 1-2-0 చిన్న బుడ్డి 1 కి ధర అ. 10
1-2 బుడ్లవరకు వాస్తవిక రూ 0-6-0 అ. 4 పంపినవారికి తప్పాఖర్చు లేక ఒక కాంపిల్ బుడ్డి ఇనాముగా పంపబడును.

తేలుకటకు విషనివారిణి

ఈ ఔషధము విషమును తక్షణమే పారదోలి భాధను తొలగించును.

ధర 1 కి రూ 0-8-0

1-3 బుడ్లవరకు తప్పాఖర్చు 0-3-0

రూ 4 లు పంపిన ఒకడజ్జాబుడ్లు తప్పాఖర్చు లేక ఇనాముగా పంపబడును.

లూ కొ డ ర్

"తెల్ల కుచ్చు" చిన్న మచ్చలుగలవారు మా కార్యాలయమునకు వచ్చిన యినాముగా ఔషధమిచ్చి బాగుచేసెదము. రూ 0-4-0 పంపినవారికి కాంపిల్ ఇనాముగా పంపబడును. చిన్న బుడ్డి 1 కి రూ 2-0-0 పెద్దబుడ్డి 1 కి ధర రూ 3-0-0. 1-3 బుడ్లకు తప్పాఖర్చు 0-5-0

2882 షురోగములు గలవారు ఉత్తరములద్వారా కుదర్చబడుదురు.

Rajvaid Sri Bamandasji Kaviraj
152, Harrison Road, Bara Bazar, Calcutta.

Telegrams "RAJVAID"

Calcutta.

పోర్చుగలు రాజ్యాంగవిప్లవము

భారత దేశమునందు తత్ఫలితము

గోవా గవర్నరుజనరలుగారి రాజీనామా

బొంబాయి, జూలై 23:—ఈనెల 8 వ తేదీన గోవా యందలి పోర్చుగలు దేశపు గవర్నరుజనరలు బయలుదేరి స్వదేశమునకు బోవుచున్నారు. వారిని అధికారము దిగిదివి స్వదేశము బోకుండ జేయవలెనని ఉద్యమమొకటి ప్రారంభ మయ్యెను. ప్రకృతమందు పోర్చుగలు దేశమందు సంఘటిల్లిన విప్లవఫలితముగ స్థాపింపబడిన ప్రభుత్వ ఉద్దేశములకు అవ్యయములకు గవర్నరు జనరలు అను సీనియరు మారియానో మార్టినుగారి ఉద్దేశములకును విశేష భేదాభిప్రాయములు గలవుగాన మార్టినుగారి వారి యంతట వారే ఉద్యోగ భారము నుండి తొలగించవలసినదని పోర్చుగలు దేశ ప్రభుత్వమునకు రాజీనామిచ్చిరి. రాజీనామిచ్చినవెనుక బెక్కుసార్లు తిరిగి దొరతనమునకు జ్ఞాపకముజేయుచు వ్రాయుటచే పోర్చుగలు దేశ ప్రభుత్వము సీనియరు మార్టినుగారిని రాజ్యభారము నుండి విముక్త చేయుచున్నది. ప్రకృతపరిస్థితులందు పోర్చుగలు దేశయులును, మునిసిపల్ బోర్డును, కర్తవ్యమునుగరించి విచారించుటకు పాంజిమె పురమండలమందు బహిరంగసభ జరిగెను. కాననసభాసభ్యులగు సీనియరు రాబర్టో బ్రూటోడికాస్తాగారు ఉద్యోగమునుండి తమ్ము తొలగింపవలదని ప్రజలు చేయు ఆందోళనమును విరవింపవలసినదని కోరినటుల దెల్పిరిని నుడివెను.

పోర్చుగలు రిపబ్లికు అపాయనీతి

గవర్నరుజనరలునకును మంత్రిని రాజ్యాంగమునందు భేదాభిప్రాయములచేగాక, పోర్చుగలు రిపబ్లికు రాజ్యాంగమే అపాయమందుండుటచే గవర్నరుజనరలు అధికారభారమునుండి దొలగింపవలసినదని యింటికి వ్రాసి రని సీనియరు మేజో బ్రగంజాగారు దెల్పిరి. తత్ఫలముచే వారిడియాయందు అధికారము చేపట్టి, మాతృదేశహితమునకు దూరులగుటకు గవర్నరు జనరలు మనస్సాక్షి అంగీకరింపజాలదనియు, వారియొడ భక్తి విశ్వాసములను సానుభూతిని ప్రజలు చూపవలయుననియు సీనియరు బ్రగంజాగారు ప్రజల హెచ్చరించిరి.

పోర్చుగలు రాజ్యాంగవిప్లవ ఉద్దేశములతో గవర్నరు జనరలునకు సానుభూతిలేదనియు, చాలకాలమునుండి నమ్ముచున్న ప్రధాన రాజకీయవిశ్వాసముల నీటగలుపుట కాయన సహ్యతీయరనియు డా॥ ఎ.ఎస్. కుస్తాగారు దెల్పిరి. పోర్చుగీసు ఇండియా లిఫ్టును నగరమందలి రాజ్యాంగవాతోద్ధాతముగా, బడకూడదనియు, పోర్చుగలు యిండియా ట్రేడుముల గాపాడుకొనుటకు ప్రయత్నింపవలయుననియు, అందుకొరకు ప్రకృతపు గవర్నరు జనరలు అధికారమునుండి తొలగింపకుండ జేయవలయుననియు కుకాహాగారు దెల్పిరి.

తీర్మానములు

అధికారమునుండి విరమించుచున్న గవర్నరుజనరలు పరిపాలనక్రింద దేశ మభివృద్ధినియ్యుచున్నదనియు సానుభూతులగు సీనియరు మార్టినుగారిని స్వదేశమునకు బోవ ననుజ్ఞ వారి పరిపాలనానంతరముగ మధ్యనే యిచ్చుట ప్రజల దురదృష్టమనియు దెల్పు తీర్మానములు గావింపబడెను. తీర్మానములు తంజిద్వార మంత్రి లిఫ్టును పంపబడెను. (ఆ. (పె.)

కాశీ పట్టు పీతాంబరములు

క్రొత్తసరకులు నరసమైనధరలు
జరి క్లావరులందు సాదాచీరలు 16 మూలల పొడవు 2 1/2 మూలల వెడల్పు రు 22 మొదలు 23, 24, 25, 28, 30, 35 వరకు.
పైమాదిరి చీరలు 18 మూ X 2 1/2 ఒకటికి రు 24 మొ. 25, 28, 30, 32, 34, 36, 38, 40 వరకు.
పైమాదిరి జరి అంచు ఖండువాలు 5 X 2 1/2 ఒకటికి రు 7 మొ. 8, 9, 10, 12 వరకు.
పైమాదిరి ఖండువాలు 6 X 2 1/2 మూ. ఒకటికి రు. 9 మొ. 10, 12, 18, 14, 15 వరకు.
పై క్లావరు జరి అంచు రవిక ఒకటికి రు 1/8 మొదలు 1/12, 2, 2 1/4, 2 1/8 వరకు.
పైమాదరు జరి లచ్చాఅంచు సాదాచీర 16 X 2 1/2 మూ. ఒకటికి రు 28 మొ. 30, 34, 36, 38, 40 వరకు.
పై మాదరు 18 X 2 1/2 మూ. చీర ఒకటికి రు 32 మొ. 35, 38, 37, 38, 40, 41, 42, 45 వరకు.
ఇంకా అన్నిరకముల పట్టుదినుసులు, శి పా శ థ రుద్రాక్షములు, కస్తూరియు మావర్ణ దొరుకును.
మ్యానేజరు, భవానీకంపెనీ పట్టుర్తయ, కాశీ,

నరసులకు పుష్టి కలిగించును.	
ఎడికొలోన్ 2 బొమ్మలు	1-4-0
ఎడికొలోన్ 4 బొమ్మలు	1-12-0
ఎడిక్విస్టెన్	1-8-0, 2-8-0
ఎడిలూసు	1-0-0
దోమకాటులచే గలిగిన మంటను పోగొట్టును.	
పెఇలర్ బామ్	0-12-0
నోప్పులు, బాధలు, తిమ్మరు వాయువ మొదలగు వాటికి మంచిగుణమిచ్చును.	
ప్రేసర్స్ లీవర్ టూనిక్	1-8-0
సోవరి తనమును పోగొట్టును.	
ఫర్నెల్స్ లీవర్ మాత్రలు	0-12-0
మలబద్ధమునకు, పిత్తచునకు ఆమోఘమైనది.	
కై హో	2-0-0
శిరోజములకు తగిన టూనిక్,	
కై మొలెని మాత్ వామ్	2-4-0
నోటికంపుకు, రుచిసరిగా తెలియనప్పుడు ఇది బాగుగా పనిచేయును.	
లైమ్సులిండు గ్లి సరైన	1-0-0
శిరోజములకు అద్భుతమైనది.	
ఓమమ్ బిళ్ళలు	1-0-0
సూలనొప్పి, స్థూలత్వము, పుల్ కేశములకు తగినది.	
ఓమమ్ వాటరు బుడ్డికి	0-10-0
పింకలామెక్	1-8-0
మొటిమెలకు తోషను.	
పెరోస్	2-12-0
డైరోయా వ్యాధికి తగినది.	
సైమె	0-12-0
చాకలిగడ్డలచే గలుగు తీటుకు దివ్యమైనది.	
పండ్లనొప్పికి సెస్సెచ్చు	1-0-0
ఇచ్చగ్రహమువలె పనిచేయును.	
కార్మియోల్ దంతమార్లము	0-10-0, 1-4-0
దంతముల కమోఘమైనది.	
ఎక్మా	0-15-0
ఎక్మా, తత్సంబంధమైన చర్మవ్యాధులకు మంచి గుణ మిచ్చును.	

డాక్టర్ గిరి, జూన్ 22:— రింగును పట్టుకొని
 వ్యర్థ కిమిలాగారు చేతనే ఈ కిరణ శిలగాలులోని మూలము
 పులును మహాస్వదీయమునకు పంపి పైపట్టు భావములను మాను
 కొనవలెనని మార్గాలు సాగించుట నుపశమించుచు పరిశోధన

అంతర్జాతీయ కార్మిక సమావేశము

లాల్ బాల్ జవహర్ లాల్ నగర్ ప్రసంగము

జూన్ 2 వ తేది బుధవారం ఉదయం 10-30 గంటలకు జేసివాల్ లోని ఆంధ్రవత్రిక అంతర్జాతీయ కార్మిక సమావేశమునందు లబ్ధి తాయిగారు నోలెమ్మగారి అధ్యక్షత వీక్షించిదిగముగ నుసస్యించిరి.

అధ్యక్షుడు శ్రీమంతుల మహేశ్వరయ్యారా!

అంతర్జాతీయ కార్మిక కార్యాలయము, డైరెక్టరు, వారి సహాధ్యాయులు జేసిన పనికి వారు తయారు జేసిన నివేదికను నేను గూడ వ్యాఖ్యచేయుచున్నాను. కృతజ్ఞతను ఒక్క-వార్యము లో చెబుచున్నాను. నివేదికయందు చెప్పిన యంతములు చాల ఉపయోగములను సద్విషయములు చేయున్నవి. కాని నేను ఒక్క-చివర ము మాత్రము ముఖ్యమని తలచెను. ప్రాచ్య దేశములందును, ఆఫ్రికా అమెరికాదేశములలోని శ్రేయోత్తర ప్రపంచమునందును కార్మిక పరిస్థితులు తెలుసుకొనో కార్మిక కార్యాలయము ముఖ్యముగ విచారించియుండవలెను. ప్రస్తుత విషయమునే జూడుదు. నూరుకోట్లమందిపైగానున్న మానవాళికి యిచట నీసభలో దజను మందికి తక్కువ ప్రతినిధులు, ఇండియా కిద్దరును, జపాను ప్రతినిధులుండటము జూడుదు. అసియా, ఆఫ్రికా జనసంఖ్య యూరోపువానికన్న యెక్కువని మనకు అందరకును తెలియును. యూరోపులోను అమెరికాలోను పనిచేయు తెల్లవారికి తమ నెదుర్కొనిన సమస్య ప్రాముఖ్యము చెలుసునాయని ఆశ్చర్యమగుచున్నది. ఎన్నెన్నో తన్నుకొనినపిదప వారికి వారి జమానులును ప్రభుత్వములును కొన్ని సౌకర్యముల జేసెను. వారు అసియాలోను ఆఫ్రికాలోను కార్మికులకు కొన్ని సౌకర్యముల జేసిన తప్ప వారియజమానులకు తమ పనిపాటును అసియాకును ఆఫ్రికాకును మరల్చి ఆదేశములలో నుండు కార్మిక పరిస్థితుల గైకొని అధిపతుల బొందిన హక్కులను లాభములను పొందగొట్టుకొనవలసియుండును. కాబట్టి ఆదేశములలోని కార్మికుల కెక్కువ సౌకర్యములు జేయవలెనని నేను కోరెదను. మేము ప్రాచ్యమును, నాగ్నమైన ప్రదేశములలో కార్మికులకు యెక్కువ సౌకర్యము జేయజూచుచున్నాము. ఆదేశములలోగూడ చాల కష్టము తెచ్చుచున్నది.

ప్రభుత్వము- కార్మికులు

ముందు ముఖ్యముగ నొకమాట జెప్పవలసియున్నది. ప్రభుత్వములు కార్మికులకు సౌకర్యముల జేయుచు కాసనముల గా విండుట కుల్లెహమును జూపరు. ఇందుకు కారణము స్వప్రము గనేయున్నది. ప్రభుత్వమువారికి మార్పులనిన యేమియుగిట్టవు. అందులో తమకు కొంచెము తోడ్పాటుగ నుండు గనవంతులు యజమానులకు గల అధికార దృష్ట్యములను వారు తొలగించుకోరదరు. అందుచేత ఒక్కొక్కసారి ప్రభుత్వమువారు వారు చాల వెనుకబడియున్నారనియు విద్యాభిజ్ఞానము వారికి లేదనియు మామూలు సా జెప్పి కార్మికులకు సౌకర్యముల జేయుకాసనముల జేయకుండు నుండురు. ఒక్కొక్కప్పుడు యాసాకు యుక్తముగ నుండవచ్చును. కాని కార్మిక ప్రతినిధుల మన మేము ప్రభుత్వము వెల్లకాలమును యా బాల్లిసాకు తెట్టుకొని యూరకుండ నీయజాలము. ఒక్కొక్కసారి ప్రత్యేక పరిస్థితులకు ప్రత్యేక పరిశ్రమలను గర్హింపుచు ఆలోచింపవలసియే యుండును. కాని అన్యాయముగ నేవోహక్కులను బొందు మార్గములో చించుటకన్న పనివారల సౌభాగ్యమునుగూర్చి ముందుగా నాలోచించునీయిండును. అందుచేత ప్రాచ్యదేశములలోని కార్మిక పరిస్థితుల నభివృద్ధిజేయుటకు మేము గావించుచున్న సంరంభము నందు పాశ్చాత్యదేశ కార్మికుల సంపూర్ణసహకారమును సానుభూతియు కావలసియుండును. ముఖ్యముగ దృఢపరిపాలనను జేసెద విదేశీయ ప్రభుత్వమునకు లోబడియుండు దేశములలో నేటిపులయొక్కయు, శ్రేయోత్తరయొక్కయు కార్మిక పరిస్థితులు జూరజేయవలసియున్నవి. ఏ ప్రభుత్వము గా ముట్టుజేయవలెనని మరతులను విధించుటకు మేము పూనుకొనినది చెబుచున్నాము. ఏలననగా ప్రతిప్రభుత్వమునకునూ సాకారము కలదు. తనవ్యవహారములను దాన జూచుకొనదు. ఇక ఏ మేమీసభయందు జేయవలసిన పని యేమనగా, దేశములన్ని కిని కార్మికుల సౌభాగ్య మొక్కటిగజేసి, కార్మిక పరిస్థితులు మేమాత్రమును బాగుగ లేని దేశములలో ప్రపంచముయొక్క ర్మికులను ఒత్తి కిగలుగుటలు జేయవలెను. మనము జేయగల్గినదియే. ఈవిషయమై సంఘము ఒక్కరలేదు. ఈసభయ

దెనరుగాని యే ప్రభుత్వమునకును ధర్మమును బోధింపజూసలేదు. యుక్తమని ఆప్రభుత్వములు జేసినపనులను చెయిపెట్టి తప్పలేదు బూనలేదు.

విచారణావసరము

ఇచట మనము చేయదలంచిన కార్యము స్వపరిపాలనము లేని దేశముల జీవనపరిస్థితులును, కార్మిక పరిస్థితులుండవలసిన రీతిని తేలికపొయినను వానిని తెలుపజేయుటయేయున్నది. అంతకన్న యెక్కువ యేమియులేదు. ఈసభాసమావేశముయొక్క ఉద్దేశము ప్రపంచములోని వివిధదేశ ప్రతినిధులును సమావేశమై తమ తమ భావములను ఒక్కొక్కరు వెల్లబెట్టి పరస్పరము మట్లాడుకొనుటలను ప్రపంచములో నితరభాగములందు మంచిలకుబడి యుండుననియే ఇచట సమావేశమై మనము జేయదలచినదనియే. దానినిగూర్చి అన్యభావములుండరాదు. ఎవరైనను చెబుచున్నాడనియే ఆప్రభుత్వమునుగాని సంస్థానమునుగాని అగౌరవపరచుటకు గాక తనలోని భావములను దృష్టాంతరములతో చెబుచున్నదని దప్ప మరేమియును నుద్దేశముండదు. అట్లుజేప్పుటలో ఆయనకుగాని ఆయనదేశమునకుగాని గలకష్టములను మాత్రము నూచించును. అందుచేత అంతర్జాతీయ కార్మిక కార్యాలయమువారు యూరోపు అమెరికాలోని కార్మిక పరిస్థితులను గమనించి, ప్రాచ్యదేశములందును, విదేశప్రభుత్వమున్న దేశములందును గల కార్మిక పరిస్థితులను ప్రపంచమున కంతకును చెబుచున్నారేమన. నేనిట్లు జెప్పునపుడు నామనస్సులో విదేశప్రభుత్వముల క్రిందనున్న దేశములను మాండేటి దేశములను గలవు. ఆ దేశములలో నేమి జరుగుచున్నదో అన్ని దేశములను చెబుచున్నాను అవసరము. బ్రిటిషుసామ్రాజ్యములోని కొన్ని భాగములందు ఫిజీ, కెన్యా, దక్షిణాఫ్రికా మున్నగుచోట్ల కార్మిక పరిస్థితులు తెల్లయిడెనో ప్రకటింపవలసియుండును. నేను దానిపై అభిప్రాయము నేమియు చెప్పలేదు. నేను ప్రస్తుతము కోరునదేమనగా అంతర్జాతీయ కార్మిక కార్యాలయము ఆ దేశములలోని కార్మిక పరిస్థితులగుర్చిన విషయములన్నిటిని సమగూర్చి ఆ విషయములను నీవేదికలందు జేర్చి యెట్లుండెనో మిగిలిన లోకమంతయును చెబుకొనుటలు జేయవలెను.

దక్షిణాఫ్రికా వర్ణభేదకాసనము

దక్షిణాఫ్రికా పార్లమెంటులో కొన్ని బిల్లులు ప్రవేశపెట్టబడినటుల మేమిహద్ద వింటిమి. అందులలో ఒకటి అసియా వాసులకును మరియొకటి దక్షిణాఫ్రికా నేటిపులకును అసియా వాసులకును నష్టదాయకముగ నుండును. నే నీసమయమున అబ్దులుగూర్చిగాని కాసనములగుర్చిగాని ఏమియుజెప్పగోరను. ఏలననగా యీ సమయమున, నిపుడు భారతప్రభుత్వమునకును, దక్షిణాఫ్రికా యూనియను ప్రభుత్వమునకును కొన్ని యుత్తర ప్రత్యుత్తరములు జరుగుచున్నవి. భారతసమస్య తృప్తికరముగ పరిష్కారము గావచ్చును. ఆకారణముచేతనే నేను ఆప్రభుత్వములకు నేనికిగాని రాయబారములు జరుపువారి కెవరికిగాని కష్టముగనుండు మాట నేమియు జెప్పగోరను. కాని వర్ణభేద కాసనముగూర్చి మాత్రము అనేకవదంతులు గలవు. ఈ మధ్యనే 55 లక్షల మంది నేటిపులను కొన్ని పరిశ్రమలందు జేరకుండను, మేస్త్రీలు గాకుండను నిషేధింపబడినటుల డెయిలీ మెయిలులో జదివితిని. ఆ వ్యాసము క్రిందటి కనివారము డెయిలీ మెయిలు పత్రికలో ప్రచురింపబడినది. నేను అందు చెబుచున్న విషయములను మాత్రము మీకు చెబుచున్నాను నేనా బిల్లును శ్రద్ధతో జదువలేదు. అందుచేత అందలియుదంతములకు బాధ్యత వహించజాలను. ఈ విషయములగుర్చి విచారణ జరుగవలసియున్నదని మాత్రము నేను అంతర్జాతీయ కార్మిక కార్యాలయమువారిని కోరుచున్నాను.

భారత పరిస్థితులు

ఇకను నాకు బాగా చెబిన భారత పరిస్థితులగుర్చి తెల్పెదను. భారత దేశమున కార్మికుల కెక్కువ వనతుల జేయుట గాని, అందుకు దగినటుల భారత ప్రభుత్వము కాసనముల గావించుటగాని మేమచట గానము. భారత ప్రభుత్వము యితర ప్రభుత్వములవలె త్వరగా మార్పు జేందనొల్లదు. ప్రాతకాలపు సాకులను విద్యలో వెనుకబడియుండిరని, పరిశ్రమలందు వెనుకబడి యుండిరనియు వారు జెప్పెదరు. కాని భారతప్రభుత్వము యంతకన్న యెక్కువ త్వరగా మార్పు గాంచుటలేనని మేము గోర నీశ్చయించితిమి. భారతదేశమున కార్మికులకు ప్రస్తుతమున్న దానికన్న యెక్కువ సౌకర్యములను త్వరలో జేయుటకు కాసనము జేయునట్లు మాచేత నైనంత వరకొత్తి జేసెదము.

ఇండియా-జపాను పోటీ

ఇండియాకును జపానుకును గల పోటీవిషయమున యజమానుల పక్షమువారి ప్రతినిధి కష్టములన్నిటిని వివరించెను. అయిన ఆభిప్రాయ మయ్యిని. పనివారల ఆభిప్రాయముగూడగత వత్సరము వారి ప్రతినిధి వెల్లడించెను. నేను మరివేరొక ఆభిప్రాయమును జెల్పెదను. నేను జెప్పునదేమనగా: జపానుయొక్క కష్టములను ముఖ్యము గ పరిశ్రమలందు పోటీలో వారికిగల కష్టములను ప్రస్తుతించెదము. జపాను ఫలాని విధముగ జేయవలెనని చెప్పుటకు మాకేవిధముగ హక్కునులేదు. వాషింగ్టనుసభలో జపానుప్రతినిధులు వచ్చి అంగీకరించిన సంధిపరతులదప్ప జపానును బంధించిన దేమియులేదు. వారు వారియిష్టమువచ్చిన కాసనములను జేసికొనవచ్చును. కాని వారు 1919 వాషింగ్టను సంధిని ధృవపరుపకపోవుటలను పరిశ్రమలందు భారతదేశమునకు గల కష్టములను మేము చెబుచున్నాము. మిల్లుయజమానుల ఆభిప్రాయములేదో నిన్ను మీకు చెబుచున్నాను. జపాను యీసంధిని ధృవపరుపక పోవుటలను కార్మికులకు గూడ నష్టము గలదు. అసియాఖండమున మిగుల వృద్ధిగాంచుచున్న ముఖ్యముగదేశము ప్రాతవరతులనే యంటియుండుటలను కార్మిక పక్షపాతులు వారిహక్కులను బాగా చెబుచున్నాము. నేను జపానుకు ఆదేశపున నెన్నిమానముచేత గాక మానవకారణ్యభావముతో విజ్ఞప్తిచేయుచున్నాను.

శ్రీ కార్మికులు

భారతదేశమున పరిశ్రమలకున్న యెక్కువగ శ్రీమంతుల క్కయ, తల్లయొక్కయ తెమమునుగూర్చి చాలమంది ముందుగ జెల్పెదరు. ఇండియాలో గాని, జపానులోగాని మరియే దేశమందుగాని మున్నుండుకరములన్నియు తల్లయమీదనే ఆధారపడియున్నవి. అతల్లులను రాత్రిల్లు పనిచేయుమని గాని, నేల క్రింద సొరంగములలో పనిచేయుమనిగాని బలవంతము జేయునెడల ఆ జాతి భవిష్యత్తు నభివృద్ధి జేయనివారమగుదుము. అందుచేతనే భారతదేశమున శ్రీమంతుల పిల్లలు సొరంగములలోనే మాత్రమును పనిచేయుకుండ జేయుటకును ప్రయత్నించుచున్నాము. శ్రీమంతుల పిల్లలను రాత్రిల్లుపనిచేయు నీయకుండ ప్రభుత్వము వారు నిషేధించినటుల నిన్ను మీకు చెబుచున్నాను. కాని మేముక అడుగు ముందుకు బోయి శ్రీమంతుల పిల్లలను సొరంగములలో పనిచేయుటను పూర్తిగా నాపగోరెదము. అదిమంచి ఆభివృద్ధికార్యమేయగును. ఈ విధముగ జపానుగూడ తమదేశమున కాసనముజేయుకున్నయెడల మేము మోసపోదుము. జపానుకార్మిక ప్రతినిధులకు తమ దేశమున నిట్టి కాసనావసరము చెలిసియేయుండును. ప్రత్యేకముగవారి కీవిషయమై చెప్పవచ్చులేదు. గత వత్సరము జపానుండివచ్చిన కార్మిక ప్రతినిధియొక్క శ్రీమంతుల డెను. జపాను పార్లమెంటు సభ్యుడొకడు ఇంపీరియలు డయటు పార్లమెంటులో కొన్ని మహాశివములనెల నివారింపలేదనియు, 1928 ఫ్యాక్టరీ చట్టము నేల ఆచరణలోబెట్టలేదనియు ప్రభుత్వమును ప్రశ్నింపగా కొన్ని ప్రత్యుత్తరము లీయబడినది. అవసరమైన పనులేవో జపాను ప్రభుత్వమే చేయవలసియుండును. నేనింతకన్న నెక్కువయేమియు చెప్పజూసకొనలేదు. కాని జపానుకునే జేయు విజ్ఞప్తి మరియొక ఆధారముగలదు. భారత దేశములో నేకొద్దియో గొప్పయో జేసిన ను గౌరవమంతయు బ్రిటిషు ప్రభుత్వమునకేపోవును. భారత దేశము స్వపరిపాలనా దేశము గాదు. భారత కార్యనిర్వాహక ప్రభుత్వము భారతకాసనసభలకు బాధ్యతవహించి యుండదు. కాబట్టి కార్మిక కాసనముల గౌరవము బ్రిటిషుప్రజలకును ప్రభుత్వమునకును జెందియున్నది. ప్రాచ్యదేశమున అసియా గౌరవమును కాపాడగల దేశము యొక్క జపానేయే యున్నది. ఈ విషయమున జపాను యితరదేశముల శ్రీమాత్రమును వెనుకబడియుండక పరిశ్రమలద్వారా డబ్బు సంపాదించుటలో తమ ఆదర్శములను గూడ మరచిపోకుండ పనిచేయవలెనని నేను గోరెదను. నేను ఒక్క-కారణముపేరనేగాక ప్రాచ్యదేశముయొక్క గౌరవప్రతిష్టలను నిలుపవలెననియు, మానవజాత్యభ్యుదయమును గోరియు యిటుల విజ్ఞప్తి జేయుచున్నాను. జపాను యీ విజ్ఞప్తినియిష్టాదుగాని త్వరలోగాని అలించునని నేనునమ్మెదను.

భారత దేశమున నిర్బంధపెట్టి పనిచేయుట

ఈ విషయము ను ముగించి, యిక్కను భారత దేశములోని ర్బంధపెట్టి పనిచేయుట ను గూర్చి కొంతచెప్పగోరెదను. మా వంటయింటిలోనే శివమును దాచిపెట్టుకొనుట మాకిష్టములేదు. భారతదేశము రెండుభాగములుగ విభజింపబడినది. బ్రిటిషుఇండియా, నేటిపుఇండియా యనికెడిదు. నేటిపుఇండియాలో స్వదేశసంస్థానములు భాష

లచే పాలింపబడుచున్నది. నిర్బంధముగ పనిజేయుచు పరిశీలుట బ్రటిషు ఇండియాలోను, నేటిపు ఇండియాలోను గలవు. అంతే సర్వత్రను లేవు. బ్రటిషు ఇండియాలో నటులజేయుట న్యాయ సమ్మతముగాదు కాని కొన్ని ప్రయోజనములవలనను, కొన్ని సమయములందును నిషేధముగలదు. కాని ఒక్కొక్కప్పుడు అట్టి అచారముగలదని ప్రభుత్వద్వారా పనిజేయుచుండుదురు. కొన్ని రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములు ఉత్తరపుట గావించి ఆచారమును పూర్తిగ రద్దుజేయ ప్రయత్నించినది చెప్పకున్న బ్రటిషు ప్రభుత్వమున న్యాయము జేయుట గుఱును, కాని యీ యాచారములను కొన్నిచోట్ల లక్ష్యముజేయలేదు. ఈ అచారము అధికారులకు చాల ఉపయోగమును సులభమునై యున్నది. అందుచేత ప్రభుత్వమువారు నిర్బంధపెట్టి నిబంధనలకు లోబడు నటుల జేయవచ్చును. ఇతరకాసనములను ఉత్తరపుటను ఆచరణలో పెట్టగల సెడల వీరివిగూడ ఆచరణయందు పెట్టునటుల జేయవచ్చును. ప్రజాభిప్రాయ మందుల కిష్టముగనుండుటవలన వారు త్వరలో నటులజేసెదరని నమ్మకము.

స్వదేశసంస్థానములందైనను నిర్బంధపెట్టి పనిజేయుచుట విస్తారముగనున్న సర్వత్ర నటులగానించుటలేదు. భారత ప్రభుత్వముయొక్క బాధ్యతమీ ప్రదేశమునందువలెయొక్కడను బాగుగ వివరింపబడలేదు. కాని భారత ప్రభుత్వమును, జాతి మితియు స్వదేశ సంస్థానాధీశుల కొత్తిడిగలుగజేసి యీ బానిసత్వమును తొలగి నటుల జేయవచ్చును. ప్రతి సంవత్సరమును భారత సంస్థానాధీశుల ప్రతినిధి యొకరు జాతిసమితి సమావేశమునకు వచ్చుచుండును. అటువంటప్పుడు జాతిసమితి అధికారు లాప్రతినిధి తోటి రాజులను తమదేశములం దీనిర్బంధమును తొలగింపవలెనని చెప్పవలసినదిగ నూచించిన జాలును. భారత ప్రభుత్వాధికారులైనను తమసౌకర్యములకుగాను అప్పుడప్పుడు నిర్బంధముజేసి పనిచాలేను బంపుచుండుటనుజూచి ఇదని ఆచరణప్రాయముగనుండువచ్చును. సిమ్లాలోను ఆదగ్గరను బ్రటిషు అధికారులయొక్కయు, యూరోపియను, ఇండియను ప్రయాణికుల యొక్కయు సౌకర్యముకొరకు పనిచారలను నిర్బంధముజేసి పట్టుకొనివచ్చెదరు. ఇట్టి అచారము నాపివేయవలెను అందులకు భారత ప్రభుత్వము తనకొది ఉన్నతాధికారులపై నొత్తిడిజేయవలెను.

నేనింతకన్న యెక్కువజెప్పి కాలవారము చేయగోరను తుదకు ఒక్కమాట జెప్పగోరెదను. ప్రాచ్య దేశమునందలి కాక్యకులు మీ సహకారసానుభూతులకైయెదురుజూచెదరు వారు మీరు జేయుపనిలో మిత్రత్వ సహకారము లొసంగెదరు. వారను మీవద్దకుండి అట్టి సహకారమును సానుభూతి నే గోరెదరు. కాబట్టి అంతయు మీలోనున్నది ఇండియాలోను, ఆఫ్రికాలోను శ్రేణిలేకుల మంచిని మీరు కాదనుకొన్న యడల సహారదుష్పారితములకు మీరు లోనయ్యెదరు. ప్రపంచము నంతను మీ పట్టుకు దిరుగు నటుల జేయవలెను ఎక్కడనుగాని కాక్యకపరిశీలులు దారి తెన్ను లేకుండ వదలివేయరాదు. ఇదియే నేను చెప్పగోరు ముఖ్యముగ మాట ఇయ్యది మిత్రభావముతోను సద్భావముతోను సానుభూతితోను నేను చెప్పచున్నాను.

ముగ్ధుల సంధ్యావందన భాష్యము

చాండ పాచార్య కృతము. ఆంధ్ర తాత్పర్యములను వేదాంతము వేరుగ జనున నక్కిరలేరు నేటి 1-9-0. బ్రాహ్మసహస్రనామస్తోత్రము (1-8-0, హితోపదేశములు మిత్రలాభము 9-4-0.

వెం కుటుంబయ్య శాస్త్రి,
8-9, సోలయప్పమొదలి వీధి, మైలాపూరు మద్రాసు.

ప్రకృతి వైద్యశా
రాజమహేంద్రవరం
ఇచ్చట లూయీహానెగారి తోటి స్నానములు, జన్మ, నీటి, మాట్లెడను మొదలగునాటి ప్రకృతి సాధనములు, రంగుల వైద్యము మొదలగు వైద్యములద్వారా సమస్త వ్యాధులును సులభముగా కుదర్చబడును. గోదావరీ తీరమున రోగుల కనునైనచోడ యేర్పాటుచేయబడినది. రోగులకు కావలసిన సమస్త సదుపాయములును చేయబడును. రాజమహేంద్రవరమున పండ్లు మొదలగు ఆహార పదార్థములు వివిధంగా దొరకగలవు. సలహాసహాయముననే షీండుపారు యీ దిగువవారికి వ్రాసికొనిన జవాబు బడయగలరు ఉత్తరముతో ఒక అణాబిళ్ల పంపవలెను.
గరిమెళ్ల కోదండరామయ్య
2766 ఆనందనికేతనం రాజమహేంద్రవరం

శ్రేష్ఠ మైనది వ్యాపధములు

శిలాజతురసాయనము (రిజిస్టరు)
ఈ దేశమున దీనిపేరు, గుఱుములు తెలియని వారుండవోరు, చప్పన శరీరపుష్టి, బలమును గొప్ప బలవరక దివ్యవృక్షములలోనిది మిక్కిలి శ్రేష్ఠమైనదని విమర్శకులనిలన స్పష్టముగ కనిపెట్టబడినది. శతకమైన అతిరోగము, బలమైన వాతరోగములు, తీవ్రమైన పిత్తరోగములు, విరుచి వగ్గు, శ్వాస (ఉబ్బు) కష్టరోగములు, తుయ, కుక్ర నష్టము, సహారోగములు, స్నాయు దుర్బలము, రక్తవికారము, చర్మరోగములు, యింతి సేకవ్యాధులు బుండిరమగ నిర్మూలగుచేయును. మంచి పురుషత్వము, కుక్రస్పృహ, శరీరకాఠి, అగ్నిక్షీప్తి, రోగనాశనము అశ్వద్భుతముగ కలుగను. ఇది స్త్రీలకును మంచి గుణకారి రోగులు- రోగులు సదా సేవించకగిన వ్రాణాల్ప అస్వితౌషధము
1 డబ్బి రూ 3 పోస్టేజీ 5 అణాలు.

(రిజిస్టరు) **చిరటానవ** (రిజిస్టరు)
ప్రపంచమున జ్వరములు హరించు ప్రసిద్ధ దివ్యవృక్షములలో మా "చిరటానవ" దేశమున గొప్ప జయము, కీర్తి, ప్రఖ్యాతి గడించుచున్నది. చలి జ్వరములకును, క్రొత్త జ్వరములకును, ఇంతవలె ప్రపంచమున పిడించు సకల విధ జ్వరములకును "చిరటానవ" నిజమైన వజ్రాయుధమువంటిదని చెప్పనగును వైద్యుల సలహా పొందకనే నిర్భయముగ ప్రతివారు ఉపయోగించి జయము పొందుచున్నారు. సీసా రూ 1 ఒకటి 2 సీసాలప పోస్టేజీ 8 అణాలగును.
అద్భుతగుణముగలది ! **ప్రమేహగజాంకుశం** (రహస్యవృక్షము)

ఇది మేహ, మూత్రరోగములు, స్త్రీలప్రసవ రోగములు, స్వప్నస్ఫులిత వికారములు హరించు ప్రసిద్ధవృక్షము ముఖ్యముగ సెగసంకటములును, సహసంకటములును, అందువలన కలిగిన వాతరోగములును, నానావిధ క్షుద్రగంభీర వ్యాధులును క్రొత్తప్రాత రోగములనక అత్యద్భుతముగ హరించు. ఇది గనేరియా, సుక్తనష్టరోగముల హరించు శ్రేష్ఠమైన దివ్యవృక్షమైయున్నది "మిత్రవృక్షమున 'గనేరియా' పోగొట్టు రహస్య దివ్యవృక్ష మిదియే" అనుభవజ్ఞులు క్లాఫించియున్నారు.
80 మాత్రలు రూ 3 పోస్టేజీ 5 అణాలు.

(రిజిస్టరు) **శంకరతైలం** (రిజిస్టరు)
శ్వేతకుష్టు- చర్మదశకుష్టు- మచ్చలు- పల్లికలు- దద్దుగు నిర్మూలముచేయుఅనుభవజ్ఞి మహావృక్షము-
డబ్బి రూ 1 పోస్టేజీ 5 అణాలు.

ఇది గాక ఇంక శేకావృక్షములు మానవ యందును కేటలారు రోగిస పంపబడుతు.
ప్రాంచి మెయిన్ బజారు బెజివాడ
ఆయుర్వేదరత్న - భిషగ్ శిరోమణి
బి. శ్యామసుందరాచలదర్శు
గంజాం ఆయుర్వేదాపధాలయం, బరంపురం, చెన్నరాజధాని.

పాలు గారి పట్టిలు

50 సంవత్సరములు వయసు దాటిన మనుజుడు విశ్రాంతి గైకొనవలయునని కాస్త్రములందున్నది అన్ని వ్యక్తులకట్లు ఈసిద్ధాంతము అనువర్తించునో ఆనువర్తించునో చెప్పజాలము గాని ఇటీవల విశిష్టచంద్రపాలుగారు ఇంగ్లీషు మెనుపత్రికకు వ్రాసిన వ్యాసము చదివిన ఈసిద్ధాంతము సత్యమైన దని నమ్ముటకు అవకాశ మేర్పడుచున్నది. 25 సంవత్సరములకు పూర్వము పాలుగారు గొప్ప నాయకులుగ నుండిరి. భారతీయుల గౌరవమును విశ్వాసమును చూరగొనుచుండిరి. ఈ 25 సంవత్సరములలో వారు లెక్కలేని పట్టిలుకొట్టిరి. అతివాదిగను జాతీయవాదిగను, అసహాయవాదిగను, స్వతంత్రవాదిగను ఈవిధమున తనకు అనుకూలముగ రాజకీయకక్షకు అనుసరింప మొదలిడిరి అన్ని రాజకీయకక్షలను ఒకప్పుడు వీరు ఆమోదించి యున్నారు.

బారిసాలు ఫరాభవమువలన వీరు లాభము పొందగలరనియు వీరి రాజకీయాభిప్రాయములు వ్యత్యాసములు అంత మొందుననియు తలచియుంటిమి. కాని ఇచ్చట మాడ మాకు ఆకాశంగ మేర్పడినది. ఇంగ్లీషు మెనుపత్రికయందు మరల వారు తమ విపరీతాభిప్రాయమును ప్రకటించిరి. ఆధునిక రాజకీయములను పాలు గ్రహించువారనియు, వారి వ్యాసములను చూచి అందరు హాళము చేయుచున్నారనియు మిత్రులైన రైనిను వారికి తెలిసిన బాగుండును. పాతకాలపు రాజకీయ యోధున కింతమాత్రము ఎవరైనను సహాయము చేయవలయును. విప్లవకారుల విషయమై పాలుగా రొక క్రొత్త విషయమును కనిపెట్టిరి. లెంగానందు నిరుద్యోగులుగనున్న యువకుల నేకులు విప్లవకారులని పాలుగారు సిద్ధాంతము చేయుచున్నారు. మతియొకవిధిమిత్రము. వీరు అధికముగ నిరుద్యోగులే కాక విజ్ఞాన నైతిక విషయ సులందు మాడ నిరుద్యోగులని పాలుగారు సెలవిచ్చుచున్నారు. "విజ్ఞాన నైతిక విషయములందు నిరుద్యోగులు" అను వాటలకు ఆర్థ మేమో నాకు తెలియుట లేదు. విజ్ఞాన నైతిక విషయ లభకు అత్యులల పాలు వంటివారికే ఈవాటలు అర్థగును కాని నిరుద్యోగులకు యువకుల సహాయముతోనే పూర్వము పాలుగారు స్వజాతి ఆందోళనము జరిపి ధను విషయముమాత్రము మాకు తెలియును. కాని ఆ కాలమున పాలుగారుమాడ నిరుద్యోగులను విషయమును మరచితిమి.
(ఫార్వర్డు)

1925-26 సంవత్సర భారతదేశ నివేదికము

హిందూస్థాను ప్రెస్సు పత్రికా విలేజుకుడు ఇట్లు వ్రాయుచున్నాడు

ప్రస్తుతము పాటియాల యందు విదేశాంగచరిత్రగనున్న దాక్టరు రమ్మ్రూకు విలియముగారు ఇటీవల ఈవర్షమునకు పెక్కుపర్యాటకులు వచ్చియుండిరి ఈసంవత్సరమున విలియముగారి స్థానమున నూతనముగ నియమించబడిన ప్రచురణాధికారి ఎట్టుండన్ యను ఉపాధ్యక్షుడు అధికమైనవి. కోల్కాతాను గారు గొప్ప విజ్ఞానవంతుని సర్ ఆర్మెస్టాడరుగారు సామాన్య శాసనసభలో తెలిపియుండిరి. ప్రతిసంవత్సరము దాక్టరు రమ్మ్రూకు విలియముగారిచే తయారుచేయబడుచున్న భారతదేశపు సాంవత్సరిక నివేదికమును ఈసంవత్సరము నూతనముగ ప్రచురణాధికారిగ నియమించబడిన కోల్ మెనుగారు తయారుచేసిరి ఈ ప్రక్రమము తయారై 25 త్వరలోనే ప్రకటింపబడును ఈ గ్రంథమున అధికారులప భాంతియు లేదనియు దూషింపబడిరో త్వరలోనే భారతీయులు తెలిసికొనగలరు. రమ్మ్రూకు విలియముగారు వ్రాయుచున్నట్లు పెద్ద గ్రంథము ఈసంవత్సరము వ్రాయబడలేదనియు పది అధ్యాయములతో చిన్న గ్రంథముమాత్రమే వ్రాయబడెననియు, జరిగిన విషయములు అతిసంగ్రహముగ సరింపబడినవియు రూఢిగ తెలియుచున్నది. రా.కీయ వాతావరము కాంతముగ నున్న ఈసమయమున అసభికౌలమ దూషించుట ఉచితముకాదు అందరు అంగీరించెదరు కాని ఈ గ్రంథమున అసహాయము మిహములు స్వగాభ్యుపక్షమువారు ఇతిరపక్షములకు చేసేవాడు అంతకు దూషింప బడిన తెలియుచున్నది రమ్మ్రూకు విలియముగారిచే తయారుచేయబడుచున్న నివేదికములందలి విమర్శనములు నిష్పక్షపాతబుధిని ప్రకటించుచుండెను ఈసంవత్సరపు నివేదికము ప్రభుత్వమువారి చర్యలను సర్వముబక్షై ప్రకటింపబడినది తోచుచున్నది ప్రభుత్వమువారిచే ప్రకటింపబడు నివేదికములు నిష్పక్షపాతబుధిని ప్రకటించుట కష్టముగాని కేవలము రాజకీయ సానుకూలము ఇంటిపలయునని ప్రభుత్వము వారు పూనుకొనిన ఇట్టి నివేదికములు నిష్ప్రయోజనముగనుచున్నవి.

ఆత్మేవకులకు ప్రత్యుత్తరము

నేనుగుప్తగారి ప్రకటనము

(నేనుగుప్తగారి కింది ప్రకటనము అపోసియేటెడ్ ప్రాజెక్టు పంపిరి).

టి. సి. గోస్వామి, యల్. సి. చందరు, నరసింహంజన సర్కారు, కరతు చంద్రబోసు, డాక్టరు బి. సి. రాయగార్ల సంఘములతో గావించబడిన ప్రకటనము నాకు విచారమును ఆత్మర్యమును కలుగజేసినది. కాంగ్రెసునుండి చిలిపివలయుననియు, లేకున్న కాంగ్రెసునందే వేరొకకత్తు నేర్పరచవలయుననియు వారి ఉద్దేశముని పుష్టముగ తెలియుచున్నది. కాన వారి ప్రకటన కేవలము తర్కవాదముతో కూడినదని అందరు అంగీకరించెదరు. వారి ప్రకటనయందలి కొన్ని భాగములను ఆత్మేవంపలసియున్నది.

డాక్టరు బి. సి. రాయగారు ఇంకవరకు స్వరాజ్యపక్షమున సభ్యులుగ చేరలేదు. దేశబంధు మరణానంతరము వీరు సభ్యులుగ చేరవలసి చెప్పబడెను. కడకు వంగరాష్ట్రీయ కాంగ్రెసుసంఘమునందుకూడ వీరు సభ్యులుకారు. ఇట్టివలన కాంగ్రెసుసభ్యులై కాంగ్రెసుసభ్యులైనందున రాష్ట్రీయకాంగ్రెసుసంఘముయొక్కయు సంఘపు అధ్యక్షులయొక్కయు చర్యలను విమర్శించుటకు వీరికి అధికారమున్నది. తమకు లేని హోదాను వీరు వైసవేసినా ఇట్టి ప్రకటనము గావించుట విపరీతముగ నున్నది.

జూన్ 25 1 వ తేదిన నేను రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘసభ్యులకు పంపిన సర్క్యులరు ఎందులకు అవసరమయ్యెనో యల్. సి. చందరు, నరసింహంజన సర్కారు, కరచంద్రబోసుగార్లకు తెలియును. ఈ సర్క్యులరు సభ్యులకు పంపబడుటకు పూర్వమే చందరు, బోసుగార్లు మాచి దానిని ఆమోదించియుండిరి. సర్క్యులరు చిత్తును తయారుచేయుటకై నాయుంటి యందు జరిగిన ఇన్వెన్టిఫికేషను చందరుగారుచచ్చి చర్యయందు పాలుగైకొనిరి. ప్రాతకాంగ్రెసు కార్యనిర్వాహకవర్గమును రద్దుచేసిన నూతన కార్యనిర్వాహకవర్గమునం దుండివలసినసభ్యుల పేర్లను కొన్నిటిని వీరు నూచించిరి.

సర్కారుగారు ఆచరించినవి వైఖరి నాకెంతమాత్రము బోధపడుటలేదు. సర్క్యులరునందు నేను గావించిన నూచనలు, రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘమున నేనుపాదించవలసిన తీర్మానములు ఉచితముగనన్నవియు సర్కారుగారే అభిప్రాయము తెలిపిరి. కాంగ్రెసుసంఘ సమావేశమున నా ప్రయత్నములు విజయము గాంచుటకు సర్కారుగారు కూడ కొంత కృషిసేసిరి.

నేను సర్క్యులరు జాబుపంపునప్పుడు గోస్వామిగారు కలకత్తాయందు లేరు. ఈ తగవులతో తనకెట్టి సంబంధములేదని చెప్పి వారు కాంగ్రెసుసంఘసమావేశమునకు రాలేదు. కాని వారు ఈ ప్రకటనను నందు వారు సంతకముచేయుట వారి దృక్పథము మారుటను నూచించుచున్నది. ఇందులకు కారణములేమిగ నుండవచ్చు పారకవహాళయులే ఊహించుకొనవచ్చును.

నూతన కార్యనిర్వాహకవర్గము

ప్రాతకాంగ్రెసు కార్యనిర్వాహకసంఘమును రద్దుచేసి నూతన కార్యనిర్వాహకసంఘము నేర్పరచుటకు వీరు ఆత్మేవించుచున్నారు. ప్రాతకాంగ్రెసును రద్దుచేసి నూతనసంఘము నేర్పరచవలయునని రాష్ట్రీయకాంగ్రెసుసంఘమునం దొకతీర్మానముపాదించబడెను. సర్కారుగారు తీర్మానమునకు అనుకూలముగ సమ్మతి నొసగిరి. ఈ తీర్మానముపై చర్య ప్రారంభము కాగానే చందరు, బోసుగార్లు సభను వదిలిపోయిరి. సభాంతయు ముగిసినపిమ్మటగోస్వామిగారు పిల్లంగునుండి కలకత్తావచ్చిరి. ప్రాతకార్యనిర్వాహకవర్గమును రద్దుచేయుట తప్పెననో వీరందరు సభియందుండి ఆ తీర్మానమును ఆత్మేవించియుండుట కనుమరుగై పడితి.

పై ఎత్తెను

హుగ్లీ మహమ్మదీయ నియోజకవర్గపు పై ఎత్తెనునందు ప్రత్యక్షార్థి లేకయే సర్ అబ్దుల్ రహీంగారు ఎన్నుకొనబడిరని వీరు ఆత్మేవించుచున్నారు. ఈ పై ఎత్తెనునందు సర్ అబ్దుల్ రహీంగారిని ఓడింపవలయునని రాష్ట్రీకాంగ్రెసుసంఘమువారు గట్టి ప్రయత్నములు గావించిరి. కాని మేము నిశ్చల ప్రత్యక్షార్థి ఆఖరు గడియలో ధైర్యమును విడనాడిరి. ప్రథమమున సర్ అబ్దుల్ రహీంగారు ఉక్మనియోజకవర్గమున అభ్యర్థిగ నిలచిరి. స్వరాజ్యపక్షమువారి అభ్యర్థిని నిశ్చయింపిరి. సర్ అబ్దుల్ రహీంగారు తమ అభ్యర్థిత్వమును ఉపసంహరించుకొని వేరొకరిని అభ్యర్థిగ నిశ్చయింపిరి. కాని స్వరాజ్యపక్షపు అభ్యర్థియే గలిచెను. దేశబంధు మరణానంతరము 4 వహమ్మదీయ నియోజకవర్గము లందు పై ఎత్తెనులు జరిగెను. మాకు ఎన్నికలయందు స్వరాజ్యపక్షపు అభ్యర్థులు గలుగించిరి. హుగ్లీ నియోజకవర్గమునం దే స్వరాజ్యపక్షపు అభ్యర్థి అభ్యర్థిత్వము నుపసంహరించుకొనెను.

19వ తూర్పు గోదావరి మండల సభలు

సీతానగరం గౌతమీ సత్యాగ్రహ శ్రమము నందు

26, 27, 28 తేదీలలో జరుగును

ఎల్లరు విచ్చేయ బ్రాధితులు

నిర్వాహకార్యక్రమము

ఈ ప్రకటనయందు సంతకము చేసినవారు వంగభాష కథాశాల ప్రధానోపాధ్యాయులగు జి. బోసుగారు గ్రామ పునర్నిర్మాణానికి ఆర్థికసంఘపు సభ్యులుగ నున్నారు. 1924 సంవత్సరమున దేశబంధుదాసుగా రినిధిని స్థాపించిరి. నిధి ఆర్థిక సంఘమువారు వంగరాష్ట్ర కాంగ్రెసుసంఘముతోను, స్వరాజ్య పక్షపు కార్యసంఘముతోను కలిసి పనిచేయువలయునని దేశ బంధు నూచించియుండిరి. ఈ ఆర్థిక సంఘమువారు ఇతర రెండుసంఘములతోను కలిసి పనిచేయుకండిరని నేను పుష్టముగ తెలుపుచున్నాను. గ్రామపునర్నిర్మాణ నిధియంతయు ఈ ప్రకటనమునందు సంతకములు చేసినవారివద్దనున్నది. వంగరాష్ట్ర మున గ్రామపునర్నిర్మాణ ప్రయత్నములు విఫలమగుటకు ఎవరు కారకులో ప్రజలే యూహించుకొనవచ్చును.

విప్లవకారకులు

ఒకానొకప్పుడు విప్లవోద్యమములయందు పాలుగైకొనిన వారిని కాంగ్రెసునందు చేర్చుకొనకుండలు తప్పనియు ప్రస్తుత కాంగ్రెసు విధానమును అంగీకరించినవారిందరు కాంగ్రెసు నందుచేరుటకు అవకాశముండవలయుననియు ఈ ప్రకటనమునందు సంతకము చేసినవారు అభిప్రాయపడుచున్నారు. నేనుకూడ ఈవాదమును ఆమోదించుచున్నాను. కాని ఈ ప్రకటనమున ఈవాక్యములు చేర్చబడుటచే నేను ఈనిధాంతమును అంగీకరించుట లేదని వీరి అభిప్రాయముయొనట్లు పుష్టమగుచున్నది. కాంగ్రెసుకార్యనిర్వాహకవర్గమున ఒకప్పుడు విప్లవోద్యమ ములందు పాలుగైకొనినవారు సభ్యులుగ నుండగూడదని నే నెప్పుడు చెప్పియుండలేదు. ప్రస్తుతకాంగ్రెసు కార్యక్రమము నందు సంపూర్ణవిశ్వాసము గలవారే రాష్ట్రీయకాంగ్రెసు సంఘసభ్యులుగ నుండుట ఉచితమని నేను సర్క్యులరుజాబునందు నూచించియుంటిని.

ఫార్వర్డుప్రతికావైఖరి

జూన్ 16 వ తేది పి. కె. చక్రవర్తిగారు ఫార్వర్డుప్రతి కాసంపాదకుని పదవికి రాజీనామా ఇచ్చినదిమొదలు ఆప్రతిక వైఖరియందు మార్పుకనుపడుచున్నది. స్వరాజ్యపక్షము తరఫున ప్రచారము పలుపుటకు ఈ ప్రతిక ను దేశబంధుదాసు స్థాపించెను. వారుమరణించువరకు వారిమరణానంతరము ఒకవార ముదినములు పూర్వమువరకు ఈప్రతిక స్థాపకుని ఉద్దేశములకు అనుగుణ్యముగనే ప్రవర్తించుచుండెను. ఈప్రతిక డైరెక్టరుల లో 4 గురు ఈ ప్రకటనయందు సంతకము చేసియున్నారు. ఫార్వర్డుప్రతిక వైఖరిమారుటయందు డెట్టి ఆశ్చర్యములేదు. స్వరాజ్యపక్షము కాంగ్రెసు పక్షమునను అనుబంధముగనుండుట మారి ఫార్వర్డుప్రతిక కంపెనీకిచేరిన ఆరుమంది అభిప్రాయము లను ప్రకటించుప్రతిక యైనది. పత్రికావిధానమును మార్పు నపుడు డైరెక్టరులు ఎవరితోను కలిసి ఆలోచింపలేదు. యావ ద్దాగత కాంగ్రెసు స్థాయిసంఘపు ఆధ్యక్షునిగాని, యావద్దాగత స్వరాజ్యపక్షపు నాయకునిగాని (వీరే డైరెక్టరులబోధనకు అధ్యక్షుడు)వంగరాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘపు అధ్యక్షునిగాని వంగరాష్ట్రీయ స్వరాజ్యపక్ష నాయకుని గాని డైరెక్టరులు పలహోదాగలేదు. పత్రికాస్థాపకుల ఉద్దేశమునకు విరుద్ధముగ ప్రవర్తించుట ఎంతసరసముగ నున్నదో ప్రజలే నిర్ణయింపగలరు. థిల్ థిల్ దేశబంధుదాసు ఉద్దేశములకు వీరేదిన మున కొనసాగించిరో దీనివల్ల తెలిసికొనవచ్చును. తాముప్రకటించిన కార్యక్రమము ప్రజామోదము బడయగలదని ప్రకటన మునందు సంతకము చేసినవారు అభిప్రాయ పడుచున్నారు. ఫార్వర్డుప్రతికావిధానమునందు మార్పు గలుగజేయుట కాంగ్రెసు స్వరాజ్యపక్షములను ద్రోహముచేయుట యని గుర్తెనుగలయును. ఇందులకు వీరేమి సమాధానము చెప్పెదరో చూడవలసి యున్నది.

నిడదవోలు యూనియన్ బోర్డు లెక్కలు సరిగా లేనట్లును కొంతసామ్య కన్పించలేదనియు విచారణ జరుగుచున్నట్లును ఒకవిశేష బ్రాయమగున్నాడు.

కానుపురం కాంగ్రెసు స్పెషలు కమిటీ తీర్మానము

స్వరాజ్యపక్ష శాసనసభాసభ్యులకు శాసనసభా సమావేశమునకు హాజరగుట కనుజ్ఞయిచ్చుట నిర్దిష్టకార్యమందే సభ్యులు పాల్గొవలయునని మరతువిధించెను

మదరాసు, జూన్ 24:— అఖిలభారత స్వరాజ్యపక్ష ఆఫీసియేటింగు నాయకుడగు శ్రీమాన్ ఎస్. శ్రీనివాసఅయ్యంగారు దిగువ ప్రకటించిన కమ్యూనిక్చును వార్తాపత్రికల కంపెనీ:—

అస్సాము లాండురినిన్యూ రిసెటిలుమెంటు చట్టము సం దర్భమున శాసనసభకు హాజరగుటకు ఆ స్సాము శాసనసభ స్వరాజ్యపక్షస్థులు గోరిక కానుపురమందు నియమించబడిన ప్రత్యేక కమిటీయొక్క మెజారిటీసభ్యుల అనుమతిని బడపెను. కాబట్టి అస్సాము స్వరాజ్యపార్టీ శాసనసభాసభ్యులు శాసనసభా సమావేశమునకు హాజరై చట్టముపై జరుగు చర్యయందు బాల్గా నవచ్చును. అస్సాములాండు రివిన్యూరిసెటిలుమెంటు చట్టముపై జరుగు చర్యయందుమాత్రమే వారు పాల్గొనవలయునగాని ఇతర వ్యవహారములందు పాల్గొనరాదు.

మదరాసు శాసన సభయందుండి నిర్వహించిన స్వరాజ్య పార్టీ సభ్యులుగోరినరీతిని మలబారు టెన్కెసి చట్టము మదరాసు యిరిగేషను చట్టములపై శాసనసభయందు జరుగు చర్యలపై పాల్గొనుటకు స్పెషలుకమిటీ అంగీకరించెను. ఇతర విషయములపై జరుగు చర్యలందు వీరు పాల్గొనరాదు.

పంజాబు హామీకాదుల చట్టముపై జరుగు చర్యయందు పాల్గొనుటకు పంజాబు శాసనసభ స్వరాజ్యపక్ష సభ్యులకు కానుపురం స్పెషలు కమిటీ అనుజ్ఞయిచ్చెను. వీరును మరియుతర విషయములపై జరుగు చర్యలందు పాల్గొనరాదు.

శాసన సభ్యులు తీర్మానములు ప్రవేశపెట్టరాదు. ప్రశ్నల నేయరాదు. ప్రశ్నలడుగుటవలనగాని లేక తీర్మానముల ప్రవేశపెట్టుటవలనగాని ఐదులుదేరుచర్యలందు స్వరాజ్యపార్టీ సభ్యులు పాల్గొనరాదు. అంతియగాక ఏవిషయములపై శాసనసభ్యులు శాసనసభలందలి చర్యలపై పాల్గొనుటకునుమతికొనినాదో ఆవిషయములు తప్ప మరియుక విషయములందు వారు పాల్గొనగూడదు.

కాంగ్రెసు కార్యదర్శి ప్రకటన
అఖిలభారతకాంగ్రెసు కమిటీ కార్యదర్శియగు ఎ. రంగస్వామిఅయ్యంగారు దిగువ ప్రకటనను ప్రచురించిరి.

ఏడవనిబంధన(కేంద కానుపురం కాంగ్రెసు నియమించిన ప్రత్యేకకమిటీ పంజాబు హామీకాదుల చట్టసందర్భమున పంజాబు శాసనసభయొక్క స్వరాజ్యసభ్యులను, మదరాసు స్వరాజ్యపక్ష శాసనసభ్యులు, మదరాసు యిరిగేషనుచట్టము, మలబారు టెన్కెసిచట్టములపై చర్యయందు బాల్గానుటకును, అస్సాము శాసనసభయందు గల స్వరాజ్యపక్ష సభ్యులు అస్సాములాండు రివిన్యూ రిసెటిల్ మెంటు చట్టముపై జరుగు చర్యయందును పాల్గొనుటకు అంగీకరించెను. (అ. ప్రె.)

కలకత్తా ఆల్లరుల కేసులు

ఒక మహమ్మదీయునకు ఆరేండ్ల కఠినవరకము
కలకత్తా జూన్ 24:— కలకత్తాఆల్లరుల సందర్భపు రెండుకేసులను దువాలి వ్యాయమూర్తియు ప్రత్యేకతాగ్రీయు తీర్పుచేసిరి. ఒకదానిలో ఒక మహమ్మదీయునకు ఆరేండ్ల కఠినవరకము విధించిరి.
రెండవకేసులో ఇరువురు మహమ్మదీయులకు ఆరేండ్లను మోడేరటును కఠినవరకము విధించిరి. (అ. ప్రె.)

మహాప్రవాళము

తిరువల్లి క్షేత్ర సంగీత సభ: ఆదివారం 27 తేదీ పాఠశాలము 5 గ. నెం. 1. వెంకటాచలం చెట్టి వీధిలో "లలితాంగి" పాటకచేరి జరుగును.

భాగవత కథాప్రసంగ సభ: తొండమండలం స్కూలునందు మింటువీధిలో ఆదివారం 27వ తేదీ 4-30 గ. బ్రహ్మశ్రీ నాగరాజభాగవతారు "రామదాసచరిత్ర" కాలక్షేపము జరిపెదరు.

మైలాపూరు సంగీతసభ: ఆదివారం 27వ తేదీ గోపాలనాయగరు స్కూలునందు మైలాపూరులో పాఠశాలము 4-25 గ. "పురుష్కృత కవకాంబుజం" పాటకచేరి జరుగును.

చెన్నపురి అన్నదాన సమాజము: భూరి విరాళము: తిరువల్లి నారాయణస్వామి చెట్టిగారు ఫించనదారు రూ. 18,000 సమాజముయొక్క స్థిరనిధికి చందాగా నిచ్చిరి. సాలిన 100 మంది కేదల కన్నదాసము, 25 గ. రికి వస్త్రదాసము, ఎండకాలములో మజ్జిగనిచ్చుట కుద్దేశించిరి.

దక్షిణ ఇండియా వాణిజ్యసంఘము: రైల్వే రేల్ల సలహాసంఘమునందు వాణిజ్యప్రతినిధులుగ ఈడిగవారిని పై సంఘమువారు నియమించిరి: పర్. ఎం. సి. టి. ముత్తయ్యచెట్టిగారు, డి. బి. గోవిందాను చతుర్ముఖదాసు గారు, సి. గోపాలమినగారు, విద్యాసాగర్ పాండ్యగారు, జమల మహమ్మదుసాహెబుగారు. (ఆ. ప్రె.)

మనమోహన ఎం. రంగస్వామినాయునివారి ఆశంధూర్ శ్రీరాధాకృష్ణసభ: చెన్నపురి పెద్దనాయునిపేట, ఒత్తవాడ ఫియేటర్లో 1926 వ సం. జూన్ నెల 26 వ తేదీ శనివారము రాత్రి 9-30 ఘంటలకు (శ్రీరేఖలకు బ్రహ్మశ్రీ పండిత టి. లక్ష్మణాచార్యుల వారివలన (వాయుబడిన) తిరుపతి మహాత్మ్యము అని వాడంబడు శ్రీ వెంకటేశ్వరస్వామి, లేక (శ్రీనివాసకళ్యాణము) అను దర్శిత్రమును శాస్త్రయుక్తముగా మేలైన ఆక్షరలతోను, విశోదమైన నీను నులతోనున్న, మంచి డ్రెస్సులతోనున్న, ఏకంపెనీవారున్న జరుపని ఈ పుణ్యచరిత్రమును పై సభవారివలన మొట్టమొదట ఈ చెన్నపురిలో జరుపబడును.

రాకపోకలు: పానుగలురాజగారు, ఎ. రామస్వామి ముదల్యారుగారు నిన్న రాత్రి కలకత్తామీదుగ సిమ్లాబోయిరి జాలయ 10 వ తేదీన వచ్చురు.

గౌ. శివజ్ఞానంపిల్లగారును, ఆర్. డి. అప్పిడుగారును బ్రాహ్మణులుగారును నిర్మరాత్రి కోయంబుత్తూరుకు బోయిరి.

ఎ. మా. మైకేలుగారు నిన్న రాత్రి కోయంబుత్తూరుకు బోయిరి.

దేశోద్ధారక కె. నాగేశ్వరరావుగారు నిన్న రాత్రి నీ తానగరం సభలకు బోయిరి.

కె. పి. కామరసుగారు ఆర్పిడీకు లాస్సీగారు నిన్న రాత్రి బోయిరి.

సహాశవయ్యురగారి సతి నేడువచ్చెను.

వ్యవసాయకళాశాల

విద్యార్థుల ఎంతుట

అభివృద్ధికాని మంత్రిగారు డైరెక్టరుగారు నేడుదయము కోయంబుత్తూరులో వ్యవసాయ కళాశాలకు విద్యార్థుల నెందిరి. సామర్లకోటనుండి 82 రిని మదరాసునుండి 12 గురిని చెర్వుకొనుటకు నిశ్చయించిరిని తెలియుచున్నది.

వ్యవసాయ కళాశాల జూనియర్ ఉత్సవమునకు సర్ ఆర్. వెంకటరత్నంనాయుడుగారు అధ్యక్షతవహించి సంగీతరీతిని తెలియుచున్నది. (ఆ. ప్రె.)

ఎండ వేడిమి

కలకత్తా, జూన్ 24: కలకత్తాయందు వర్షాగమనమునకుముందు ప్రస్తుతమునకున్న ఎక్కువవేడిమియున్నను ఇప్పుడు దాద్రాగి ఎక్కువగ నున్నదియన చాల బాధకరముగా నున్నది. ఇప్పుడుటలోని హిమాలయమున డిగ్రీనిగోలువుచున్నది. (ఆ. ప్రె.)

కాంగ్రెసు ఎన్నికల ప్రచారము

స్వరూపాంకుసభ

కాంగ్రెసు స్వరాజ్యపక్షముల యాజమాన్యమున నిన్న పాఠశాలము ఎగ్జిక్యూటర్స్ స్వరూపాంకుసందు బహిరంగసభ జరిగెను. ఇ. రామలింగాచారిగారు అధ్యక్షత వహించిరి.

ఎన్. శ్రీనివాసయ్యంగారు

ఉపన్యసిండు స్వరాజ్యపక్షము అధికారమునకు వచ్చినచో అందెప్పునమంది హిందువులుంటే తమకు ఎక్కువ యిబ్బందు బండునని ఉత్తరహిందూస్థానమునందలి మహమ్మదీయులు భయపడుచున్నట్లు దినిరి. అందు నిమిత్తమై యి క ముందు యిట్టి జాతి భేదపు సంబేధములను కలిగించకుండ హిందువులు మహమ్మదీయులు ఒకటేగానిమియోనవలెను. ఈ విషయము వచ్చే ఆ. భా. కాంగ్రెసు సంఘసభయందు చర్చింపబడును.

స్వరాజ్యపక్షము కేవలము బ్రాహ్మణులతో నిండియున్నదనుచున్నది. ఇది సత్యమార్దు. తమిళనాడు కాంగ్రెసు సంఘము రాష్ట్ర కాంగ్రెసు సంఘము మహాజనసభలోను బ్రాహ్మణేతరసభ్యుల సంఖ్యయే యెక్కువగనున్నది. మదరాసులోను యితరచోట్లను బ్రాహ్మణేతరులే అధ్యక్షులుగనుంచిరి. జస్తిసుపక్షసభ్యులు కొందరు మైలాపూరు వీధిలో అమర్యాదపలుకుల బలికిరి. అది ఐకమత్యమును నూచింపునా? ఎన్నికలగుర్చి వారేమియు చెప్పజాలరు, చేయజాలరు.

కాంగ్రెసు పక్షమువారు ఎన్నికలైన పిమ్మట ఉద్యోగముల స్వీకరింతురని వదంతి వ్యాపింపజేయుచున్నారు. మనలో తప్పలనెంచదలచిన జస్తిసు పక్షమువారు ఉద్యోగములు స్వీకరించినను నిందితులు లేకున్నను నిందితురు.

ఎట్లయినను కాంగ్రెసుపక్షమువారే కాసనసభలో నెక్కువ మంది యున్నచో ప్రభుత్వమువారు కాంగ్రెసు ఆశయముల నీడేర్చినచో ఉద్యోగముల గ్రహించుట కెట్టి అభ్యంతరములు లేవు. మునిసిపాలిటీయందుగూడ కాంగ్రెసువారు చాలమేలు జేసిరి. స్వరాజ్యయులు ఇంటిపన్నును తగ్గించినను దానికి ప్రతిగవృత్తిపన్ను సభిము జేయించిరిని జస్తిసుపక్షమువారు ననుచున్నారు. కాని అట్లుజేయుట ఆమవ్యయములు సరిసమానముగ నుండుటకే యుద్దేశించిరిని జస్తిసుపక్షమువారు ననుచున్నారు. వృత్తిపన్ను మొదలు నున్నంతవరకే హెచ్చించిరిగాని యెక్కువ జేయలేదు.

స్వరాజ్యయులు అన్ని జాతులవారిని, అన్ని మతములవారిని, బ్రాహ్మణులకు, అబ్రాహ్మణులకు, మహమ్మదీయులకు, క్రైస్తవులకు, ఆదిద్రావిడులకు, ఆంగ్లో ఇండియనులకు సఖ్యతయొండవలెనని ప్రయత్నించుచున్నారు. ఇతరపక్షములవలె స్వరాజ్య పక్షమువారు ప్రభుత్వమువారికి లొంగియుండరు. వారు అతివాదులుగారు. అట్లని పూర్తిగ విశేషాదులుగారు. మనరాష్ట్రములో నిర్భాగ్యత్వము నిరుద్యోగావస్థ ప్రబలియున్నది. రివిన్యూ సెటిల్మెంటు మార్చవలెను. ధనికులు కార్మికులుగూడ యిబ్బందిపడుచున్నారు. పరిపాలనయందు చాలలోపములున్నవి. కాసనసభలో స్వరాజ్యయులు లెక్కవమంది చేరినగాని సంస్కరణములకు వీలుండదు. కావున ఐకమత్యము లాభముకోరువారందరు స్వరాజ్యయులే బలపరచవలెను. అన్ని పక్షములవారు, మతములవారు గలసి పనిజేసి దేశదౌర్భాగ్యమును తొలగించవలెను. పన్నులు తగ్గించమని ప్రభుత్వము వారిలో పోరాడుటకు ఆందరు కలియవలెను అని శ్రీనివాసయ్యంగారు చెల్చిరి.

పాఫీ మహమ్మదుగారు

తిరువము నదలి వచ్చిన డి. కందస్వామి చెట్టిగారిని సన్మానించిరి. మహాత్మాగాంధీగారిని తల్లి ప్రజల వద్ద గౌరవము పొంది పేదలకు విశ్రామము నుండించు సంతసించెద ననెనట. అట్లే కందస్వామి చెట్టిగారు పేదల ప్రీతిమిత్రునిగ నేడు వచ్చిరి. జస్తిసు పక్షమువారు గత ఆరేండ్లలో నేమి జేసిరో చెప్పెదరు గాక. కాంగ్రెసు నాయకులు ప్రచారకులు చేసిన నేప అందరకు తెలిసియే యున్నది. చాలమంది త్యాగములు జేసి జేయిళ్లకు గూడ బోయిరి. దేశము కొరకు ఆశేయిబ్బందులు పడిరి. జస్తిసు పక్షము నాయకులలో పానుగలు రాజుగారు గవర్నరుగారిలో చేరులు జూడించి ఆ నేక ఉద్యోగములలో సౌఖ్యములుండుననుకు చెంది యున్నారు. వారేమి కష్టముల పడిరి. ఏమి కేసులు జేసిరి. మునిసిపాలిటీలో స్వరాజ్యయులు చేరినట్టిది నుండియే కమిషనరు నుండి గుర్తుపూర్వ భగ

కు తాము లేటు పేదరుల సౌఖ్యముగాని యిదివరకు వలె ప్రభువులము కామని గుర్తించిరి. కావున సభ్యులందరూ త్యాగము జేసి దేశముకొరకు పాటుబడిన వారికే ఓట్లు నీయవలెను. అని పాఫీ మహమ్మదుగారు నుడిచిరి.

ఓ. కందస్వామి చెట్టిగారు

తాను జస్తిసుపక్షమునుండి విడబడిన తారణము చెల్చిరి. జస్తిసుపక్షమువారు బ్రాహ్మణులను బ్రాహ్మణేతరులను విభజించుచున్నారు. అందుచే ఐకమత్యము చెడిపోవును. ఐకమత్యము లేకున్నచో స్వాతంత్ర్యమును బడజుజాలము. నిరంకుశాధికారలకు జస్తిసుపక్షమునుండియే బలము వచ్చుచున్నది. వారిని పడగొట్టువలెనన్న జస్తిసుపక్షమును ముందు పడగొట్టువలెను. కాంగ్రెసు పక్షమువారు సహకారులు సహాయనిరాకరణ వారులుగూడను. మరియు స్వరాజ్యమును సాధించువారు వారే. వారియత్నములవల్లనే ఇండియాకు మోక్షము రావలెను. మదరాసులో నలుగురు ప్రతినిధులను ఒక్కపక్షమునుండియే వేంపవలెను. అంతేగాని కొందరిని జస్తిసుపక్షమువారిని కొందరిని స్వరాజ్యపక్షమువారిని బంపరాదు.

పిమ్మట రత్నస్వామి ముదల్యారుగారు వి. గురుస్వామి ముదల్యారుగారు ఉపన్యసిందిరి. అంతట సభ ముగిసెను.

చక్రయ్యచెట్టిగారి రేల రాజీనామానీయరాదు?

కాంగ్రెసు మునిసిపలుసభ

మదరాసుజిల్లా కాంగ్రెసుసంఘము మునిసిపలు పార్టీ యాజమాన్యమున 26 వ తేదీ శనివారం 4-30 గ. మహాజనసభ హాలులో సభజరుగును. ఈ దినపవిత్రములు చర్చింపబడును.

1. వి. చక్రయ్యచెట్టిగారిని కార్పొరేషనులో సభ్యత్వము రాజీనామానిమ్మని కోరుట, సంజాయిషీగోరుట, 2. రానున్న ఎన్నికలు, యితరవిషయములు.

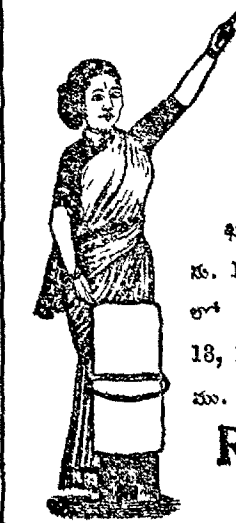
తొలి శారదా

సంపాదకుడు-ఆయుర్వేద కళావిభాషణ విద్యానైకేశ్వశాస్త్రిగారు శృంగేరి-మైసూరుసంస్థానము

ఇది పదిహేనురోజుల కొకసారి అనగా ప్రతిచవితి నాడును గీర్వాణభాషలో ప్రకటింపబడును. ఆత్యసంపక్ష్క నిజచైత్ర కృష్ణచతుర్థినాడు వెలువడినసంచికను కృతజ్ఞతతో నందుకొంటిమి. "ఆయుర్వేదసమ్మతే జీవాణువాదః, జాతివ్యవస్తానబంధః, జాతివ్యవస్త ఆధురయోగావళి" మున్నగు వ్యాసము లిందుగలవు.

శ్రీ కృష్ణ ఆయుర్వేద ఫార్మసీ ఏ లూరు బోర్డు, పురపాలక సంఘములకు, వైద్యులకు, ఇతరులకు 85 సం.లనుంచి వైద్యశాస్త్రమునందు అనుభవము గలవారిచేతయారుజేయబడుచున్న శాస్త్రోక్తమైన ఆయుర్వేద ఔషధములు సరసమైన ధరలకు సప్లయజేయబడును. మందుల గుణము గ్యారంటీ యివ్వబడును. (2880) (క్యాటలాగు ఉచితము)

అలంకారముకాదు మిక్కిలి అవసరము

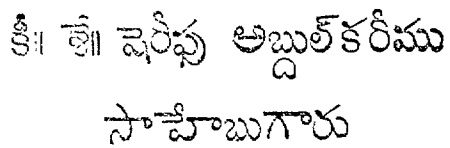

ప్రతిగృహమునందు మిక్కిలి అవశ్యముగా నుండవలసినట్టి అద్భుతమైన

రుక ణి కుక్క-రు

ఖర్చును తగ్గించి సుఖమును హెచ్చించును. 1, 2, 4, 6, 8, మండికి తగిన రీతిలో లో తయారుచెయ్యబడినదాని ధరలు రూ. 18, 18, 22, 27, 38, రైశ్చార్ది ప్రత్యేకము. వివర పుస్తకము ఇనాం

Rukmani Cooker Co., 19, Mada Covil Street, Rayapuram, MADRAS.

జూను 25:—పంపిణీకర్తలచేత రాజ్ కోట్లనుండి ఈ
 వివరణంతో ప్రచారణాగ్రామము మాకు పంపియింపబడినది:—కాం
 గ్రెసు ఛీఫ్ క్వార్టర్స్ ఉత్తరములకు పాపభూమినిగి వెళ్ళవృత్తి
 యందు పేరుగాంచిన శ్రీ వెస్ట్రీ అట్టుబాకరీముగారు 27 వ మే
 నెవీన గతావృత్తి. బ్రాహ్మణము జూలై 4 వ తేదీ పరామర్శ
 చేయ గోరవారు అతనికి అనుబంధము ఇచ్చినారు.

సిద్ధ్యా జూను 21:—మెట్రోబ్రాహ్మణబ్బితో అమెరికా
లో పోటీచేయుటకు భారతవైవిధ్య పోలోడజ్జము (40 పోనీ
లను) 1977 సంవత్సరములో పంపుటకు చందాలను పొందుచే
యుచున్నాను. కావలసినచందా పోగైసయెడల అమెరికావైవి
ధ్యదజ్జమును సవాలుచేయును. అమెరికావైవిధ్య పోలోడజ్జము ప్రతి
టిప్పువైవిధ్యపోలోడజ్జమును క్రిందగ్గాండు క్రిందటిచేసవియందు
పీచిచేనసాక్షాపకముచుపొనవగును. (అ. ప్రె.)

ఉత్తరమును, జూను 24:—జనరలు గౌస్‌థింగ్‌ను పోర్టులపైబట్టను హోట్స్‌ గార్‌వీక్‌పు తుడుడు, మద్రాసు గవర్నరు గారి అంకడకములు 17/21 లాండ్‌రలోనివాడును అగు కాప్తను నెల్వీని వార్టబుగార్‌కిని మద్రాసు గవర్నరు వైకాంటుగోషను, సస్సెస్సు, హేతులాంక్తర్లు, కేంటులవెకాంటెను గోషనుగార్లు ముదురుమరితె గౌస్‌ సినిలిన్స్, డెడగోషనుగార్లు వివాహము ప్రకటించబడినది. (అ. (పె.)

కలకత్తా, జూన్ 2న:— గోలండునానుండి నీల్కావేరును
వను సరవలలైలుబండివచ్చినతోడనే అందలిగాగు పొన్నుపెట్టె
యందు స్వచ్ఛా కల్పిపడయం గెను. అతని లబ్ధవైనను గొంతు
మొదను గాయములుండెను. పోలీసులచే వోకీ తీయబ్రతున్నించు
చున్నారు. (అ. ప్రె.)

సోమవారమునాటికి వాయిదా వేయబడెను.

కీస, భిక్షువగు గార్ల విమేష్వింశతి బ్రాహ్మయమాత్రి గారినీ
ఈ కేసు పందర్బముల నన్నిటిని పంపవలసినని కోరిరి విచారణ
సామవారమునాటికి వాయిదావేయుచును. (అ ప్రె.)

బొంబాయి, జూన్ 24:— బొంబాయి ప్రభుత్వము వారు మితభ్యును సూచనల గావించుచున్న శై. ఎ. పిల్లిచే (ఐ. సి. యస్) గారి నీ పదబంధమున నియమించుటవలన పలువిధములైన యాపాలు బయటపడేదనున్నది. దేయిలీ మెయిలుపశ్చాత్తిక ప్రభుత్వమువారు మిక్కిలి తీవ్రమైన సూచనలను గావించినయిటు పోలీసుకాపుకు గట్టికోత తగులువనియు తెలుపుచున్నది. కార్యనిర్వాహకసంఘము దొకసభ్యుని ఒకమండలిని తీసివేయవలెనని ప్రభుత్వమువారు సూచించినట్లు పశ్చాత్తిక తెలుపుచున్నది. కావున ఎన్నికలైన తరువాత బొంబాయిలో కార్యనిర్వాహక సంఘమందు ముగ్గురుసభ్యులను మంత్రిత్విద్దరును మాత్రమేయుంచురు.

(ఆ. ప్రె.)

రంగూను, జూను 24:— బెస్ట్ పురపాలక సంఘము వా రొ పం గి న స న్నా న ప క్ర ము న కు జ వా బు చెప్పుమ గవర్నరు బర్మాలోని సేరములను గూర్చి కొన్ని మాటల నిట్లు చెప్పిరి:— సేరము లెక్కువగుచుండుట ఒక్క బర్మాలోనే కాదు. ఈచోచోరంగ మన్ని దేశములనును వ్యా పించినవి. నగటున 1913, 1914 సంవత్సరములలో సేరములను 1928-24 సంవత్సరములలో పోల్చి చూచినట్లయిన బర్మాలో నూటికి 117 చొప్పునను బెంగాలులో నూటికి 155 చొప్పు నను ఎక్కువ కాగా బొంబాయిలో నూటికి 59 చొప్పునను పోం జా బు లో నూటికి 68 చొప్పునను మీరినట్లు కనబడు చున్నది. బర్మా గాక యీ మూడు రాష్ట్రము లందును ఎక్కువ సేరములు 1921-22 సంవత్సరములో జరి గెను. హత్తలో తప్ప తక్కిన కేసులలో బర్మాలో సేరములు శీఘ్రంబు బడుచున్నది. ఈ ప్రశ్న యంతయు 6 నెలల కొక మాద్ర ప్రకటింపబడు లెక్కలలో విచారంపబడును. ఆంబం ధమైన ప్రభుత్వ తీర్మాన మొకటి జూలైలో ప్రకటింపబ డును. (అ. పే.)

సికింద్రాబాదు, జూన్ 24:— హైదరాబాదు స్టేటు
ఉపాధ్యాయుల సంఘ ప్రథమ వార్షిక సభ నేడు జరిగెను.
ఆర్థిక మంత్రి నవాబు హైదరు నవాబు జంగుగా రధ్యక్షత
వహించి హిందూ మహమ్మదీయ అల్లరులను గురించి మాట్లాడు
చు సాంఘిక వైషమ్యములు విద్యాసంస్థలలోనికి ప్రవేశించ
కున్న యెడల యీ సమస్య పరిష్కారమున కంత కఠినమయ్యె
డిది కాదని చెప్పిరి. (అ. ప్రె.)

బొంబాయి, జూన్ 21:— పూనాలో 62 సంవత్సరముల వయస్సు గల బ్రాహ్మణులు వర్తకుడు హాజీ యిస్సా రాజీనానా అనుచేరు గల ఆయన చనిపోయెను. వ్యాపార రీత్యాను యితరవిధములను కూడ పీరికి నేమితు లెంతోమంది కలరు. బోయరు యాదృశుండు పీరు బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారి కెంతో సాయమునర్పిరి. కథియవాడులలోని సంఘానాధీశులు పీరు కుటుంబమునకు సాన భూతిని బంపిరి. (ఆ. ప్రె.)

పూనా, జూన్ 24:— పూనాలో వైద్యకళాభివృద్ధి
చాకచక్యము నలస ముగ్గురు మహమ్మదీయులు దొంగ కల్లముం
దు శాసన విరుద్ధముగా అమ్ముచున్నందులకు పట్టునడి 9 నెలలు
విచారణ చేయబడి నేడు కక్షింపబడిరి. అనుమానముచే కొన్ని
పార్శ్వజ్ఞును ఆపుట నల్లను అట్టి పార్శ్వజ్ఞును అంది ఖచ్చుకొను
వారిని పట్టుకొనుటనల్లను పార్శ్వజ్ఞులో రు 4000 విలువగల నల్ల
సుండున్నదిని తెలియ నచ్చినది. ఇది గుంపులోని ఒక ప్రవాహ
మే. ఇది బెంసకూర, చిన్న పట్టుము, రట్టుము బొంబాయిల
మధ్య జరుగుచున్నది, ఇది అనేక స్థానాల్లో చెల్లుచున్నది. వీరి
లో వారిపోయిన ఒకరు పంద్రాగులో పట్టుబడెను. ఆతని
పేరు రాజాబ్బి వీరికి వ్యాగూధికారి మామమొదలు 7 నెలల
వరకునుకొన నిరకము విధింపబడెను. (ఆ. ప్రె.)

కలకత్తా, జూను 23—కలకత్తా కార్పొరేషనువారు
 నేడుసుమారేజ్మై శ్రీమతి సరోజినిదేవిగారికి స్వాగతపత్రమిప్పించుటకు
 తీర్మానించిరి. ఈ స్వాగతపత్రపు చిహ్నును సభవా రంగీ
 కరించిరి

ఈ పురపాలక సంఘసభ్యులను, ఆర్డరుమేను ఆరు మేము బొంబాయి పురపాలక సంఘమునందు గౌరవ సభ్యురాలుగ నున్న తమరు ఈనగరమునకు వచ్చినసందర్భముందు మనఃపూర్తియైన గౌరవప్రదముగ స్వాగత విధియియ్యవచ్చును. సాటి లేనివిహృదయ మాధుర్యముగల దానివై సారస్వత ప్రపంచమున ఎవరును వాందని గౌరమును చిరకాలమునుండి పొందుచున్నారు. తమ గ్రంథకర్తృత్వముచే గౌరవింపబడిన పుస్తకరాజము తమ గాన మాధుర్యముచే నింపివేసిరి. తమ కవిత్యముందు పురాతనమైనట్టి తమ జన్మభూమియొక్క ఘనమైన ఆదర్శ ఆదేశములు వర్ణింపబడ్డవి. తమ ఉద్రేకరహితమగు పక్ష్యత్వ ప్రాశీమ్యచే వారి జీవితాదర్శమును స్వతంత్రరక్షణమును పోరాటమునను నైతిక బౌద్ధత్వమును కల్పించి స్వజాతివిభాతియను భేదములేక జన్మభూమియందలి అన్ని జాతులవారి హృదయసేతుల తమసామ్రాజ్యమును నెలకొల్పికొనినారు. తమస్వదేశముల విదేశములందు అనుభవించుచున్న అమూలనిర్బంధములను మీకోర్వజాలకి విడ్డబయిందు బాలితో తల్లిచేయ్యరితిని ఈమహాభివేషముయొక్క రాయబారిగ నక్కడి కేగినావు. తమయొక్క అసాధారణముగ తెలివి తేలుట చేతను నైతికగుణములచేతను తమస్వకీర్త్యము చేతను భారతదేశమందలి నాగరికత, సారస్వత, జ్ఞానములకు మీరు ప్రాతినిధ్యము వహించుటకు తగినవారు. విదేశములయందు స్నేహభావమును కల్పించినారు. వారు మీజన్మభూమికి మన స్ఫూర్తిగ ఉత్సాహముతో తమద్వారా గౌరవించినారు. తమరు తమదేశముకొరకు చేసిన త్యాగమునకు స్వాతంత్ర్యముకొరకు సుపు పోరాటమందు తమసలపు కృషికిని తమ కృతజ్ఞతను తెలుపుటకు తమ నాయకత్వ మంగీకరించి క్రిందటి కాంగ్రెసు మహాసభకు అధ్యక్షురాలుగ నెన్నుకొనిరి. భారతదేశ స్వాతంత్ర్య సమరసన్నాహముల చేయుచున్న భారతకాంగ్రెసు సభాగ్రాసనాధిపత్యమును ఒక నారీమణి వహించుటకిదే మొదటిసారి. మీరు శాంతిమాతలు. భారతదేశ స్వాతంత్ర్యమే మోక్షముగా పెట్టుకొని తమ విదేశమందలి వివిధజాతులు పోరాడుకొనుచుండు శాంతిదాంతుల బోధించి స్నేహభావమును పెంపొంద జేయుచున్నారు. ఈ తేజమును ఉన్నతకీర్తిముల నిలుపుదురుగాక. తమ నాయకత్వమును నమ్మకముతో అనుసరించినయెడల ఈజాతి ముక్తి పొందగలదు. వందేమాతరం. ఈపత్రమును జూలై 6 వ లేదీన సమర్పింతురు.

(అ. తె.)

పూనా, జూను 24:— ఇండియా, ఆస్ట్రేలియా, నై/నా
ల ఛాట్టర్జీ బాంతువారు పార్టీవర్తకును లిఖ్యురగారిపై భనా
పవరూనేరము మోపుటకు మూడవత్తు. బాంకివారిచ్చిన సమా
చారమువలన పా 2810 ల విలువ ఇనుపరేలలను స్వయమునకు
ఉయోగింపకొనిరని పార్శ్వవర్తకునిపై కేసుదేసిరి. (అ. (మె.)

అమరావతి, బాను 23:—ప్రతి జిల్లామందును ప్రచారము నల్పటకు ఎమ్ ఎస్. ఆనీగారి అధ్యక్షతక్రింద ఒక కార్యనిర్వాహక సంఘమును బీరారు యధోచిత సహకారపక్ష సంఘము స్థాపించెను. అందుకొరకు కార్యదర్శులు నియమింపబడిరి. ఒక పక్షములోవారు కావించినపనిని గురించి వీక్షణిక దాఖలుజేయవలయును. రాబోవు ఎన్నికలందు పోటీజేయుటకు ప్రతి స్థానమునకును అభ్యర్థుల నియమించుటకు సర్వాధికారములతోగూడిన కేంద్ర సంఘము స్థాపింపబడెను. యా 5000 లుపాత్రిప్రచారముకొరకు ప్రాగ, జేయవలయు నని నిశ్చయింపబడెను.

(ఆ.ప్రె.)

కల్వర్సగారి సాహసము ప్రశంసాపాత్రమైయున్నది.
మరణోదయము ఈ కేసులన్ని లాభము పొందగలదిని నమ్ము
చున్నాము. (ఇంటిముందు పోలీసులుగారు)

గనుల చట్టము

శివసామి అయ్యరుగారి చికిత్స

కామయ్య నభలో ప్రభుత్వమువారు ప్రవేశ పెట్టిన చట్టము, కొండనుత్రవ్వ ఎలుకను బట్టించుదాన పరిణమించినది. యజమానులకును పనివాండ్రకును అనుకూలించు ఏర్పాటులనయిన చట్టము పొందుపరుపలేదు. బాగువిచారణసంఘము వారి సూచనల నయినను చట్టము కొనసాగింప దలపెట్టలేదు. విచారణసంఘపు నివేదికమే అసంతృప్తికరముగనుండ, నూతనచట్ట మెటు లుండునో తెలుప నక్కరలేదు. విచారణసంఘ సూచనల నన్నిటిని చట్టములో నిముడ్చుట యసంభవ మని, కలనల్ ఛాక్కుగారు చెలిపిరి. మరికొన్నింటిని చట్టములో చేర్చ నవసరము లేదు గావున, చేర్చలే దనిరి. కొన్ని విషయములు యజమానులును కార్మికులును వారిలో వారు చర్చించుకొన దగినవట. ఇక మిగిలిన దేమి? ఒకటి రెండు విషయములకొరకు ప్రభుత్వమువారు నూతనచట్టమును నిర్మించుట విచిత్రము. ఆదియయినను, అసంతృప్తికరముగనున్నది. మొదటివిషయము, గనులకలయిక. ఇందలిభావము తమను దాము పోషించుకొనలేని చిన్న గనులను పెద్ద గనులతో కలుపుట. ఇటుల కలయిచో, నష్టము రాదను నమ్మకము గలదు. విచారణసంఘమువారికి సీఫార్సును గావించినమాట నిజమే. కాని, గనుల యజమాను లిందు కంగీకరింప రయిరి. ఇట్టి కలయిక నంగీకరించువారు ఇష్టమున్నయెడల, నందు కొడబడవచ్చు నని, చట్టము చెలుపుచున్నది. ఇంత ముఖ్యవిషయమును యజమానుల ఇష్టమునకు వదలినచో అది చున్నటికిని నెలకేటదు. శాహాప్రకారము దాటిపోజాలదు.

ప్రభుత్వమువారి సంస్కరణమును విగ్రహ నేర్పాటుజేసియున్నచో కొంతలాభ ముండెడిది. మరి యొకవిషయము చట్టమునందు గనుపించును. బాగు విచారణసంఘమువారు, లోహపు గనులను ప్రభుత్వమువారు కొనివైచి వానిని నిర్వహింపవలయునని కోరిరి. ఇటుల గావించునెడల, బాగుయజమానులు తప్పక దారికి వత్తురు. కాని ప్రభుత్వమువారి సూచనను చేపట్టరయిరి. అందుకుమారుగ, లోహపుగనులను నిర్వహించుటకు వ్యక్తులకుగాని, కంపెనీలకు గాని హక్కు ఒక సగ బడు నని, చట్టము చెలుపుచున్నది. ఇందువలన క్రొత్తయేర్పాటు నిష్పయోగమగుచున్నది. ప్రభుత్వమువారు తమ బాధ్యతను విడనాడుచున్నారు. ఏను చూచించిన రెండు ఏర్పాటులనునను విచారణసంఘసూచనలకు ప్రతికూలమని గ్రహింపవచ్చును. ఇట్టి చట్టము, ఆచరణయోగ్యమని బలుకుట, మిక్కిలి సాహసము. గనులనన్నిటిని ప్రభుత్వమువారు స్వాధీనము చేసికొనిపలయు నని కార్మికులు

చాలకాలమునుండి గోరుచున్నారు. అది సాధ్యపడకున్నను, విచారణసంఘమువారు సూచించిన ఏర్పాటుల నయినను కొనసాగించిన లాభకరముగ నుండెడిది. అందుకు మారుగ ప్రభుత్వమువారు సంకుచితముగ ప్రవర్తించిరి. కార్మికులు, లాభములలో కొంతభాగము గ్రహించుటకు, చట్టము అవకాశ మిచ్చు నట. ఇది వరకున్న నిషేధమును తీసివైచునట. కాని, ప్రయోజన మేమి? చట్టమునందు విధి యున్నగాని, యజమానులు కార్మికులకు భాగ మియ్యరు. అన్ని ఏర్పాటులను యజమానుల ఇష్టమునకే వదలుచో, ఒక్కటియు ఆచరణలోనికి రాజోదు.

లాయడు బార్జిగారు సయితము లోహముల నిర్వహణమును ప్రభుత్వమువారు చేపట్టకుండుట గొప్పలోపమని వెలిబుచ్చిరి. ఇట్టిస్థితిలో లేబరు నభ్యులగు హార్డువారకాగారు చట్టమును నిరాకరింపవలయునని కోరుట వింత గాదు. విచారణ సంఘ సూచనలకు చట్ట మెటుల విరుద్ధమో హార్డువారకాగారు స్పష్టముగ సూచించిరి. గనులను క్రమక్రమముగ ప్రభుత్వయోజనాత్మకముక్రిందకు దీసికొనుటకును బాగు పరిశ్రమను శాస్త్రోద్ధతులపై నడుపుటకును ఏర్పాటు జరుగవలయునని వీరుగోరిరి. నూతనచట్టమునందు అట్టి ప్రయత్న మేములను కనుపించదు. హార్డువారకాగారి ప్రతిపాదన మోడి పోవుట వింతగాదు. కాని లేబరుక్షేమంతయు ప్రభుత్వచట్టమునకు ప్రతికూలముగ నున్న దని విదితమయ్యెను. ప్రభుత్వమువారును లేబరు నాయకులును రాండుటేబిలు సమావేశములో గూడి యీవిషయము నాలోచింపవలయు నని హార్డువారకాగారు గోరిరి. ఇట్టి కోర్కెను సఫలపరచుట లాభకరము. కాని సర్. ఈవాన్సుగారు నిరాశను కనుపరచుచున్నారు. ఇంతకుపూర్వము రాండుటేబిలు సమావేశము నిమిత్తము జరిగిన ప్రయత్నములు నిష్ఫలము లయినవని వీరు సూచించిరి. వెనుక విఫలమయినచో ఇకముందు సఫలము గానూడదా? ఆకస్మికముగ సంధిరాయబారము లడుగంటుటకు కార్మికులు బాధ్యులు గారు. వారు ఎల్లప్పుడును సంధికి సంసిద్ధత జూపుచునే యున్నారు. ప్రభుత్వము వారు సందిగ్ధనమయమున వ్యక్తమార్గము నవలంబించిరి. గనులపనివాండ్రకు బాత్తుగ బనికిరాని ఎనిమిదిగంటల చట్టమును నిర్మించిరి. ఇది వాండు కోరెడి బాగు పునర్నిర్మాణమును కొనసాగింపక, నిరర్థక మగు చట్టము నొకదానిని ప్రవేశ పెట్టిరి. విచారణసంఘపు సూచనలను చట్టమునందు చేర్పరయిరి. మీదుమిక్కిలి రుష్యానమన్యతో గలిపి, బ్రిటీషు కార్మికసమస్యను చులకనజేయుట సంభవించినది. మిక్కిలి విషమనమయ మరుదెంచి కపుడు, కన్సర్వేటివ్ ప్రభుత్వము లేబరుసమస్యను పరిష్కరింపజాలక తన అసమర్థతను వెల్లడిజేసెను.

శివసామి అయ్యరుగారి చికిత్స

మత వైషమ్యమునకు సర్. పి. శివసామి అయ్యరుగారు కొన్ని చికిత్సలను నిరూపించిరి. వ్యాధికి కారణముల నెరిగి చికిత్సజేసిన ప్రయోజనముండును. కారణముల సరయక మందిచ్చునెడల వ్యాధి నివారణయగుట ధుర్లభము. అసహ

యోద్యమము ప్రబలి న సమయమున జెరిగిన హిందూమహమ్మదీయసంయోగము పిమ్మట నిలువలేదని వీరు గేలి నేయుచున్నారు. గాంధీమహాత్ముడు ఉభయులలోను కపటస్వభావమును జెంచెనని అయ్యరుగారి తలంపు ఇంతకన్నను విరుద్ధము వేరుండదు. మహమ్మదీయులకు కష్టనమయము వచ్చినపుడు హిందువులు ఆదరింపవలయు నని మహాత్ముడు గోరుట అతని యుదారస్వభావమునకు నిదర్శనము. ఎట్టి ప్రతిఫల మాశింపక సోదరుల కాపడ గలిగినపుడు మెలగినరీతిని మెలగవలయునని మహాత్ముడు గోరెను. కొంతకాలము గాఢ మగు సోదరప్రేమ ప్రబలెననుటకు సందియములేదు. అసహాయదృష్టి దొలగుటచేతను, ఎన్నికలు మున్నగు విషయములపట్ల దృష్టి ప్రసరించుటచేతను, త్యాగ ధర్మముపోయి స్వార్థపరత్వము ప్రవేశించుటచేతను, వైషమ్యబీజము లంకురించి పెచ్చు పెరిగెను. అసహాయోద్యమ మంతరించుటకు కారకు లెవరు? శివసామి అయ్యరుగారి బోలు మితవాదనాయకులే గద. గాంధీ మహాత్ముని అనవసరముగ నిందించుటకు మారుగ ప్రస్తుతస్థితికి అయ్యరుప్రభృతులు తమనుతామే నిందించుకొనుట ధర్మము. మహాత్ముడు నాటిన నదీబీజము లన్నియు వృథ యయ్యె నని చెప్పటకు వీలులేదు. ప్రస్తుతసమయమున దేశము సంధికార మావరించి యున్నను, త్వరలో నది తొలగునని మహాత్ముడు నమ్ముచున్నాడు. అట్టి సూచన లిదివరకే పొడగట్టుచున్నవి. హిందువులకును మహమ్మదీయులకును మధ్య వైషమ్యము గలుగుటకు, అసహనము, అజ్ఞానము కారణములని అయ్యరుగారి తలంపు. ఇయ్యది సామాన్య జనుల విషయము. విద్యవలనను, నిర్బంధములవలనను నివితొలగు ననియు, వీనివిషయమై ఆతురము జూపనక్కర లేదనియు, అయ్యరుగారి తలంపు. ఇంతకన్నను అపాయకరమగు వైషమ్యము వేరుగలదట. అయ్యది ఉభయసంఘములలోని విద్యాధికులమధ్య ప్రబలియున్నది. దీనికి కారణము, రాజకీయాధికారమును ఎవరికివారు సంపాదింపవలయు నను దురాశ. అందుచే పరస్పరముగ అవిశ్వాసము పెరుగుచున్నది. దీనిని సులభముగ నణచుటకు వీలు లేదని అయ్యరుగారు చెలుపుచున్నారు. దేశభక్తియ, జాతీయభావమును ప్రబలుటవలన గాని, విద్యాధికులు స్వార్థభావమునుండి విముక్తులు గారని తెలిసినవిషయమే. స్వరాజ్యసిద్ధివలన, అన్ని వైషమ్యములును మటుమాయ మగును. కాని శివసామి అయ్యరుగారు నిరూపించిన చికిత్సలు విచిత్రముగ నున్నవి. నిర్బంధములను ప్రయోగింపవలయునని వీరు ప్రభుత్వమువారిని గోరుచున్నారు. ఇందుమూలమున, అధికారుల విజృంభణమున కవకాశము గలుగును గాని శాశ్వత లాభ ముండజాలదు. మితవాదదృక్పథ మెంత సంకుచితమో కనుగొనుటకు మాత్రము వీరిసూచనలు పనికివచ్చును. వీనలుకోడ్డునందలి 15వ శెక్షను (ఎ)ను తరుచుగ ప్రయోగింపవలయునట. మనీషుల యొద్ద వాద్యములగూర్చియు, గోవధగూర్చియు, వీరు సూచించిన ఏర్పాటులు నిస్సారములని తెలుపనక్కరలేదు. ఈ విషయములగూర్చి ఎట్టి ఏర్పాటులను ప్రభుత్వమువారు గావించినను, వారికి తాత్కాలిక ప్రయోజనమే యుండును. ఉభయసంఘ

అక్షయనామ సంవత్సరం జ్యేష్ఠమాస శుద్ధ పౌర్ణమి ౧౫ శుక్రవారము

విప్రలబ్ధ

[పండిత పెనుమత్స సత్యనారాయణరాజు గారు]

యావత్కాలము సాంధ్యవేళలను శైత్యాకాంక్ష మందాకినీ

శ్రీవేలాతతవృక్ష సంతతిశిరోరింఖ తృతంగావలీ

గ్రీవానిర్యదమేయ నిస్వనకలా గ్రీర్థేయకల్లోల షో

లావిశ్రాంత మరుత్కిశోర జనితోల్లాసాపై నుంటిన్ సఖ!

౪. అని మాధవుఁ డంపించిన, ప్రణయార్ద్రపు లేఖఁ గాంచి భావములోనన్
మునుకొనెడు తత్తరంబున, వనితామణి రాధ యిట్లు వాపోయెఁగట!

ఉ. “ఆమనిరాకఁ గాంచి వలపాఁవఁగలేక మనోవ్యధార్తనై

యే మనియుంటి వచ్చుఁగదఁ కృష్ణుఁడు నన్ గదియంగ; వచ్చుచో

భూమిజఘాయలంఘన సపూర్వపుఁ బల్లవశయ్యలందునుఁ

గామితభోగముల్ గొనుచుఁ గాలముగడ్డెద నంచు నింతలోన్.

౫. ఏకే మేకయినట్లు చుల్కనగుపల్కే ముల్కిగా నక్కటా

రాకాచంద్రనిభాస్య! కృష్ణ! యిటకున్ రాకుండగా నుత్తరా

లేకాలంబును సాంధ్యసౌఖ్యములనే నెన్నేనియున్ బొందితిన్

ఓకాంతామణియంచు వ్రాయ నపురా యుత్సాహమెట్లాయెరా

మ. వెదకంబోయినతీవ కాలుఁ దవలెన్ వేయేల శ్రీకృష్ణుఁడీ

మధుమానంబునఁ బూవుటీరముల నామానంబు ప్రాణంబుఁ దా

ముదితాత్మండయి కాచునంచుఁ దిరుగన్ బూర్వోత్తరంబెంచకో

యదువంశాగ్రణి! మోహనాంగయిటు లన్యాయంబునున్ జేసిలే.

నీ. మందాకినీతీర మాకందభూజముల్, చెప్పవో ననుఁగూడఁ జెలఁగుమనుచు

మాకందమధువాని మత్తిల్లి తింగెడు, బంధరంబులయేని పనుపవొక్కొ

పల్కుపల్కునఁ దేనె లొల్కుఁబాడెడునట్టి, కీరశాకిలేని కెరలుమనవో

నెలతావు లంటుచు నిరతమ్ము చరియించు, దక్షిణానిలమేని దరలుమనదో

గీ. భామినీ చిత్తచోర యోబాలకృష్ణ, విప్రలబ్ధును నన్నిట్లు వేఁచఁదగునె?

సర్వవేదివి నీకేల జాలిలేదు, జాలిజోలేల గోపాలబాలకునకు.

మ. విడువంబో నిక నెచ్చలీ యనుచు నేవేచేసితే యెంటిగా

నడవింగాచిన వెన్నెలై చనఁగ నిత్యంబైన నాజవ్వనం

బిడుదున్ నీకు నమస్సు లిత్తటి సఖా యీవొక్క మా రీడకున్

వడిగా వచ్చి కవుంగ్రియి యదగవా! నాకోర్కు లీడెర్నవా?

నీ. ఆడింపఁగారాదో హాయిగా స్వర్ణదీ, సికతా స్థలంబులఁజెలఁగి చెలఁగి

ఊఁగింపఁగారాదో యెయ్యననాలతా, జాలకవ్యాంబులబడోలందు

పాడింపఁగారాదో పరభృతావళితోడఁ, బంచమస్వనములఁ బాడుమనుచు

విహరింపఁగారాదో స్వేచ్ఛగాఁ దత్తిర, మల్లికావనముల నెల్లయపుడు

గీ. నన్నుఁ గవఁగూడిఁ మ్రోడులు న నలనెత్త, వేణుగానంబుచేయుచు వివిధగతుల

సంచరింపఁగ రావోయి జాణనీవు, ఏలనన్నెచ రా రమ్ము బాలకృష్ణ!

చ. అబలను గావుటన్సఖుడ యక్కడకుఁజనుడేర నాత్మలోన్

బ్రబలిన సందియంబు మెయి నాఁగితి సంతియకాని లేనిచోఁ

గబురునువిన్న తక్షణము గాలిని మీరు రయంబులోడ నీ

ప్రబల విహారజాలములఁ బాల్గొనరానె బితానమాధవా

ఉ. హారము భారమాయెఁ గుసుమాయుధుఁ డెంతయుఁ గ్రూరుఁడాయె హా

కీరము వైరమాయెనహా కేకులపల్కులు ముల్కులాయె నా

హారము కారమాయె విరహానల మెంతయువేచు చుంటచే

రార దయామయా యిటకు నమ్మిననాతి నలంపఁ బాడియె

అనమయము

[మోచర్ల రామకృష్ణయ్యగారు బి. ఏ.]

ధవుఁడు దయమాలి విడనాడి దాఁగ నంచు

పద్మినీకాంత కృశియించి వ్రాలుచుండె;

నాల్గుబాములక్రింద నన్ బాసినట్టి

కాంతుఁ గవఁగూడితిఁ గదంచుఁ గలువచెలువ

మోము వికసింప మేనెల్లఁ బులకరింపఁ

దీఁగెయ్యయ్యాలలం దెక్కి యూఁగుచుండె

అనుఁగఁ జెలికానికిని నాకు ననుదినంబు

దీర మెనవియోగంబుఁ దెచ్చునట్టి

పాడురాతిరివేళ నాపాలివైరి

కటకటా! నాశనంబుగఁ గాక యంచు

శాపవాక్కులఁ గ్రక్కుచుఁ జక్రవాకి

భోరుమని దీనవృత్తి వాపోవుచుండె;

సిరిగలాఁడు గృహంబును జేరి వాని

చిన్ని కూతును జంకను జేర్చి సేమఁ

జప్పిలన్ ముద్దులాడుచుఁ జెలఁగుచుండె

ఎక్కి దిగినాఁడఁ గడవల నెన్న నేడు

జోలె నిండకపోయె నేలీల నాదు

పాపలకు భార్యకును మోముఁ జూపఁగలను

దారిఁ జూపఁడు కట్టిఁడివైవ మంచు

వృద్ధభిక్షుకుఁ డెచ్చుచు నెడలుచుండె

నార! భవనంబునకు నెల్ల నస్తమయముఁ

గల్పనముఁ జేసినాఁడను గాని, వివిధ

భూతసంచయములు భిన్నరీతిఁ దాల్చి

సౌఖ్యదుఃఖానుభవమును జల్పు వనుచు

నెంచి, క్రీడించుపరమేశ! యిదె శోహరు.

ఆహ్వానము

[చుల్లాది సోమన్న గారు]

నీదు గతులను వివరింప నాదు వశమె?

నీదు భావంబు గనుఁగొన నేను దగుడె?

నీ యఖండప్రభావముల్ నీదు మహిమ

ఏరి తర మాను కనుఁగొన నిష్టవడిన?

నీదు ప్రతిమావిభాసితనేత్రకిరణ

జనిత భావంపు వీచికా సంచయంబు

లఖలమహిమావిశేషాళి; అనుపమాన

రూపరేఖావిలాసిని నీ పదాంబు

జరజమునకైన నాదు మస్తకము తగునె?

నైజగానములును రహి నైజభాష

శుకపితానందభాషితశోభ లలర

రుచిరకోమలవల్లవరుచులె నీకు?

విమల వీచీప్రసంగమల్ వినుడె నీవు?

లతల నుయ్యల నూఁగుటల్ హితమె నీకు?

ఘమఘమానందపరిమళాఘ్రాణ, నీదు

నిర్మలాశ్మయ, సుఖమును, నెగడు స్వేచ్ఛ

నాదు మనమునఁ బ్రసరింపు నమ్మికొలుతు.

విల్లలమట్టి పినపీఠభద్రుడు - కృష్ణకవి

[సండిత పెనుమత్స్య సత్యనారాయణరాజుగారు]

(గత సారస్వతానుబంధము తరువాయి)

సీ. సోధాగ్రరత్న పంజరముల రంజిల్లు
 రాజకీరమనోజ్ఞరమకంఠే
 భోగినీసఖరాగ్రమల మోహనందన
 సలమావనీచారవంతుకంఠే
 గలకంఠకంఠులు కలరవంతుల గొల్పు
 రమణీయసంగీతరమకంఠే
 జామరగ్రాహితీజనమాలకరత్న
 మలయమంజీరరావంతుకంఠే
 మందిరోద్యాతకాసారమధుపవక్త్ర
 వాకకలహంస వధురవంతుకంఠే
 సుతమక్షత్రకులకల చిత్రించి
 యాదరించురు కరుణతో శారరవము.

హిహా నిజముగా నీపద్యమును భోజరాజు వినియొన్నచో నవ్వురలకులు గ్రుమ్మరింపకున్నే! దువ్యంతుడు విషయం పట్టుడుకాదు. కాండని కాపాడుటలో నిది యొక పీఠభద్రుని యధార్య కల్పనా చమత్కారము. ఇటు శకుంతలా ప్రితూ లాపయలు అటు ఆర్రవము. అయిన నగుగాక. ఏమి! శకుం తలాప్రియాపాపముకంటే నతనికి శారరవమే పైని చెప్పిన చొప్పున గవి గొప్పదిగా మార్చిచెప్పినాడు. రాజు చనుచో నవమాయాదులు స్వప్నము అని తీవించిరి. ఇంతలో ఋషులు చెల్లాచెదురుగా దొర్లుచుండిరి. అది కని రాజు వారిని వారిచి తప్పయకారకులగు రాక్షసుల వధించెను. ఇక్కడఁ బెద్దయం బొద్దు పొరు ఘోరంబుగ జరిగెను రాజు జనుముగాంచెను ప్రాద్దుస్రంకెను. శకుంతల సంచక లలంబును నుండెను ఇం దనుకఁ జాల రెన్నగానున్నది. తరువాతి చంద్రోదయ మైనది. ఆంతలో శకుంతల యొడలు విజయకొన్నది తాపంబు పట్ట లేక యగపడు శృంగారవస్తువుల నన్నిటిని దీటిపొసినది. ఇట్ల పీఠభద్రుడు ప్రబంధతైలిన ననుకరించినాడు ఇంతిద్దఱు కవు లు సంచుమందుగా సమానతే. ప్రాద్దువాదించినది. దువ్యంతుడు, సీ. చెలువబాష్పముల విచ్చిన కల్పపూబంబు

లందంద కన్నుల కద్దుకొనును
 ఎనితయూర్పుల వాడి వల్లెన పయోజ
 ముకుళించు లొత్తిల్లి మూడుకొనును
 నువవమైకేదాడి యలిననవిదలతా
 వరిచోరములు మేన చెచ్చికొనును
 కవణి దెంచువేడిమి మాడి ముట్టెన
 పుష్పాడి మెయినిండఁ బూజికొనును
 కొలఁతసంతాపభరమున జోరలువెట్టు
 పెండి యెరుణ్ణువోయిని యెరుణ్ణువాన్
 మీఁదఁ జోరలును విహగ్ని నీడుకొనును
 కైత్రోవాన్వనప్రతి నాక్షితివరుండు
 (ఇదియొక దెలుగుచేత) శ్లోకమువ్రాయలేదు.

ఇంతిందఁగా తేలికత్తెలు శకుంతలకుఁ జెప్పినకావల కైవడిని వాడిన దానిఁ దీసికొనివచ్చి లతాగృహము వాటిని నన్న దువ్యంతులతోఁ గలిపిరి ఆంతలో వెంతయార్చు! అడ్డుతిమ్ము. ప్రకృతియంతయు మాటపొయెను. శ్రవణాస్వాద్యంగా స్వాదు గానములు చిలుకలు మున్ననవి పరికినవి మలయానిలము లాలసెను. ఇదియంతయు యుక్తంబె. మనస్సెట్లుండునో ప్ర కృతియంతయు కట్టయుండునగదా! ఇక్కడఁ గృష్ణకవివలెఁ బిత్రకులను జూపక పీఠభద్రుడు తన సరసతన వల్లడించు కొనెను.

ఇట్లు వంపకులు సుఖమునఁ జేలుచుండఁ గరిపురినుండి నైవేద్యము రాజునకు రక్తములకుఁ జోరుజరిగెనని తెలిసి యక్కడను వచ్చెను. వారితోపాటు రాజును శకుంతలను విడువలేక విడువలేక వైశంబ నిన్నుఁ దీసికొని వెడలుదునని చెప్పి నిజ పురి కరిగెను. చుచు ముద్రాంగుకక, ప్రణయముమై శోసంగ ను. ఇంతలోఁ దృతీయాశ్వాసము ముగిసెను.

చతుర్థాశ్వాసమున శోమతీర్థమునఁ గల్గులు శకుంతలా దువ్యంతుల సంఘటనను దివ్యదృష్టిని దెలిసికొని శుశుం బూ జించి యున్నచో మాతృ సాతిశ్శము గొని స్వాగత మడిగి యా 'మె' బలకనె యావద్యుత్తేయమును విని సంతసించి మాభారంబు వానె' చెలికత్తెలు వలచి సంధానము గావించినని ప్రకటించి తన్నుం జూడవచ్చిన ఋషులయాలమున రాజు చేతలు వి

వారికో శకుంతల నాతిండు గాంధర్వవిధి ఘటించెనని చెప్పి తన కులసతన దలుపుటకై పారవ కులకమమును బూర్తిగాఁ జరిపెను. శకుంతల జన్మముచెప్పి. ఇదంతయు రమ్యమును వర్ణ నము. కృష్ణకవివలెఁగాక సంవర్ణించితిముగాఁ బారవ వంశాను క్రమమును దెలిపెను. ఇదియేగదా! జోచిత్వము.

ఇట్లు చెప్పి అందఱు స్నానంబులకుఁ జరిగిరి. ఇంతలో దుర్వాసాబ్రహ్మిని వచ్చి పరిధ్యాపయ్యెయన్న శకుంతలను దా'మి లేక; 'ఏశకుం దెవ్వఁడాక్షాపతి యీ సరిన్ మునుచుగాక' అని కావించెను. అది విని చెలులు ఋషిచేత కేగి 'అవఁటిదండొలువ నేటికి నినుపగోర' లని తేడికొన ముద్రికా దర్శనంబున స్వీక రించును. విశ్వంధరా పరిపాలకుడగు కొడుకుపుట్టును. అని దీవించిన శకుంతల నెలలు నిండి గొడుగుం గాంచె. వానికి భర తుడని పేరిడిరి. కైవలక్రీడలు నెఱపెను. అంతఁ గల్గుడుకు మాఁ తుంగాంచి పుట్టినింటఁ దద్ద వసించు దగదని దెలిపి యాత్రివా రింటి కనుత్తులఁ జక్కఁగాఁ గాంతల కుండవలసిన ధర్మములు తెలిపెను. గ్రంథధి సురభీతిని దెలుపలేదు. అందుఁ జూడఁదగు. చెలులతోపాటు వృద్ధ తపస్వీశీ జనంబును జరుగుతులగు నిద్ద ఱు శిష్యులం దొడిచి రాజుకడ కంపె. పంతుడుఁ గెవల కాళి దాసు ననుకరించి, గృహస్థువలెఁ జరితపించె; ఇటఁ గాలిదాసు శ్లోకములు నాలుగును దెలియించెను. అట్లనపుచు లతాతరు వుల నాలోకించి మిమ్ము పెంచిన శకుంతల యాత్రయింటి కేఁ గెను. నెలవొసంగుడని ప్రకృతిలో లీనమై కాలిదాసుని కల్పాని వలెఁ జరిగెను. ఆహా యేమి ప్రకృతి వైచిత్ర్య వర్ణనము. శాపకవీర్యము వ్రాయుచు మనువార లీపద్యము వాలోకింతురు గాక ఇదియను గాలిదాసు పద్యమునకుఁ దెలుగునెఱత ఇట్లు శకుంతల చెడలేక వెడలేక వెడలి రాజుకడను జేరెను. ముం దు శిష్యులు తరువాత వృద్ధ తపస్వీయులు వెనుక శకుంతల యుం డిరి శిష్యులు రాజున కెఱింగింప నాతఁ జేయియ నెఱుంగనని శాపవలంబునఁ బలికెను అందఱులు తేవ్వలసినంత చెప్పిరి. లాభంబు లేకపోయెను తుదకు శకుంతల చెడికిచ్చిన యంగర ము దీసి చెక్కిమిక్తెలు నయ నిష్కరోక్తులతోపాటు తేనిపైని విసకరి అది కని రాజు తొంటిపాట కలఁపునకు రా విచారించి తద్వృత్తాంతంబు అక్కడ నున్నవారి కందఱకుఁ దెలిపెను. శకుంతల వనమానించినందులకు వగచుచుండఁగఁ గాంతి విజిత శర స్వీరుడుండగు నారడుం దెరుదెంచెను. వచ్చి దుర్వాసుని శాప విధంబు నెప్పి కాకుంటెలని యావరాజ్యమునకు వధిపిత్తం జేయుమనె.

ఇక్కడ పీఠభద్రుడు దుర్వాసునిచే శాపంబిచ్చి రా జును గాపాడుటలోఁ గాలిదాసాయెను గాని తిరుగ నంగర మును శకుంతల సఖురాంక్షితేఁ నిప్పించుటచేఁ దలంచిన ప్లాటు కొంత చెడిపోయెను. శాసనూడ జాలరులను గల్పించిన నెం తో జానుగా నుండెడిది. ఇది కొంచె ముకుతుకాటు కాలే దని యినవలసి వచ్చెను. కాని కవి కడు వెలుఁతువకు జూపకపో లేదు. పై నారవ సమాగమమునందఁ నిట్టిద. రాజు నాతడు నాజ్ఞఁ గైకొని కొడుకుం గొఱిఁచి రాజధర్మములు ఆర్పిటి నెఱింగించి యావరాజ్యాభిషిక్తుం గావించి భార్యతో సుఖం బుండె. ఇదియ పీఠభద్రుని శృంగార కాకుంతులయలోని కథ.

పీఠభద్రుడు తొలుతఁ బూనిన ప్రతిజ్ఞ వినుసరించి కొంత మాత్రమే కాలిదాసు ననుకరించె దీనింబట్టియొ కొన్నియెడల రవంత వన్నవానెనా? యనునట్లు తోచెదని. కృష్ణకవి ద్వితీయాశ్వాసమున శకుంతలా విరహమును వర్ణించి విరాఁందేలు రాజానందకు శకుంతలనుదీసికొనివచ్చి చెలిమిక్తెలు చెప్పవలసిన మాటలు నెప్పి రాజునకు జచ్చుజేప్పి యొప్పగించి తృతీయాశ్వాసమున దువ్యంతుని విరహమును దెగదా రెండు వర్ణం చెను వేలువేలుచనిరి వారు చనగానె శకుంతలసిగ్గుచే రాజుకట్టె గుట నిలువఁజాలక మఱి సంతముల మఱుంగునకు జరుగువా తెను. రాజె యిది పట్టి రతాప్రాప్తిపన్యాసము నిచ్చి యనున యించెను. అందుకి కాన నామె కొంచెము వింకమాని తాత యజ్ఞఁ గొనుమని పల్కి తుదకు తనకొడుకును రాజుగావంపు మనిజోరి- వరమువడసి తరువాతి పని కియ్యకొనె. ఇక దొర కిగది కనికీ ఘండు. హారములు వ్యత్యస్తము లగునట్లుగా రత్నక్రీడ లు పలిపెను. శకుంతలను విడి రాజు ఎట్లకేని పురయు చేరె.

ఇంతలోఁ గల్గుడువచ్చి యోగదృష్టింజూచి సంతసిం చె. తరువాత మూడేండ్లకు శకుంతలకుఁ గొడుకుపుట్టెను. వాని కైవలక్రీడలు జరిగెను. అంత శకుంతల భర్తను గూడినట్లు కలఁ గని పగలంబొగి యననూయ కెఱింగించి తన్ను త్రవారింటి కను పునదిగా జేడికొనెను. ఆమెండ్రె కెఱింగింప నతఁ డియ్య కొని సర్వాలంకార భూషితంజేసి పంపుకపుడు కాలిదాస పీఠ

భద్రులవలెనే కల్పనిచేఁ బ్రకృతివర్ణనము చేయించినాడు. వి సురభీతిం దెలుపలేదు. గురుభూషణులు చేయవదిగా శకుం తలకుఁ జేప్పి పంపెను. శకుంతలా రాజుండేరి భర్తృపన్యాస మిచ్చెను. లాభంబు లేదయ్యెను అప్పుడు కృష్ణుడు ప్రత్యక్షమై శకుంతలను స్వీకరింపవలసినదిగాఁ జెప్పి. రాజు విష్ణుమూర్తిని ధ్యానించి కొడుకును యావరాజునుజేసి భార్యతో సుఖంబుండె. ఇదియ యిందలి కథ.

కృష్ణకవి శేలము నన్నియు ననుకరింపలేదని పైని దెలి పినాను శకుంతలకే స్వప్నము వచ్చెనని చెప్పట చాల లజ్జాకర మగు సంగతి. శ్రీపురుషులకు స్వప్నములు సమాజములే కాని ఒకవారియైన నట్టికి కేఁగని శకుంతల కన్నత్రయింటి కంఠ మునికొరుటకన్న పీఠభద్రుని శకుంతలకు దండ్రె పంపుట రెన్న గానున్నది. దాని గృహస్థులధర్మము కెఱింగినవాఁడు కల్పా దాయెను. కృష్ణకవి కల్పాదు అదవిమనుష్యుఁ డాయెను. విష్ణు సాక్షాత్కారము కృష్ణకవి కల్పితము. తనభక్తి నా తెరంగున నెఱింగియకొనెను. భర్తృపన్యాసములో శేలము వన్నయ మా టలే యెడమచేయి తీసి పుటచేయి పెట్టినట్లుగా వ్రాసినాడు. దానికేమి? తృతీయాశ్వాసమున శకుంతలా దువ్యంతుల సంల మమున శకుంతల మఱి సంతముల మాటున కేఁగ ననుట శేవగ ము హాస్యాస్పదమున వాక్యము నీ విరహాన్యములు దిని తీవించు ఋషుల యాశ్రమంబున మఱి సంతము లుండుట యసంగతము. తన్నవనుటలో వగచులేదు ఆశ్లేష్యత్యస్తహారము లనుటయొక కేఱింతల యెఱునప్పడుగదా కల్పాదు తన తపోమహిమచే సర్వాలంకార భూషితం జేసెను. కావున నంతకు మునుపే హారము లున్నవనుట వెట్టిమొట్టి యొకీవాక్యము. అందుచేత నే గాలిదాసు సరసిజమును విధంజెనలేనాపిరమ్య మును శ్లోక ములో వర్ణించెను. ఋషి శిష్య కల కుచితాలంకార మతఁడు చక్కఁగా నెఱుంగును. మొత్తముమీఁద పీఠభద్రుడు కథా భాగమును గృష్ణకవికంటె వేయిమడుంగులు బాగుగా వ్రాసె ను. కృష్ణకవి కవిత్వము నిరర్థక దారగలది. అంతయ యతని ప్రబంధములోని గొప్పందము.

ఇక నిరువురు ఏయేయే కవుల ననుకరించిరో యా యా యనుకరణములనుజూపి విరమించెదను. వ్యాసము దీర్ఘ తమ మని వినుపుచెందకుండు. పీఠభద్రుడు ఒక్క కాలిదాసు శ్లోకములకే తెలుగుచేసెను.

రెండుమాడు శ్లోకములు వ్రాసి వానికడఁ బద్యము లుదాహరించెదను.

“శీవారాశ్యకగర్భకోటరముఖ శ్రీమైత్రయాతామఖః
 శ్రేష్ఠిగ్ధాశ్వవిదింగుదీపభిద న్నూచ్యంతేవోపలాః
 విశ్వాబోపగమాదభిన్నకరయ శృణ్వంసహాసేమృగాః
 తోయాధారపథాశ్వపల్లలశిఖా నివ్యందరేఖాశ్శితాః”
 సీ. శుకగర్భకోటరయ్యతమై నివర్తి
 ప్రాల్లిందఁ జేదరిన పాదపములుఁ
 దిలఁతుగారకాయలమాట నందులఁ
 జము రంటి మెఱయ పాపాణులు
 నివిశలల్లలశిఖానివ్యందరేఖు
 జాటులు గల లలాయపథములుఁ
 దమమేను లొరనికొను మనుష్యు లరిగిన
 భయమునఁ జంచలింపనిమృగములు
 “శుశ్రూషస్వగురూన్ కురుప్రియభగో వృత్రింపత్నీనీనే
 భద్రుర్రక్తతాపిగోమఠతయా మాస్మప్రతీపంగమః
 భూయిష్టంభవదక్షిణా పరిజనో భోగేవ్యసత్సేకీనీ
 యాం త్యేవంగృహీణీపపం యావతయో వామాఃకులస్యాధయః”
 సీ. ఆ త్రమామలకు నీయపసేమి వెట్టుచుఁ
 గనుసన్నఁ జేయుమీ పనులెఱింగి
 ప్రాణమిత్రములుగా భావించి యేప్రాద్దు
 సవరింపుమీప్రేమ సవతులందు
 భర్త యొక్కొక్కచేత బహమాన మొనరింపఁ
 గదియ రానీకుమీ గర్వరేఖ
 పతిత్రమెఱింగి తత్పరిజనలబులమీఁదఁ
 జేయుమీ మిగులదక్షిణ్యగతిమ
 కలఁకనొందకు భూభవుఁ డరిగినపుడు
 పలుకులను జేరనీకుమీ పరపదనము
 పినిచెలిగాఁగఁ దిరుగునేవెలందయైనఁ
 గులమునకు నాధియగుఁజుమీ కూతురంబు,
 పినపీఠభద్రుడు,
 మ. గురుభూషణులసేయమీ సవతులం గూర్చిన్వీలొకింపుమీ
 పరివారములఁ శ్రోవుమీ నీరుల గర్వస్సార్థిక గైకొమీ

కృష్ణకవి.

శ్రీమదాది.

కృష్ణ కవి.

३३००,

成文

గజ్జి, చీడ శరీరమంతట వ్యాపించి ముఖ్యముగ చిన్నపిల్లలకు విశేష బాధను కలిగించుచున్నది. ఈ తైలము నాలుగు పూటలు రాచిన గజ్జి, చీడ, చిలుము, జీల మొదలగునవి నశించును. తేవుక పనిజేయును. వెలకన్న పోస్టుఖర్పు లధికముగనుగాన ఇవ్వరమందులతో కలిపి తేపుంచుకొనుట యుక్తము.

అమ్మ తాంబసం దిహో, మదరాసు - బొంబాయి.

పీటలమీద వెండి.

[కాండ వెంటటనుబ్రహ్మణ్యంగారు]

(1)

“రండి దయచేయండి” అని, వస్త్రావృత్తి రామకృష్ణ గారిని పిలుస్తూన్నాడు జోగీశ్వరుడు. కాస్త్రీగారున్నా లోపలికి వచ్చి అక్కడ ఒక ఈజీయెలో కూలబడ్డాడు: బెనారసునుంచి వచ్చి ఎన్నాళ్ళయింది అని అడిగాడు జోగీ శ్వరరావు. నాలుగుజోజు లయింది అని జవాబు చెప్పాడు.

అంత కాస్త్రీగారి దృష్టి జోగీశ్వరుని పాదములపై పడవలించింది. అదేంటోయి కాళ్ళమీద పడుపు అని అన్నాడు. “ఏంలేదండీ నా వివాహం అయినది. చదవారు జోజుల పండగ మొన్ననే జరిగినది.” అన్నాడు. ఏంటి! పెళ్ళి చేసుకున్నావు! మేం లేకుండానే కానియ్యకున్నావ్! ఏదీ చెప్పి సంగతంతా అని చిరునవ్వు నవ్వాడు కాస్త్రీ.

మీగుండాలసిందే ఒక్కజోజు భాగ్యానికి సంగతంతా చెప్తాను వినండి. మేం చిలకలూరుపేటలో నున్నప్పుడు ఒక పారి పెళ్ళి అభాసు అయింది. అక్కడ మాసంగతి మీకం తగా తెలియదు. చెప్తాను వినండి.

నేను నియోగపట్టుంబములోనివాణ్ణి. నేను అప్పుడు పెకండుపూరం చదివేవాణ్ణి. నాకు అప్పుడు పదహారో యేడు. మానాన్న అప్పుడు కోమటిగుమాస్తాగా వుంటుండేవాడు. హైకోర్టుకావాలెట్టొని బెనారసు సిల్కలూ ధరించుతూ మహా డాబుతో సంచరించేవాణ్ణి. అప్పటికే నామానూసాలూ ముట్టంగా అనుపడుతున్నాయి. ఒక రోజున నేను హిస్టరీ మాస్ట్రు వ్రాసుకుంటుండగా ఎవరో ఒక ఆయన వచ్చి ఇదేనా నారాయణరావుగారిల్లు అని నన్ను అడిగేడు. ఇదేనండీ. ఆయన మానాన్నగారే అని అన్నాను రాకుంటుంటా. ఆ అగంతకుని తరహా చూస్తే ఏదో ఒక ఆఫీసరులాగు కనబడ్డది. అంతట ఆయన నన్ను తేరిపారచూట్టం ఆరంభించాడు.

నాన్నగారున్నారా ఇంట్లో అని అన్నాడు.

ఉన్నారని పిలవనా అని లేచి మానాన్నను పిలుచుకొచ్చాను ఆయనవద్దకు.

అంత ఇద్దరు కలిగి బహుశో మాటలాడుకొంటూ వెళ్ళారు. అదేం చిత్రమా కాని ఒక అరగంటకు నా తమ్ముడు వచ్చి నాన్నగారు పంచాంగం తీసుకొని వెంటనే పిచ్చయ్యకాస్త్రీగారింటికి రమ్మన్నారట. తొందరగా పొమ్మని తొంగరట్టేడు. నేను పంచాంగం తీసుకొని బయలుదేరేసరికి ఎవడో దొర్లొక్కం ముండావాడు ఒక్కటేతుమ్ము కుమ్మేడు. నేనున్నా కొంచెం నిద్రానించి వెళ్ళేను పిచ్చయ్యకాస్త్రీగారింటికి.

నే నెళ్ళేసరికి అక్కడ నా వివాహవిషయమే వాళ్ళు ఆలోచిస్తున్నారు. కాస్త్రీగారు లగ్గంపెట్టేరు. లగ్గ పత్రికాకారంకల. పిల్ల పేరు వెంటటలక్ష్మియని విన్నాను. పళ్ళు పులకరించింది. ప్రేమతరంగము లుచ్చాంగినవి. ఆ వెంటటలక్ష్మి సాక్షాత్తున్న యనుకొంటిని. అప్పటి నాతరహా ఎట్లా వుండనున్నారట. అప్పుడే ఆంజనేయస్వామి గుళ్ళోకివెళ్ళి వచ్చాను గనుక కనిబొమ్మలలో గంగసిందూరపుతొట్టు ఆరంజి కలయలో ప్రకాశిస్తున్నది. అప్రాగ్గుననే హైకోరటింగు వెలూడే పువ్వుకు చెక్కిచ్చాను కన్న కలంతా జోసిగావుంది. క్రాపు గూడ దువ్వుకు రారేదు. చెమటలు గ్రక్కుచున్నవి. కొంచెంసేపటికి మానాన్న

రామచంద్రరావుగారు పదకొండు గంటలయింది. మీల్లు తీసుకొని మాట్లాడుకోవచ్చు. రండి. అని అన్నాడు.

“గతిలే అతక దను ముతకకాస్త్రం ఎరగరా. నాడ మోటారువేళయింది. నే వెళ్తా. ఎన్నే మంగళవారం రాత్రికి తమరు తాడేపల్లిగూడెం తప్పక దయచేయండి. బళ్ళు పంపి ప్తాను స్టేషనువద్దకు. బందుగల నందర్నీ పిలుచుకొనిరండి. మీరు విభోటు ఫెయిల్ రావాలి నుమా. తరువాత అభాసు అవుతుంది. జాగ్రత్త.” అని చెప్పి మోటారుక్కి వెళ్ళాడు రామచంద్రరావుగారు. అంత మేము ఇంటి కొచ్చాము. అక్కడ పిచ్చయ్యకాస్త్రీగారింట్లో జరిగిన సంగతంతా మా మధురకు చెప్పేదు నాన్న. ఆమె నిరాంతర పోయింది. ఇంతసేపులో పెళ్ళిసంగతి మాట్లాట్టం ఏంబిట్టి లగ్గం కుదరటం ఏంటి. అని నివ్వెరపడి చూచింది మా అమ్మ. నాకు మట్టుకు పెళ్ళి ఎప్పుడవుతుందా అనేద్దానీ. ఇంతలో ఎగ్జామినేషన్లు మొదలైతేరు. ఏదో చదివిరాకాను. నా కేంకాటిస్ ఫాక న గా లేదు. మా స్కూలులో పరీక్షలయిన మాడో రోజునే పరితములు చెప్పవాడుక కాన మాడోరోజునే రిపల్టు చెప్తా మన్నార. స్కూలులో డిటెయిన్ అనేమాట వివచ్చే సరికి మొగం వెలచొబారింది కను లగ్గుత్రాగేకమలైనవి. నేను మేడమెట్టమీద కూర్చుని ఏడ్చు మొదలైతేను. అక్కడ నా యేతువు వికేతెయి! కాశేవు ఏడ్చి ఇదివరకు ప్రేమరి ఫస్టు

ఫారాల్లో రెండు మూడు దిండయాత్రలు అనాయాసంగా కొట్టినందువలన అప్పటికి నేనే కొంచెం కాంతిచెప్పకొని ఇంటి కెళ్ళి యీ సంగతి మానాన్నతో చెప్పేను. ఆ పెళ్ళి సందర్భం లలో ఈ సంగతి మానాన్నతో కేరు చెయ్యలేదు.

లక్ష భక్త్యా అతే లక్ష్మయకు ఒక భక్త్యం లక్ష్మయ. అన్నట్లు లేప్పటం ఇదివరకు అలవాటు కనుక నేనుకూడ లక్ష్మయ చెయ్యక పూర్తికొన్నాను. తరువాత మానాన్న నాచేతి కొక మున్నె రూపాయలు ఇచ్చి—

“అబ్బాయీ బెజవాడ వెళ్ళి మామయ్యను పిలిచి నీకు కావలసిన ఏవేంటో కొనుక్కొమ్మకో, అన్నాడు. నేనున్నా బెజవాడవచ్చి మామయ్యను పిలిచి వాటి ప్రెస్సుకు వెళ్ళి పుత్ర తేజలు తెలుగున కొన్ని, ఆంగ్లమున కొన్ని అమ్మవేయించి, ప్రెండ్లు అండు కొనుక్కొని వెళ్ళి అండుకో రిస్తువాని ఒకటి. కామినీయా, వ్యాన్ లైను బాటిల్స్ కొనుక్కొని క్రామరెదరు బూటు తీసుకొని ఆంగ్రికే తిరిగి యింటి కొచ్చాను. నేను వచ్చే సరికి కొంతమంది బంధువు లొచ్చారు. తెల్లవారుకట్ట మరికొంద కొచ్చారు. ప్రొద్దున్నే లేచి చూచునుకదా ఇల్లు కిట కిటలాడుతున్నది. వంటలు ఆమోమముగ జరుగుచున్నవి. యువకులు జడలు వేసుకొనుచున్నారు. అంత నాకు కిలంటి పోకారు. ఆ సాయంత్రానికి మేం వెళ్ళికి బహులదేరటం. ఎప్పుడు సాయంత్రాకి వెనుండా ఎప్పుడు వెంటటలక్ష్మిని చేపట్టా మనేద్దానీ.

ఎవడో ఒక డియర్ ఫ్రెండు వచ్చి ఏంటోయి ఇవార ముస్తాబాద అయినావు అని పరహాసంచేశాడు.

ముస్తాబాద ఏంటన్నాను.

ముస్తాబు అనవచ్చి అట్లా అన్నాను. అని జవాబు చెప్పేడు.

(2)

ఇంతలో సాయంత్రాకి సమీపించింది. మోటారు బస్సు యిరవయి రూపాయలు అడిగేదని బళ్ళుకట్టిచ్చాము. నే నెక్కాను మొదట బండిలో. అదే ముందు నడుస్తున్నది.

బంకివాడు చూడక అక్కడ ఆమ్ముటకు తరిచివున్న కూబాలమీదికి తోలేడు బండిని. వెటవెటమని కూబాలు పగి లాయి. అక్కడ వాడు వీడు దొమ్మరియ్యుద్ధం

ఎట్లాగో ఆరగరంగము దాటి పోయాము.

అంతట ఇద్దం ఏనుగు తొండము ఆస్తి ధారలతో ఆరం భించింది. వచ్చి చెడి చేరాము నర్సరావుపేట స్టేషను రాత్రి యేడు గంటలకు. అంత రైలు ఎక్కి బెజవాడ వచ్చాము. అక్కడ రాత్రి పదకొండు గంటలబండి ఎక్కి తాడేపల్లి గూడెం వెళ్ళిం. అందాక వానదేవుడు తన ప్రభావం అనర్గళముగా చూపించాడు గాని అప్పు డెందుకని ఉరుకొన్నాడు బళ్ళు సిద్ధంగా వున్నాయి. అవెక్కి బయలుదేరాము పూర్వోక్తి. కొంతదూరము వెళ్ళేటప్పటికి అయ్యో అని యేడుపు వివచ్చింది. అదేంటని వెనక్కుచూచేసరికి బండిబోల్తా బడ్డని యడ్ల మొదల కురి బడ్డది. ఇది ముందు రాబోవు కుభమునకు నూచక మనుకున్నాను. అంత యెట్లాగో చేరాము విడిది. తెల్లవారుకట్ట స్థాతకం ఆరంభం అయింది.

గుమ్మము తనువు కుంకుమతో నలరారుచున్నది. పచ్చని తోరణములు కనులపండువ నేయుచున్నవి. చాందినీబల్ పోయగనున్నది. వారమోహినులు తమ కనులనెల్ల ప్రేక్ష కులమీదనే యుంచి నృత్యము చేయబోడంగిరి. బాహాధజం త్రీలు దండెమ్మని వాయిస్తున్నారు.

“అంభోలో మంభం ఆదివారంలో సోమవారం” అన్నట్లు మామయ్య కొకపుత్రరం పోట్లు జవాబు తెచ్చియిచ్చాడు. అది తనలో చదువుకున్నాడు. దానిలో ఏంవుండో కాని చదవగానే నిర్విణ్ణుడైనాడు. జండుగులలో గుసగుసలు ఆరంభించాయి ఆ పుత్రరం మా అమ్మ మేన త్రుమూరుడు మొదానుంచి రాకాడు. ఏంబిట్టు ఆతామూరుపుత్రాత ఇంట్లో. ఓ! కొడతెట్టారేం అని గదవాయించాను. అందర్నీ ఆరవమా పడినె వచ్చి—

“పెళ్ళికొడకా! ఎట్లాంటి పిల్లకు వెనుకంటున్నా వోయ్. ఇదిగోకే పిల్ల రెండు పురులాడిందట. మాడో ఫసు ర్రకు అమ్మాయి సిద్ధంగావుంది. అని పరహాసంగా అన్నది. నిజంగానా అన్నాను.

నిజం కావాలే—అని దొడ్లోకి వెళ్ళింది.

అయితే మంచిదికదా అని అనుకున్నాను.

యెర్రీ మోగాలు యెందుకీట్లా గర్లంతుపడతారనుకున్నా. అంత మానాన్న నన్ను దొడ్లోకి రమ్మని నెగచేశాడు. ఏదో విషమిద దొడ్లో కళ్ళెను.

అబ్బాయీ సంగతంతా విన్నావుకదా. ఇట్లాంటిపెళ్ళి చేసుకున్నానూ, రజస్వలవివాహం అని అందరు నవ్వుతారు. మన్ని వెలేస్తాను. బెజవాడలో గమ్మత్తు ఎరుగుదువుగా. బ్రాహ్మ్యశ్రేణిలో ఇట్లాంటిది పనికిరావు.

నీవు మూర్ఖువచ్చిట్లు పడిపోవాలి. జాగ్రత్త అని మా నాన్న ప్రసంగించేనువో. నరేత అని వచ్చి పీట మీద

కూర్చున్నాను. కాశీప్రయాణం సిద్ధంచేయండి అని పురోహితుడు హెచ్చరించాడు. ఒక గొడుగు చెప్పులు బుడ్డిచేయి కర్ర ఇవన్నీ ధరించేను. అంతి వాళ్ళలోకి కొంతదూరము నడచాను. ఆరాత్తుగా అక్కడ ఒక పరచిన పరుపుమీద నిల్చున్న వాణ్ణి నిల్చున్నట్టుగా వడ్డాను. అదేంటి అని అందరు దగ్గరకొచ్చారు. నేను కనిలలేదు మొదలలేను. మాట పలుకు లేదు. ఉచ్చాస్యస నిశ్వాసములు అతిజాగ్రత్తగా సవ యానమాలముగా విడుచుచుంటిని.

ఇంటిలో పెళ్ళికూతురువారు—

ఇదేంటమ్మా మూర్ఖ వచ్చిందట. ఏంపెళ్ళివమ్మా. ఇట్లాంటి ఆయనకు ఎట్లా యిస్తారు బంగారం అంటి పిల్లను— అని గుసగుసలు ఆరంభం అయినాయి. అంత పిల్లతెల్లడి వచ్చి చూచాడు. అచ్చట నాణభినయము వర్తనాశీతము.

ఏంమూర్ఖా ఏంబిట్టి అని అన్నాడు రామచంద్ర రావుగారు అవునండీ మూర్ఖవచ్చట వాడుక. ఏమో నండీ కానిదేకాలు. వేటకువెళ్ళి మంగలపున్నాయి మా అమ్మాయన. ఇవ్వాలని ఉన్నది. తమరు దయతో సంగీకరించవలెను: అని అన్నాడు.

ఇంకా ఏవో మాట్లాడుకున్నారు. వరకట్నం ఎంతఇచ్చేదరో చెప్పండి ఈముసుగులో గుద్దులాట మాటలు తీశేసి అని అన్నాడునాన్న కట్నం ఏంబిట్టి. బ్రాహ్మ్యశ్రేణిలో కట్నం పుచ్చుకొనుట భావ్యము కాదండీ అనిఅన్నాడు. గోపాలరావు. అట్లా అనకూడదు. మహమ్మదీయమతప్రకార హిందూలాలో స్త్రీలకు తలితండ్రుల ఆస్తిలో హక్కు ఉండవలె ననిన్ని అట్లు వచ్చిన ఆస్తి వరునికి జేందుననిన్ని అందువలన వరకుట్నములో తిప్పలేనిన్ని మహాబాగావ్రాపుచేశాడు. సరేవనివెళ్ళాము.తరు. వాత నాలుగు రోజులకు మేమే పదిమందిబంధుగులం వెళ్ళాము. మొట్టమొదట సంగతి తెలిసికావాలన్న బంధువులంతగా తా లేదు. వెళ్ళాము. గోపాలరావుగారు రెండువేలరూపాయలు చెల్లించాడు.ఒక్కరోజు పెళ్ళిపిల్లకు నాలుగోసంవత్సరమే. ఇంతకు ఆతావతా చెప్పేసంగతి ఏంబిట్టే పెళ్ళి అయింది. ఊరే గింపులో నన్ను చూపటం చూచేవాళ్లంత నవ్వులంచేత పపరు పోయిండుకుంటేకాని బిడ్డకు నయంకాదు. వచ్చి సామాన్యము. గాపాడు గ్రహపాటు చాలనిరోజులు అని అన్నాడు.

పోనీ మరొక లగ్గం పెట్టుకుందాం రెండి.అనిఅన్నాడు. పదిరోజులయినతరువాత ఉత్తరం రాస్తా రెండి ఓరేయి రామ గా బళ్ళుకట్టరా పది. తొందరగా స్టేషనుకు అని జోరుకేశాడం రామచంద్రరావుగారు.

తిరుగ బళ్ళుకట్టిచ్చామని స్టేషనుకువెళ్ళి టిక్కెట్లు పుచ్చుకొని నర్సరావుపేట వెళ్ళాము. మేం చిలకలూరుపేట చేరగా నే బంధువులంద రెగ్గారు.

ఏం పెళ్ళికూతురేది అని అందరు మూగేరు. మేంవెళ్ళేటప్పటికే పిల్ల రజస్వల అయినది అందువలన మానేసి చక్కా. సచ్చాము అని జవాబు చెప్పేము.

3

ఇట్లా రోజులు జరిగాయి. వెలులెళ్ళిపోతున్నాయి. పం. వత్సరములు రెక్కొస్తున్నాయి. వెలరోజులకిందట మాయంటికి గోపాలరావుగారు భోజనానికివచ్చాడు. ఆయన నన్ను చూచాడు. నావాగ్ధరేడి నాచాకచక్రము ఇవన్నీయే చూచాడు.

అబ్బాయీకే పెండి అయిందా అనిఅడిగాడు. కాశీదండీ. పశంధాలు ఎస్తున్నాయి. చెయ్యాలండీ అనిఅన్నాడు.

ఒక్కపెట్టుగా దుఖంతో ఆరంభించారు.

నాకు ఒక్కపెట్టున దుఖం క్రొంం వచ్చాయి. అయితే ఆలోపం దేనికి? గాంధీగారు పత్యాగ్రహవ్రతం చెప్పారు.అందు. కని సముద్రపుతాంసులా వస్తూవున్నకో పొన్ని అగగద్రొక్కి. వాట్లొయన్ దియూన్ ఆఫ్ టేకింగ్ వెంజెస్సు అపాక్ డం అని పూర్తికొన్నాను.

ఇంతలో కాశీపటికి పెళ్ళికూతురు పల్లికిలో పడి నిద్ర ఆరంభించింది.

అంత అప్పెట్టెరునవ్వుకు మేరలేదు. ఇంతలో పల్లికి మరొక విధికి వచ్చింది. అక్కడ కొందరు రోడిలు కూర్చుని మాట్లాడుకుంటున్నారు. వాళ్లు నన్ను చూట్టంతో నే వాళ్ళమాట్లాడుకునేదంతా మానేసి నాపల్లికిదగ్గరకు వచ్చి నన్నేదో. ఎరిగినట్లు

ఏమాయి సరేకర్తెరరావు! ఇట్లాంటిపిల్లను చేసుకున్నావేం. నీకొన్నాళ్ళి రావటం అని ఇంకా ఏదో అనవచ్చారు.

మా పిని వాళ్లు రోడిలు. ఇంకా సందర్భం ఎక్కువయితే ముప్పియుద్ధంగా పరిణమిస్తుందిని, మేం ఎట్లా చేసుకుంటే మోకెండుకన్నాను. అంత రాత్రి పింటిగంటకు పెళ్ళివారి ఇంటి కొచ్చాము. మొన్ననే పదహారోజులపండగ వెల్లింది. మీల్లు తేళయింది నే జోతా సాయంత్రా. రండి. పేకాడు కుండాం.

ములవారును మనఃస్ఫూర్తిగ నంగీకరించెడి ఒడంబడికయే ఉపయోగకరమగును. ఇవస్వామి అయ్యరు గారు ప్రభుత్వదృష్టితో హిందూమహమ్మదీయ దృక్పథమును వీక్షించుచున్నారు. వీరిసూచనలు ప్రభుత్వమువారి కనుకూలంపవచ్చును. కాని, ఉభయసంఘములమధ్య విజమగు సమాధానము గుదురుటకు వీరి సూచనలక్కరకు రావు. జాతీయనిర్మాణము, రూల్సు ప్రకారము జరుగజాలదు, మానవస్వభావపరిశోధన వలన గాని, సంయోగసూత్రమును గ్రహింపవీలుండదు. ఇందుకు ప్రజలతో కలసిమెలసి పనిచేయుట యవసరము. మితవాదులు ఆకాశపంచాంగముల గుణించుటవలనను, ప్రసిద్ధనాయకులను నిరసించుటవలనను, ప్రధానమగు సమస్యలను సాధింపజాలరు.

హిందూ మహమ్మదీయసఖ్యము

డాక్టరు కిష్టాగారు డార్జిలింగులో నుపన్యసించుచు బెంగాలులోని హిందువులును మహమ్మదీయులును తమతమ విభేదములను మరచి దేశపౌభాగ్యమునకై పాటుబడవలయునని కోరిరి. కిష్టాగారిటీవల ప్రత్యేక మహమ్మదీయోద్యమమును బెంచి కొంతకాలవరము బుట్టించిరి. అట్టివారు బెంగాలునందలి స్వయంతస్థులు చేసిన దౌర్జన్యములను విరసించి హిందూ మహమ్మదీయ సఖ్యమును జోధించుట శుభచిహ్నము. కిష్టాగారు దేశభక్తులు. ఇట్టివారు స్వసంఘమునకై పాటుబడుచున్నపుడు ఉన్న తాళయమును కోల్పోవకున్నను వీరి యనుచరులు అట్టి జాగరూకతను జూపజాలరు. వీరిప్రభోధమును అన్యసంఘద్వేషముగ భావించి, ఖోచిత్యమును మరచి ప్రవర్తించెదరు. అట్టివారిని కిష్టాగారే మరల మందలించవలసివచ్చెను. కిష్టాజోలువారు తమ మతాభిమానమును హద్దులదాటి జోషియక, కాంగ్రెసు ఉద్యమమును కొనసాగించుట యావశ్యకము. ప్రత్యేకసాంఘికోద్యమములు హద్దు దప్పటవలన, దేశమునం దెట్టి యనర్థము వాటిల్లనో గనుపించుచునే యున్నది. ఇంతటితో పినిని పరియగు దారులలోని కయినను త్రిప్పవలయును. చేతగానియెడల, ప్రస్తుతము పినిని కట్టి పెట్టుటమేలు. హిందూ యుద్యమనాయకులగు మండిత మదనమోహన మాలవ్యగారిటీవల నుపన్యసించుచు, హిందూమహమ్మదీయ కలహములను విరసించిరి. దేశసేవ కెల్లరును బూనుకొనవలయునని కోరిరి. మాలవ్యాగారిొక వంకను, కిష్టాగారింకొకవంకను, హిందూమహమ్మదీయ సఖ్యవశ్యకతను జోధింపవలసివచ్చుటజూడ, పరిస్థితులు కడువిషమముగ నున్నవని చెప్పవచ్చును. ప్రత్యేకసాంఘికోద్యమములను నడుపు నాయకులు గూడ దేశభక్తియు దేశసేవయు ప్రధానములని ప్రత్యేకముగ జోధింపవలసినతరుణ మానన్నమయినది. కుల, సాంఘిక, మతోద్యమములు కొంతమేలు చేసినను, తరుచుగ దేశశ్రేయమును మరుగుపడజేయును. జాతీయభావమును నీటగలుపును. ఇట్టి యుద్యమములను నడుపువారు, సమత్వదృష్టిని తరుచుగ కోల్పోవుచుందురు. ప్రతివారును స్వధర్మమును నిర్విహించుచో, సర్వజనులకును లాభకరమే. కాని స్వధర్మ మన నేమియో గ్రహింపక, ద్వేషభావము నాధారము చేసికొనుచో, సాంఘికోద్యమములు దేశభావనృద్ధికి

కంటకప్రాయములగును. యూరపునందు జాతీయత తనహద్దులను దాటుటచే రవీంద్రుడు మున్నగువారి ఖండనమున కెటుల గురియయ్యెనో అట్లే హిందూదేశమునందు వ్యాపించిన కులాభిమాన మతాభిమానములు గూడ ప్రాజ్ఞలఖండనకు గురియగుచున్నవి. గాంధీ మహాత్ముడు హిందూమహమ్మదీయ సఖ్యవశ్యకత నెంత బోధించినను పలువురకు దాని యర్థము గోచరింపలేదు. నేడు ప్రత్యేకసాంఘిక నాయకులకు సయితము అనుభవముమూలమున అర్థము గోచరించుచున్నది. ఇకముందు పరిస్థితులు మారి స్వరాజ్యానందమును చేకూర్చుగాక!

బర్మెన్ హెడ్డుగారు: ఇండియాకు వచ్చుట

బర్మెన్ హెడ్డుప్రభువుగారి దేశమునకువచ్చి ఇర్విను ప్రభువుగారితో సంప్రతించెద రని, సన్ డేలైముప్రతిక దెలుపుచున్నది. ఇంతకుపూర్వము రాజప్రతినిధిగారు ఇంగ్లండుకు జోయి ఇండియా మంత్రితో సంప్రతించియుండిరి. ఈమారు ఇండియా మంత్రిగారే వచ్చెదరు. మాంటాగూగారు ఇండియా మంత్రిగ నున్నపుడు ఇండియాకు వచ్చిన సంగతి పాశకులకు దెలియును. కొంతకాలముక్రిందట, సహాయమంత్రియగు విటరుటనుగారు వచ్చియుండిరి. బర్మెన్ హెడ్డు ప్రభువుగారి రాకవలన ప్రయోజనముండునా యని యోచింపవలయును. ఆవిషయమై ఎట్టియాశ కనుపింపదు. వీరు భారతీయులపట్ల వివిధమగు సానుభూతి గనుపరుపలేదు. అభివృద్ధి ఏమాత్రము జరుగుటకును తోడ్పడలేదు. భారతీయుల అసమర్థతగూర్చి, వీరు మామూలు వాక్యముల బలుకుచుందురు. సర్విను సభ్యుల లాభములను పెంచుటలోమాత్రము, వీరి కున్న ఆతురము మరియొకరికి గనుపింపదు. బర్మెన్ హెడ్డు ప్రభువుగారికి ఇండియానుగూర్చి యోచించుటకే తీరకలేదు. ఒకవంక పత్రికలకు వ్యాసములను వ్రాసి వీరు డబ్బు సంపాదించవలసి యున్నారు. కేరొకవంక, బ్రిటీషు సమస్యల కొరకు వీరు తమ కాలమును వినియోగించెదరు. వీరిటీవల బ్రిటీషు కార్మికులకు ధన సహాయము జేసిన రష్యనులను దూషించుటతో కాలము గడపుచున్నారు. అంతియగాని ఇండియా విషయము వీరి కంతగ పట్టలేదు. గడుపుదినము వచ్చువరకు ఇండియా వేచియుండవలయుననికదా, వీరి సిద్ధాంతము. ఈలోపుగ నెట్టిచర్య దీసికొనుటకు వీలులేదు. ఇట్టివారు ఇండియాకు వచ్చినను రాజప్రతినిధితోను గవర్నరులతోను ముచ్చటించి మాత్రము వెడలిపోయెదరు. అంతియగాని ప్రజల కోర్కెలను కనుగొనుటకు ప్రయత్నింపరు. భారతీయులు వీరిపై వారిపై నాధారపడక స్వశక్తియందే నమ్మక ముంచవలయును. అట్టి విశ్వాసమే తుదకు జయము చేకూర్చును.

సక్రమమా?

ట్రీబ్యూను పత్రిక యడిగిన ప్రశ్న చాలముఖ్యమయినది. కొంతకాలముక్రిందట సివిలు సర్విను విందులో పాల్గొని, వేల్పు యువరాజుగారు వివాదగ్రస్తమగు విషయములగూర్చి అభిప్రాయమొసగిరి. ఆసమావేశమున కధ్యక్షత వహించి, సర్వమైకేలు ఓవ్వయ్యగారు సివిలు సర్వినుసంగు బ్రిటీషువారెట్ల కాలముంచవలయునని యుచించిరి. లీకమీషను సూచనలు సివిలు సర్వినువారి కచ్చ

ములను నివారించె ననియు హిందూదేశచార్మిత్రము నందు సివిలుసర్వినువారి చర్యలకన్న ఘనమయిన విషయము లేదనియు మున్నగు విషయములను యువరాజుగారు తెలిపిరి. అధికారు లెటుల దలచినను భారతీయుల కీవిషయమై సంపూర్ణభిన్నాభిప్రాయము కలదని దెలుప నక్కరలేదు. లీకమీషను నియామకమును హైదవ శాసనసభ నిరాకరించి యుండెను. వివాదభూయిష్ట మగు నిట్టి విషయములగూర్చి రాజకుటుంబమువారు తమ యభిప్రాయములను దెలుపుట సాంప్రదాయవిరుద్ధమనియు సక్రమము గాదనియు ట్రీబ్యూను పత్రిక తలంచుచున్నది. ఏపక్షము వహింపకుండుటయే రాజమర్యాద యగుటచే మరల నిట్టి సందర్భము జనింప దని నమ్మెదము.

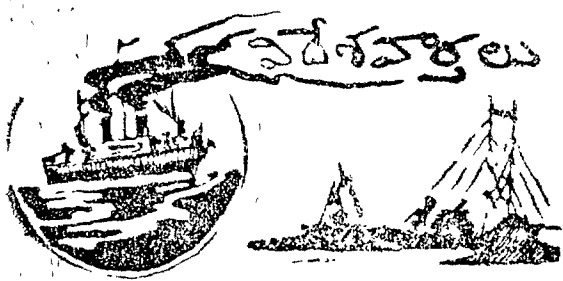
సరోజినీదేవిగారి హెచ్చరిక

కాంగ్రెసు సభాధ్యక్షురాలగు సరోజినీదేవిగారు, దేశబంధు దాసుగారి అఖలభారత సాంపత్తి రికమును జూలై 5-వ తేదిన జరుపవలయు నని భారతీయులకు విన్నవించుచున్నది. ఆదినమున దేశమం దెల్లెడల సభల జరిపి, ఆమహాచుహుని త్యాగజీవితమును స్మరించుట ధర్మము. కాని ఇంతటితో ప్రజల కర్తవ్యము ముగియదు. సరోజినీదేవిగారు సూచించినటుల, అంతఃకలహములను ప్రజలు మానుకొనవలయును. సాంఘికవైషమ్యము తొలగిపోవలయును. స్వరాజ్యసంపాదన విషయమై దేశమం దంతటను నూతనోత్సాహము ప్రబలవలయును. దేశబంధు దాసుగారు ఏ యాదర్శములకై తమ జీవితమును ధారబోసిరో, అట్టి యాశయములను కొనసాగింపవలయును. ఊరక స్తోత్రపాఠముల గావించి ప్రయోజన ముండదు. స్వరాజ్యము కొరకై, దాసుగారు తమ జీవితము ధారబోసిరి. తాము నృజించిన పక్షమునకు స్వరాజ్యపక్ష మని పేరిడిరి. దాసుగారిని ప్రేమించువారెల్లరును సత్వర స్వరాజ్యసిద్ధికై యావచ్చుకొని వినియోగించుట పరమ ధర్మము.

దక్షిణాఫ్రికాచట్టము

దక్షిణాఫ్రికానుండి ఒకరిటుల వ్రాసిరి

“స్వనిరోధచట్టము నామోదింపటవలన యివటి దొరత నమువారు భారత్ప్రభుత్వమున కొనసాగిన వాగ్దానము భంగమై నదనియే నాకు తోచుచున్నది. దీనిపై నెటాలు రాష్ట్రీయ విద్యావిషయక చట్టమురూడ వచ్చున అదిగూడ నామోదింపబడినచో యిప్పుడు గల అత్యల్పవిద్యాసౌకర్యములగూడ భారతీయులకు లేకుండపోవును. సామగ్రిలు, మద్రాలములు, గృహనిర్మాణము మున్నగు పరిశ్రమలలో నేలకొలిది భారతీయులకు సంబంధముకలదు ఇతరు యజనులకు సంఘములను కార్మికుల సంఘములను మిత్రమంఘములను 1921 చట్టముప్రకార మేర్పడుచున్నది. ఈసంఘములలో నేరిలోను భారతీయులను తావులేదు గాని యీసంఘములే మానీని లాభమును నిర్ణయించును దానికి భాగీయులుగూడ బద్ధులుకావలసివచ్చె. వారికి ఓటులేవుడు వారావీర్వాలులకు బద్ధులు కావలెనటుల అక్రమము, అమనవర భారతీయులను యజనులకును పనివాండ్రికునురూడ చాలవత్తుము గలుగును” అని యీ లేఖఁబడుచున్నది. అనటి పరిస్థితులెటుల మారుచున్నావో దీనివలన స్పష్టమౌతుకలదు. నేఁగు ఆంధ్రానుగానున చేసిన హెచ్చరిక నివృత్తుకలదు గాని దేశీయులు గ్రహింపగలగుచు పులిర్ణయ చట్టమును చాలచుండి ఆక్షేపించుటచే దానిని నిరోధియుచినను దాని ఉద్దేశములనుమాత్రము వారనేకవిధముల నులుబజరుపుచుచేయున్నారు. కావున ననటి విషయములనుగూర్చి ఎంతజాగ్రత్తగా మంపినునొక దారు (మో.క. గాంధీ) ఎంగలయిండియా, 17-8-28,

ఫ్రెంచి మంత్రివర్గము

క్రొత్తగ ఏర్పడుట కయిరో గారు ఆరికమంత్రి ప్యారిస్ జూన్ 28:—మంత్రివర్గ మేర్పడినది. మంత్రివర్గము క్రింద ఉదహరించబడినది.—

బ్రియండుగారు:—ప్రధానామాత్యుడు, విదేశాంగమంత్రి కయిరోగారు:—ఉపప్రధానామాత్యుడు, ఆరికమంత్రి న్యాయశాఖామాత్యుడు—పెరిలాచెగారు.

దేశీయమంత్రి—దురండుగారు.

యుద్ధమంత్రి—గిల్లెముటుగారు.

సాకామంత్రి—లేకెనగారు.

అధినివేశమంత్రి—రెయ్ పెరియరుగారు.

బ్రియండుగారు

ఇట్లు జెప్పిరి:—పాయింట్ గారు ఆరికపదవి నంగీకరించుటకు నిరాకరించుటచే బ్రియండు పాయింట్ గారు మంత్రివర్గ మేర్పడుటకు వీలులేక పోయెను. నానల గానని జెప్పి ఎట్లు యివ సాధించవలెనని దువర్గాగారనిరి. క్రిందచెప్పిన లేక చేయవలసినదాని నంతను మానవ క్రికి లోటులేకుండ ప్రయత్నించి తిని కొందరిని క్రొత్తవారిని బ్రవేశపెట్టి కయిరోగారిలో రిపబ్లికను యూనియనుమంత్రివర్గము ఏర్పడును.

కయిరోగారి యభిప్రాయము

ప్యారిస్, జూన్ 28:—మంత్రివర్గములో ఆరిక విధానమున కయిరోగారిని అధిక్షేపించువారు లేకుండుటకై ఇట్టి క్రియార్థులతో మంత్రివర్గము లేర్పాటు జేసిరి. వామరతుల మండి చేసిన చెవీయిలేదు. కాని బ్రియండుగారితో కలిసి పనిచేయుటకు వా కట్టంగరము లేదు అని తననడక కయిరోగారు ప్రత్యక్షతరము నిచ్చిరి.

ఇంతవరకు సాంప్రదాయకముగ ఉపప్రధానాత్య పదవి న్యాయశాఖామాత్య పదవికి జేర్చబడియున్నది. తన ఆర్థిమిత్రులను వాటిజ్యమంత్రి కాపూర్ న్యాయశాఖామాత్యుడు లాచలుగార్లను ఇందులో చేర్చవలెననిరి.

క్రొత్తమంత్రివర్గములో ర్యాడికల్స్ సోషలిస్టులున్నాడు. వెంటుపక్షముగూడగలదు. నలుగురే క్రొత్తవారు మంత్రి అంగ నున్నారు.

మరాఠో ఫ్రెంచి పురోవృద్ధి

లండన్, జూన్ 28:—మొన్నటివరకు 15 కిలోమీటరులు తూర్పుముఖముగ పరాములు ముంకుకేగిరి. నిన్న ఆ ప్రదేశమునందే ఇంకొక 3 కిలోమీటరులు ముందుకుపోయెను.

స్విస్ ఆర్మీ వల

ప్రభుత్వ హెచ్చరిక

బెర్న్, జూన్ 28:—రాజకీయ శాఖానాయకుడు మట్టగారిట్లు ప్రకటించిరి. ఇకముందు ప్రభుత్వము నెదుర్కొను పక్షము జరుగునపుడు జాతిసమితి సభ లేర్పాటుగ వచ్చును జరుగుతుండ జేసెదము. ఇట్టి స్విస్ సంబంధము చెడిపోకుండ పాదరలు కత్తునివారు జూచెదరు. అట్లుచెడుటకు సమ్మతించరు.

గనులచట్టము

కార్మికపక్షమువారు నిరాకరించవలెననుట

రౌండుటేబుల కన్వెన్షన్ గావలెననుట
ర్యూ, జూన్ 28:—గనుల పారిశ్రామికచట్టమును కామన్వెన్షన్లో ప్రవేశపెట్టును గనులశాఖామాత్యుడు, కర్నలు లేక ఫాక్సుగారిట్లు జెప్పిరి. బొగ్గుకొనునవారు తక్షణము తేయవలెనన్న ఏర్పాటులను, కార్యదాపమును చాల్చునట్టి ఏర్పాటులను ఈబిల్లులో జేర్చిరి. ఎన్నియోసిఫార్సులను కమిషను వారుజేసిరి. వాటినిన్నిటిని ఒకబిల్లులో దీనిలోజేర్చుట కష్టము. ఎన్నియోవిషయముల బిల్లులో లేకలేవు. వాటినిగూర్చి కాపవములను తేయవలెనచోపుటయే కారణము. కుటుంబశ్రమ ఈ శాఖములందు పాల్గొనుట, పరిశ్రమలనుబట్టి ఇచ్చుటమున్నగు

విషయములను ఉభయమును తరచి చర్చింపవలసియున్నది. వరికొన్ని విషయములు ఎన్నియోశాసనసభమును చాల్చుటకు వీలులేకున్నది. ప్రస్తుతము స్పష్టముగ చులకనగ అనుబంధము వాటిని ఈబిల్లులో ప్రభుత్వమువారుజేర్చిరి బిల్లులో ప్రతి యనుబంధము బొగ్గుపరిశ్రమతో ధరలను కొంతవరకు తగ్గించును బిల్లులో ఏర్పాటులు చాల అమూల్యమైనవి సభ్యులు గ్రహించగల్గుదురు. పరిశోధనల సానుకూలది అనుకూలము లభించు కొలది అవసరమును మరికొన్ని శాసనములు చేయవలెను.

బిల్లు వివరములు

మొదటిభాగము అన్ని పరిశ్రమల కలిసి పనిచేయుటకు సంబంధించినది. ఇదియే ముఖ్యముగ బొగ్గుకొనునవారు వ్యక్తికరించినది. పెద్దపనులే జయప్రథముగ నున్నవనిరి. క్రమేణా ప్రాతపనులను, చిన్నవాటిని వదలకొనవలెను. పెద్దవాటితో జేర్చవలెను ఇవ్వనునచ్చినటుల ఏకముగ పనిచేయువిధానముల లేర్పాటుజేసికొనుటకు బిల్లులో అనుకూలమున్నది. వీటికి నురు ఎగుమర్గముల నొసగిరి. చులకనగ జరుగును. వీరు తమవిధానములను గనులశాఖవారి కంపవలెను. అసలు ముఖ్యముగ గావలెనని లేనిన, గనులశాఖవారు దానిని రైల్వే కెనాలు కమిషను కంపవలెను. వా రవును దానిని పరిశీలించి ఫోయవరుదురు. మార్పుదురు. లేదా నిరాకరించును.

తమంతట తాము కలిసి పనిచేయుట అంత వీలులేకుండు నేమో యని పత్తినును రోయలకమిషనువారు నిర్బంధముజేసి కలిసి పనిచేయవలెననిరి. మూడుసంవత్సరముల తరువాత అనుబంధములనుల లాసనములను జేయవలెననిరి. ముందు కొంతవరకు ఒక హెచ్చరిక నిర్బంధమును ప్రవేశపెట్టవలెననిరి. అనుకూల ప్రకారము ఈమాడు సంవత్సరములలో అందరును కలిసి పనిచేయుటలేదని గనులశాఖవారు పార్లమెంటువారికి చెప్పివెదరు. ఆపును పార్లమెంటువారు అన్ని పరిశ్రమలను ఆలోచించుటకు వీలును.

ఒకకంపెనీగారి పత్తికిగారి గనులయందు లోహపరిశ్రమజేయు అధికారమును అయ్యది దేశ కేమి మ మ నితో చిన ఇచ్చుటకు రైల్వే కెనాలు కమిషనువారికి అధికారమును గలుగజేసెదరు.

లోహపరిశ్రమకు అధ్యంతరముగనిబంధన లున్నవాటిని మార్పుటకు రాదులకమిషనుకు ధరఖాస్తు నంపుకొనవచ్చును. ఇట్టి అధికారము చాలతీవ్రమైనది. దానిని బ్రాగ్రిగ కనిపెట్టి జూడవలెను. లోహముల యజమాన్యము ప్రయత్నమువల్ల యిందే యందుటచే ఆధియములేదు.

లాభములను పాల్గొనువిధానము

నేర్పాటుజేయుటకు ప్రభుత్వమువారు మార్గము నేర్పాటుజేయలేదు. కాని మార్గమునుజూపెదరు. లాభములను పంచిపెట్టవలెనని సంకల్పము గల్గినపుడు అట్టివిధానము లేర్పాటు జేసినవాటిని సక్రమమున కాపించెదరు ప్రభుత్వమువారు.

గనులను ప్రభుత్వమువారు వశపరుచుకొనువిషయమును కామన్వెన్షన్ గారు నిరాకరించిరి. ప్రజలుగూడ ఎన్నికలలో నిరాకరించిరి. బొగ్గుకొనునవారుగూడ నిరాకరించిరి. ఈబిల్లు చాల యువయోగకరమైనదనియు అచరణయోగ్యమైనదనియు మంత్రిచెప్పెను. గనులపరిశ్రమకు ఇదంతయు యుపకరించుననిరి.

కార్మికసభ్యుల సవరణ

ఈబిల్లును నిరాకరించవలెనని కార్మికపక్షసభ్యుడు డు ఛార్లెస్ గారు తీర్మానము నుపహించిరి. ఈబిల్లుబొగ్గుకొనునవారి సిఫార్సులను నిరాకరించెగాన బిల్లును త్రొసి వేయవలెననిరి. అసలీబిల్లు గనులసమస్య నెత్తుకొనలేదనిరి. పరిష్కారము కుదురుటకు రౌండుటేబుల కాన్వెన్షన్ గావించవలెననిరి. కాని ఈతీర్మానము వీగిపోయెను.

గొప్పలోపము

చార్లెస్ ఛార్లెస్ గారి విజ్ఞప్తి క్రొత్తసంగతుల కవకాశము నిచ్చుచున్నదనియు, అసలు గొప్పలోపము లోహపురోజుల్లని ప్రభుత్వమువారు కొనకపోవుటయేయనియు, ప్రభుత్వమువారే గనులహక్కును గల్గియున్న అయిదుముతోనున్న బొగ్గుకొనునవారు జెప్పినటుల వినునటుల జేయుటకు వీలుననియు, కలిసి పనిచేయుటకు మరింత ఎక్కువ విశంగనందుననియు లాండ్ జార్జి గారనిరి.

ప్రభుత్వ వైఖరి

రౌండుటేబుల కాన్వెన్షన్ విషయమై ప్రత్యక్షతరము నిచ్చుచు గనులపరిశ్రమల సమ్మతిని బొందినవారితో రాయ బారములను జరుపుటకు ప్రభుత్వమువారు సిద్ధముగ నే యున్నారనియు కాని ఇదివరకంతకును జరిగిన రాయబారములు విఫల

ముగురుకు కారణము లేబ్డయూనియను కాంగ్రెసువారి చేతులకు కట్టబడుటయే యనియు ఈలోపుగ ప్రభుత్వమువారు కావనములను జేయుచున్నారనియు నివేదికవంతము అంగీకరించుటకు ప్రభుత్వమువారు రొప్పకొనిననియు, ఈవిషయమై రెండునెలల క్రితమే చెబిరిననియు, ఇతరపక్షమువారు ప్రత్యక్షతరము వీయ లేదనియు అప్పటినుండియు ఆరికపరిశ్రమలను మార్పుగల్గుటచే విక్రయించు ఏజెన్సీల నేర్పాటుజేయ వీలులేకుం డెననియు మునిసిపలువారు బొగ్గును విక్రయించుట అంతముఖ్యావసరముగావనియు సర్ ల్యామెంట్ వర్డింగ్ ఈవిషయగారనిరి.

ప్యాంగే జపాను ప్రతి మిల్లులోనమె

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతరి)

లండన్, జూన్ 28:—ప్యాంగే సావార్ లిట్లు చెలువునున్నవి:—జపాను ప్రతిమిల్లులో ముందుగ తేప్పకనే సమ్మెగట్టిరి. దానివలన స్థానికపారిశ్రామిక నిర్ణయలయందు చాల ఆందోళనముగను, అశాంతిగను నున్నది. ప్రతిని సమ్మెదారులు తగులపెట్టిరి. నిష్ఠును చల్లార్చుటలముపై రాళ్లను సమ్మెదారులు రుప్పిరి. పోలీసువారు చేతుపాకులను చేబూసి సమ్మెదారులపై గాల్చిరి. 12 గురిని అరెస్టుజేసిరి. పరిశీలనలకు భయంకరముగ నున్నది.

పోటిలేదు వైమానికుడు టోకియోనుండి డెన్మార్కుకేగెను.

యుద్ధసమాధినిధిచట్టము

లండన్, జూన్ 28:—ప్రభువులసభలో నేడు సామ్రాజ్య యుద్ధసమాధినిధిచట్టము అధినివేశపు విచారణచట్టమును మూడవసభ్యాయ ముమోదించిరి.

నావికులు తప్పజేసిన శిక్షవిధించవలెనను దానిని 27కి వంతులంగీకరించక పోవుటచే సవరణకు ఒడంబడికను తయారుచేయు సంఘమునకంచిరి.

ఓడలో నల్లమందు

దొంగతనముగ గొంపోవుట

సింగపూర్, జూన్ 28:—అమాయినుండి ఓడరాగాజి శవును అధికారులు 8000 వేళ్ల దొంగ నల్లమందును బట్టుకొనిరి. చీనానంటవాడు నేరమును ఒప్పుకొనెను. ఆరునెలలు శిక్షనునిశ్చించిరి. లేక 10000 డోలరుల జరిమానా విధించిరి.

'మద్దెను' యభియోగము

కర్నలు వెడ్జిపుడ్ గారి అవివేకము

లండన్, జూన్ 28:—1928లో మద్దెనుతర తన కష్టములను చెలుపుకొనుచు ఉత్తరమున్రాసెననియు కానాలేఖను వింటర్బక్ ప్రభున కంప వింటర్బక్ ప్రభువు అంతరంగిక ప్రత్యక్షతరము నిచ్చెననియు, దానిపై మద్దెనుసరికి తాను ఇటు అటు గాకుండ ప్రత్యక్షతరము నిచ్చితినియు కొన్ని కాగితములను అయిదు తిరిగిబంపవలెనని గోర ఆకాగితములను ముడిచి బంపితినియు ఆకాగితములతోబాటు వింటర్బక్ ప్రభునిలేఖ పొంజు యుండవచ్చుననియు ఒకసంవత్సరమైన తరువాత ఆయుత్తర మాయను చేజిక్కినని తెలిసినదనియు తన ఆవ్యాకతచే ఇంత కష్ట మేర్పడినందులకు క్షంతవుడ ననియు వెడ్జిపుడ్ గాడు తెలుప వింటర్బక్ ప్రభువు వెడ్జిపుడ్ గారంత ఉదారభావముతో ఇచ్చిన క్షమాపణకు కృతజ్ఞుడను తెలిపెను.

జర్మను బీరు-డాన్ విధానము

ప్యారిస్, జూన్ 28:—1927 జనవరివరకు బీరుపై ఎక్కువజేసిన పన్నును అనుబంధపుపాలముని జర్మను ప్రభుత్వము వారిని, అదాయపు కమిషనును, సర్ ఆండ్రూ మక్స్ వుడ్ గారు ఇందులకీయకొనలేదు. ఇట్లాసరిన 75000000 మార్కుల సప్తమువచ్చుననిరి. ఇతనికి, ఇట్లు శోక్యముకలగజేసికొనుటకు అధికారములేదని జర్మను ప్రభుత్వమువారు రినిరి. మధ్యవర్తిదరి మార్గమును గోరిరి. డచ్చి మధ్యవర్తికి చెలియజేసిరి. కమిషను వాదమునే ఇతడు బుపరచెను. తనపట్టు నెగ్గెనుగాదాయని సంకేతించి ఒక నెలవరకు హెచ్చుపన్నును అనుబంధం పెట్టుకుంటు కంగీకరించిరి. తరువాత ప్రభుత్వమువారు మరింతపొకర్ణమును కలగజేయునటుల కమిషనుదని గోరనిచో జర్మనీలో ఖరీదు విస్తారముగ నుండును. మరికొంతగతువును గోరవలె నను మన్నాడు.

బర్మెక్ హెడ్ ప్రభువు

ఇండియాకువచ్చి ఇర్విన్ ప్రభువో ఆలోచించునని డెలి యుచున్నది.

సయాంబో కలరా

సింగపూరు, జూన్ 28:— సయాంబో కలరా ప్రబలి 1700 మంది అక్టోబరు నుండి ఇంతవరకు చరిత్యమయినారు. అందుచే మూడవతరగతి ప్రయాణికులు సయాంబో సరిహద్దుల నుండరాదనియు కులయా స్టేటు లైసు అధికారియు తీవ్రపు జేసి 8. ఇతర ప్రయాణికులనుండి 50 డోలరులను ధరావతును గోరిరి

కపర్దాల మహారాజు

లండన్, జూన్ 24:— పెట్రెంబరులో జరుగ నున్న జాతీయమితి అసెంబ్లీకి భారతసంస్థానాధీశ్వరుల ప్రతినిధిగ కపర్దాల మహారాజు పరిచేయు నట.

పరిపాతము

సిమ్లా, జూన్ 28. — దిగువ బర్మాలో వర్షాగమనము తగ్గినది. పశ్చిమతీరమున బొత్తుగా లేదు. బర్మా అసామలబ యట ఆర్థిక బొత్తుగా లేదు. దిగువ బర్మా ఆస్సాము, ఎగువ బర్మాగాములు, ఒరిస్సా, కొంకణము, ఉత్తరప్రదేశ్ తీరములందు వర్షము సాధారణముగా నున్నది. బంగాళము, కాశ్మీరము పశ్చిమభాగరాష్ట్రములు, ఆగ్నేయప్రదేశ్, పంజాబుకొండూ, మొదలగుచోట్ల కొలది వర్షమున్నది.

గొప్ప మార్పులుండబోవు.

(అ.ప్రె.)

నెల్లూరుసంస్కృతకాలేజి

ఈ విద్యాలయమున 1-7-26 తేదీనుండి వ్యాకరణ శిరోమణి సాహిత్యశిరోమణి తరగతులు ప్రారంభించబడును. కాలేజీ తరగతుల విద్యార్థులకు వీలైనంతవరకు ఉచితముగ భోజనసౌకర్యము ఏర్పాటుచేయబడును. ఇంద్రధానుస చేయబడు సంస్కృతము ఆయుర్వేదము జ్యోతిషము మున్నగు అన్నికాఖలయందు సాహిత్య వ్యాకరణ శిరోమణి ప్రధమతరగతుల యందును ప్రవేశించి విద్య నభ్యసించదలచిన విద్యార్థులు ఇది మొదలు జూలై 15 దిలోపల నెల్లూరు సంస్కృతకాలేజీ ప్రధానాధ్యాపకులకు దరఖాస్తుల నంపుకొన వలెను.

గా. హనుమచ్ఛాస్త్రి,

ప్రధానాధ్యాపకుడు.

మవరం తాలూకా లోనరిగ్రామ

ప్రజలకు నీటికరువు

ఈ గ్రామము భీమవరమునకు పండ్రెండువేల మైళ్ల దూరము వున్నది. దాని ఆవరణ ఆరువేలయకరముల చవిటిపర గలదు. ఈ గ్రామమునకు అరు పాలెములుగలవు. ప్రజలు మూడు 4 వేలమంది నివేసించుచున్నారు. రెండువేల పశువులు వున్నవి. పండించుకొనుటకు భూమిలేదు. త్రాగుటకు నీళ్లు లేవు. నూతులు తీయించితే సముద్రపునీరు ప్రత్యక్షమవును. ఒకరూ ధనకుండు లులేరు. యావన్నీంది కూలివల్ల జీవనము చేయువారే. వారికి ముఖ్యము అయిన పంట పశువులపాడియే. ఇప్పుడు అదికూ డానశించినది. ఈ సంవత్సరం అమితమైన ఎండవేడిమిచేతను. త్రాగుటకు నీళ్లు లేకను, నిలుచుటకు చెట్లునీడలేకను మరణించి పశువుల సంఖ్య తక్కువైదు. పూర్వము కృత్రిమగమలో యెవరో ధర్మదాత ఒకచెరువు ఆగ్రామములో త్రవ్వించినారు. అచెరువు యింతవరకు మృతవతులేదు. ఆచెరువుసంగతి మీరే పూహించండి ఆచెరువులో నర్నమును పడినగిరు. ఒక మాస ముకే సరిపోయినవి. ఇప్పటికి నుమారు మూడు మాసముల నుంచి ఆపశువులతో భవర్తనాతీతము. ఏధర్మదాత అయినా ఆచెరువుగర్భకు వెళ్లి చూచినట్లు అయితే నీళ్లు నిమిత్తం ఆగ్రామవాసులు పడు అవస్థయు, ఆపశువులపడు డ్లోరయు చూచిన మాధవునకు నెల్లదినములవరకు అన్నపానీయములు లోనికిపోవని చెప్పగలను. భీమవరం తాలూకాలో చాలా ధన వంతులు వున్నప్పటికి యీగ్రామ సంగతి యెవరికీ తెలియదని నేను నమ్ముచుగా చెప్పగలను. తెలియని దాతలు చాలామంది యున్నారు. ఆచెరువు త్రవ్వించునని చందాకై యెవరు అయినా, ఎచ్చినట్లు అయితే తగినంత సహాయముచేసి వారికి తోడ్పడుటకు భీమవరం తాలూకా ప్రజలను అందరను నేడుకొనుచున్నాను.

కొప్పరి సూర్యనారాయణ.

రామానంద ఛటర్జీగారు

గౌరవింపబడుట నానారాష్ట్ర సంఘాహ్వానము

కలకత్తా, జూన్ 24:— ప్రవాసి, మోడర్న్ రివ్యూసం పాదకులగు రామానంద ఛటర్జీగారిని తెనీవానగరమునకువచ్చి స్వ యముగ నానారాష్ట్రసంఘము సత్కరణకార్యములను జరిపి కొనుటకును సమితిని కార్యక్రమమును స్వయముగ జూచుటకును లాంతికాలము జేసివాలో గడపుటకు నానారాష్ట్రసమితి ఆహ్వా నించెనని ఆసోషియేటెడు క్రెసునకు రూఢిగచెలియుచున్నవి. రామానంద ఛటర్జీ గారు రాహ్వనమును అంగీకరించిరి. నానారిం వ్యసమితియొక్క శక్రటంజనరలు ఛటర్జీగారి కలిపినలేఖను బట్టి ఆహ్వానోద్దేశము విస్తృతమగుచున్నది. మిశ్రవ్యాభిప్రాయములతో జోక్యముగలిగిండుకొను ఉద్దేశ్య మెంతమాత్రమును లేదు. బాధ్యతవహించు ప్రతికాసంపాదకులముఖ్యముగ దూర మునందుగల దేశములతో సంపర్కముగలుగుట కష్టముగాన, నిచటకు రిప్పించి నానారాష్ట్రసమితితో వారలకు పరిచయము గలిగింపవలయును. తిరిగివారు దేశమునకు బోయినదిప నానారా వ్యక్తికార్యక్రమమును, చర్చలను గ్రహించ సాధ్యమగును. అని సమితి శక్రటంజనరలు వ్రాసెను. (అ.ప్రె.)

క్రొంబీగారు ధనాపహరణము చేయలేదు

గట్టిగా హెచ్చరింపబడెను

పూనా, జూన్ 24:— 7 వ రాజపుత్ర రెజిమెంటు రెండవదశమునకు చెందిన లెఫ్టెనెంట్ జేబులెస్సె క్రొంబీగారు ఆగ్నిఆస్తు 16 క నెక్సనుక్రింద నేరము మోపబడిరి. ధనాపహరణ నేరముచేయలేదని తీర్పుగట్టిగా హెచ్చరింపబడి రెండెండనీని యూరియీ తీర్చింపబడెను. (అ.ప్రె.)

“వైటా” ధ్వంస సంఘము

టిండాల్టూగారిని బహూకరించుట

(న్యూయిల్లేఖరి)

పూనా, జూన్ 24:— “వైటా” కాస్తను గారిపై కేసు సందర్భమున ఏర్పడిన ఉపసంఘమువారు సమాజేక్షమై బం గారు-పత్తకములను కొంత సొమ్మును ఇచ్చి టిండాల్టూ ఇబ్రహీ ముగారిని ఇంకను ఆస్థర కళాశాలను బహూకరించుటకు తీర్మానించిరి. ఏరు 32 జీవితములను రక్షించిరి. ఈసభకు టూ ర్నీగారు అధ్యక్షత వహించిరి. కచ్చిలోని ప్రముఖులు చాల మంది విచ్చేసిరి.

బాధ్యతలు గల ఉద్యోగముల స్వీకరించుట దేశద్రోహమా

కెల్కారుగారి విచిత్రవాదము

నాగపూరం, జూన్ 24:— శివాజి మహారాజు పట్టాభి షేకోత్సవ సందర్భమున ఉపన్యసించుచు మహమ్మదీయ పరిపాలనక్రింద పెద్ద ఉద్యోగముల జేయవలయునని శివాజి మహారాజు ప్రహ్లాదించెనని ఎస్. సి. కెల్కారుగారు వచించిరి. అందు వలన శివాజి దేశద్రోహవాదనవచ్చునా? కాబట్టి యధోచిత సహకారపక్షకార్యక్రమము అవలంబింపవలసిన దని క్రొత్తల కెల్కారు గారు హెచ్చరించిరి. (అ.ప్రె.)

బొంబాయి శాసనసభ నూతన ఉపాధ్యక్షుడు

గౌ॥ సర్ చూనిలాల్

వి. మెథాగారు నియమింపబడిరి

బొంబాయి, జూన్ 24:— గౌరవనీయులగు పర్ మి లాల్ వి. మెథాగారు బొంబాయిశాసనసభకు ఉపాధ్యక్షులుగ నియమింపబడిరి. (అ.ప్రె.)

బెంగాలు హిందూమహమ్మదీయ

ఒడంబడిక

సేనుగుప్తాగారి స్టేటుమెంటునకు

ఎస్. సి. బోసుగారు సమాధానము

కలకత్తా, జూన్ 24:— జి.ఎమ్. సేనుగుప్తాగారి స్టేటు మెంటునకు ఎస్. సి. బోసుగారు సమాధానముచ్చిరి. జూన్ 6 వ తేదీయందు సేనుగుప్తాగారిపేర వ్రాసిన లేఖయందు బెంగాలు హిందూమహమ్మదీయ ఒడంబడిక గురించి బోసుగారి అభిప్రాయములు గుర్తుచేయబడెను. కలకత్తాయందును బెంగాలు రాజధానియందును జరగిన అల్లరుల వలన బెంగాలు హిందూమహమ్మదీయుల ఒడంబడిక అంత్యము యొనని నిదర్శనముగ చెప్పెననియు, ఒడంబడిక రద్దజేయుట గాని, మార్పుటగాని, సంస్కరించుటగాని అనావశ్యకమనియు, ఉభయపక్షముల మధ్య సంఘీభావముదయింపజేయుటకు ఆఖిలభారత కాంగ్రెసుకమిటీ వర్గింపుకమిటీవారిని ప్రయత్నములు పల్పవలయునని కోరవలయుననియు బోసుగారుచెప్పిరి. కాంగ్రెసు బెంగాలు ఒడంబడికను నిరాకరించెను. బెంగాలు స్వరాజ్యపార్టీగాక, కాంగ్రెసు ఎన్నికల, జరుపుచున్నప్పుడు బెంగాలు హిందూమహమ్మదీయుల ఒడంబడికప్రసక్తియే లేదు. బెంగాలు హిందూమహమ్మదీయ ఒడంబడికను గురించి తాను సేనుగుప్తాగారి అభిప్రాయములతో తానేకేభవింతుట లేదని బోసుగారు ముగ్యక్రమజేసిరి. బెంగాలు రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు కమిటీ కార్యనిర్వాహకవర్గము డిసాల్యు జేయవలయున నువాటితోగూడ బోసుగారు భేదాభిప్రాయులైరి.

కార్యనిర్వాహకవర్గము డిసాల్యుజేయవలయునని తీర్మానముపై విచారణ ప్రారంభమగునప్పుడే బోసుగారు సమాజేవ మందుండి వెడలిపోయిరి సేనుగుప్తాగారు ప్రశ్నించుచున్నారు, బెంగాలు ఒడంబడిక తీర్మానముపై చర్చవినినదిదప, తీర్మాన ముగతనిగురించి గాని లేక కార్యనిర్వాహక వర్గమును డిసాల్యు జేయవలయున ను తీర్మానముపై ప్రతిపాదింపబడిన సవరణగతినగురించిగాని వాటిమన మందు సందేహములులేవనియు, సమాజేవమందు పాల్గొని నిరగక మగు చర్చలను గావించుట లాభములేదని బోసుగారు దలంచిరి. (అ.ప్రె.)

బెంగాలు రాజకీయములు

సేనుగుప్తాగారికి ప్రత్యుత్తరము

బెంగాలు కాంగ్రెసుకమిటీ కార్యనిర్వాహకవర్గమునుండి వీరి పోయినవారి స్టేటుమెంటు

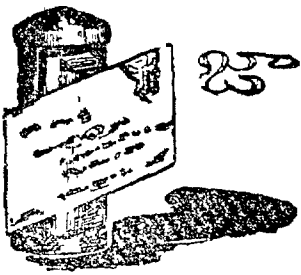
కలకత్తా, జూన్ 24:— సేనుగుప్తాగారు నిన్న ప్రకటించిన స్టేటుమెంటునకు ప్రత్యుత్తర మిచ్చుచు డాక్టరు బి. సి. రాయ, టి. సి. గోస్వామి, ఎస్. సి. ఛందర్, ఎస్. సి. బోసు, ఎస్. ఆర్. సర్కారుగార్లు మరియొక స్టేటుమెంటు ప్రకటించిరి. పి. కె. చక్రవర్తిగారు ఫార్వర్డ్ పత్రికకురాజీనామానిచ్చుట వారి రాజీనామానంతరము పత్రికా విధానమందు (పాలిసి) మార్పుగలుగుటనురించి స్టేటుమెంటు నందు ఉదహరింపబడెను. ఫార్వర్డు కంపనీ ఏడ్వరు డైరెక్టులలో మేమెదుగురము నుండుటవలన ఫార్వర్డుపత్రిక మాఅభివృద్ధి నిధికొరకుపయోగించుచున్నామని చూచాయగ సేనుగుప్తాగారు వచించిరి. ఫార్వర్డు పత్రిక కనడప బడు విధానమందుగాని, కార్యక్రమమందుగాని, మార్పు జరుగ లేదని మేము చెబుచున్నాము. కాబట్టి స్వరాజ్య పార్టీతో గాని, కాంగ్రెసుతోగాని మాకు వైరములేదు.

ఫార్వర్డు పత్రిక సంపాదకుడుగనున్న చక్రవర్తిగారు రాజీనిచ్చుటవిషయమై మా కెట్టి అవమానకరమును సంభంగము ను లేదు.

హిందూమహమ్మదీయసమన్వయము

హిందువులగునుమహమ్మదీయులకును ఐకమత్యము గుదుర వలయునని మేము గోరుచున్నాము. అఖిల భారత దేశ మందును నివసించుచున్న భిన్నసంఘములయెడ మహావహునకు గల అభ్యంతరానుభూతియే బెంగాలు హిందూమహమ్మదీయ ఒడంబడికకు గారణభూతమయ్యెను గాని, వోట్లను సంపాదించుటకొరకు గీర్తికేషులగు దేశబంధు చిత్రంజనదాసుగారు ఒడంబడికను గావించలేదు. ఇప్పుడు అవలంబించు బెట్టుజాలని ఒడంబడిక నూతగా జేసికొని మహమ్మదీయులను మేము మోస పుచ్చజూము.

బెంగాలురాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు కమిటీతోడను బెంగాలు స్వరాజ్యపార్టీతోడను దేశబంధు గ్రామపురంధరగణ్, ఆగిగసంఘము సహకారము జూప నిరాకరించెనని సేనుగుప్తాగారు చెల్పుటమాకు మిక్కిలి సంతోషకరముగనున్నది. బెంగాలుస్వరాజ్యపార్టీతోడనుగలసిపనిజేయుటకు నిరాకరించుటకు బదులుగా కార్యక్రమమును నిర్ణయించుటకు చర్చించ ఆగ్రిక కమిటీ ఆహ్వానించెననియు ప్రస్తుతము కొన్నిస్థానములందు ప్రచారము ప్రారంభమయ్యెననియు వారు చెల్పుచున్నారు. (అ.ప్రె.)

జాబులు.

ఉత్తర హరిశ్చంద్రియము

ఉత్తర హరిశ్చంద్రియమును గ్రంథమొకటి కలదా? అది పవ్యూపమా, గవ్యకూపమా ఎచ్చట దొరుకును? పాతకముహా కయులెవరైనను ఈ ప్రతికాముఖమున దెల్ప బ్రాధితులు.

గార్ల దిన్న సుబ్బారావు

అవవాని.

భీమవరం తాలూకా బోర్డు మీటింగు

జ 1-7-1936 వ తేది గురువారం పగలు 12 గంటలకు భీమవరం తాలూకా బోర్డు మీటింగు భీమవరంలో తాలూకా బోర్డు ఆఫీసు విన్లంగులో జరుగ బడును.

పి. బొప్పరాజు

అధ్యక్షులు.

వైశ్యవిద్యార్థులకు సహాయము

బెజవాడలో వైశ్య ప్రముఖులు శ్రీమత్కన్యకాపరమేశ్వరీ ధర్మసంఘ నిధినుండి వైశ్యవిద్యార్థులవేతనములకు భోజన వసతులకు సహాయ మొనర్చుటకు సాలుకు రూ. 3000 చూడు నేల రూపాయలు ప్రయమొనర్చుట కంగీకరించి రని విషయం తెలియు సంఘముచున్నారము.

(ఒక విలేఖరి)

శ్రీ కస్తూరీ దేవి జాతీయ

బాలికాపాఠశాల-నెల్లూరు

ఈనెల 31 తేది బుధవారమునాడు పాఠశాల భవనము లో పాఠశాలను నెల్లూరు ప్రైవేట్ కాంగ్రెసుసంఘ యజమాన్య మునుండి తప్పించి ప్రత్యేకమిటి నేర్పఱచుటకును, నిబంధనల ను రయారుచేయుటకును తదభిమానులసభ జరపబడును.

పోణకా కనకమ్మ

వ్యవస్థాపకురాలు.

శ్రీకృష్ణాశ్రమము

గుంటూరులో ఆశ్రమమునకు పాఠశాల తయారైనది. పాఠశాల జూన్ 28 వ తేదినండి ప్రారంభింపబడినది. శ్రాత్త గా చేర్చుకొనినవారిలో కలిసి బోర్డింగ్ లో 60 మంది విద్యార్థులున్నారు నిన్నజాతులయం దభిమానుగలవారు ధనసహాయముచేయ ప్రార్థితులు

నల్లపాటి హనుమంతరావు

కార్యదర్శి

విశ్వబ్రాహ్మణవిద్యార్థుల కొక విజృంభి

గుంటూరునందు 1926 సెల్ 1 జూలై నుంచి ఖమ్మనగ్రామ కళాశాల స్థాపింపబడును. దానిలో ప్రవేశించదలచుకొన్న విశ్వ బ్రాహ్మణ విద్యార్థులలో ప్రస్తుతము నిద్దరు బీద విద్యార్థులకు గోతాలవిల్లువద్ద స్థాపింపబడిన శ్రీ శేనగపాటి పూర్ణయ్యశ్రమ మునందు ఉచితముగా కొన్నివస్తువు తేర్చుఅచబడును. కనుక నీ క్రిందివారివల్ల మంచి విషయములు యావత్ప్రయముగా తెలు సుకొనబడునని నీకొరుచున్నాడు. దరఖాస్తులను యోగ్య తాపత్రకలతో సహా పంపగోరెదను. స్కూలు ఫయిలుల పరిక్ష ప్త్యాను అయిన ఇతర విశ్వబ్రాహ్మణ విద్యార్థులను విషయ ములు తెలుసుకొనవలయునని ప్రార్థించుచున్నాడు.

శేనగపాటి పూర్ణయ్య,

నాపరంపరంజెంటు ఆఫ్ వాప్టిస్సు, జిల్లాకోర్టు, గుంటూరు.

కళావంతుల నిద్రాసంఘము-గుంటూరు

ఈ సంఘము పక్షమున దనసహాయముతో చదువలచిన కళావంతులలో బీద విద్యార్థులకు ఖమ్మనగ్రామ మొదలుకొని యాఫ్. ఏ జూనియరు సీనియరు క్లాసులు వారికి యిచ్చుటలు జీతములు యిచ్చబడును. ఈ విషయము మా సంఘము ప్రసాదించు గారు మ.రా.-రా.-శ్రీ గుడిసేప సుబ్బయ్యగారు యీ మధ్య ఖైరికాముఖమున తెలియబరచియున్నారు. తమ చూచియు

యొందరు, తాము పంపుకొనదలచిన దరఖాస్తులు 1926 సంవత్సరం జూలై 4 తేది ఆదివారములోగా తమ యిచ్చుటలు ప్రధానోపాధ్యాయుని వల్లన, మాన సంఘముతో పెద్దవారిచేత సరిశీలకపెట్టించేయించి పంపవలెను. ఈ తేది అనంతరమువచ్చిన దరఖాస్తులు విచారించుటకు పిలువేనందున తొలినేయబడును. ఇదివరలో సంఘము తరపున చదువుచున్న విద్యార్థులకూడా ప్రతి సంవత్సరము ధరఖాస్తులు పెట్టుకొనవలసియున్నది గనుక తెలియపర్చడమైనది.

మద్దెల ముక్కంటి,
కార్యదర్శి.

కీ. శే. కానూరి వెంకటరెడ్డిగారు

ఆశ్రేయపురము గ్రామమునందు యీ నెల 20 తేది సాయంకాలము 5 గంటలకు కానూరి వెంకటరెడ్డిగారు నిర్యాణము జేయుటకు గ్రామవాస్తవ్యులు మిగుల చింతిల్లుచున్నాను. ఆయన ఆరువేలవరకు బ్రాహ్మణుడు. నిరతాన్నప్రదాత. నుమారు 90 సంవత్సరములు భార్యనుమేతుడై పార్వతీపరమేశ్వరులవలె జీవించి వేదములయందును, గోవులయందును మిగుల భక్తికలిగి యుండెడివారు. గోసంతకణయే తన జీవితమునకు పరమావధి గా నెంచి అపసానకాలమువరకు గోవులను పూజించుచుండెడి వాడు. ఆయనకు ముగ్గురు కుమారులు ఒక కొమార్తెయు గలరు. కొమార్తె పాశ్చాత్యవిద్య నభ్యసించి బ్రిటిషు దొరతనమునందు ఫారెస్టు రివిన్యూ పోలీసుకాఖలయందు పనిచేయుచున్నారు.

(ఒక విలేఖరి)

నూజివీడులో వీడ్కోలుపు సభ

నూజివీడి యున్న త పాఠశాల ప్రధానోపాధ్యాయులకు మద్దిరాల రామారావుపంతులుగారు గత తొమ్మిదివత్సరముల నుండి ప్రజాసంరక్షకబుగను విద్యాకాళాధికారా భిష్టును కరణంబుగను సర్వసన్యాన్ముడై వారికృతముల కడుసమర్థులతో నిర్వహించి యక విశ్రాంతి బొందుటకయి వారి పదవికి రాజీనామా నిచ్చి పురంబు విశువ సంకల్పించుకొనుట వలన నూజివీడి పురవాసు లీనెల 20, 21 తేదీల సభలు జయ ప్రదంబుగ జరిపి వీడికోలు గావించిరి. మొదటిసభ మారేంజి డెప్యూటీ యినస్పెక్టరుగారు రగు గిడుగు రామమూర్తిపంతులుగారి యాధిపత్యము క్రింద స్వచ్ఛందసంఘము(Self improving Society) వారిచే జరుపబడియె ద్వితీయసభ పాఠశాలకరస్సాంజెంటు అగు మి.రా.శ్రీ యినుగంటి గోపాలరావు బహుద్దరు వారి యజమాన్యమున హైస్కూలు భవనమువ జరిగెను. మహాసభ ప్రారంభింపక పూర్వము సభాధ్యక్షులును విద్యార్థులును పురజనులును క్రీపంతులుగారితో భగవత్సేంద్ర్య నార్తమై తూర్వారావంబులతో క్రీరామ మందిరమున కేగివచ్చి పాఠశాలభవనంబున నల్పాహారంబు లారగించిన పిదప సభ భగత్సేంద్ర్యతో ప్రారంభమయెను.

తరువాత కీ. వెంకటప్పయ్య పంతులుగారు వీడికోలు పత్రము (Farewell Address) సమర్పించిరి. పిమ్మట క్రీపంతులుగారి గుణవిశేషంబుల గూర్చియు బోధనాసామర్థ్య తాధింకయంబును గూర్చియు మి.రా.శ్రీ గి. రామమూర్తిపంతులుగారు, జి. సత్యనారాయణ మూర్తిగారు, శ్రీ. రామ చంద్రయ్యగారు మొదలగు పలువురు ప్రసంగించిరి.

పిమ్మట మి.రా.శ్రీ రామారావుపంతులుగారు దుచితరీతి జవాబిడిరి. అధ్యక్షుని యంత్యోపన్యాసముతో సభ ముగిసెను. పాఠశాలోపాధ్యాయవర్గంబుతో క్రీపంతులువారు కలసికూర్చుండగా ఛాయాపట మెత్తబడియె.

నాటిరాత్రి 8 గంటలకు (Merchant of Vennice) అను ఆంగ్లాటకుమునుండి కొన్నిరంగములుమాయూరి (Vacation Club) వారిచే క్లాసునియముగ ప్రదర్శింపబడియె. తరువాత మంగళవాద్యంబులతో నూరేగింపులుత్సవమును జరిపి క్రీపంతులువారిని సాగనంపిరి. క్రీపంతులుగారికి భగవంతు డాయరాశ్వాస్త్య శ్వర్యాభివృద్ధి యుండుగాత!

శ్రీగి.రాజు రామారావు

ఖద్దరు ఖద్దరు ఖద్దరు

ధరదగ్గించబడినది

ప్రస్తుత ప్రతిధరలనుబట్టి మాడుకాణములోని ఖద్దరు సరకుల ధరలు దగ్గించబడినవి. అన్నిరకముల ఖద్దరు సరకులు ముఖ్యముగా సన్నబోవకులు చీరలు వస్త్రాలు సరసమైనధరలకు విక్రయింపబడును. ఖద్దరభిమానులందరు తదితరులు మాయం దనుగ్రహించి త్వరగా ఆర్థ్య ఇచ్చెదరని నమ్ముచున్నాము.

యాదగిరి లక్ష్మీనరసింహులు

సర్వతిక్తాత్ ప్లాట్సు, గిట్టగిరి పొగాకుబాద్య, సిల్విక్టాబాద్.

బక్రీ దుపండుగ

డీల్లీ అల్లరులు

ఒకమరణము 48 మందికి గాయములు

డీల్లీ

జూన్ 24:—నాయబాన్సునందు నేడు 10-45 గంటలకు అల్లరులు మొదలుపెట్టి ఫాచ్ పూరి వరకును వ్యాపించెను. ప్రస్తుతమున బ్రిటిషు సైనికులు చక్కగా సంరక్షించుచున్నారు. ఏమిజరిగినది ఇంకను తెలియుట లేదు. ఒకమనీషులోనుండి కొందరు మహమ్మదీయులువచ్చి ఒక దుకాణదారుని అడ్డగించినందున కలహము మొదలుపెట్టెనని చెప్పుచున్నారు.

ఇరితవరకును తెలిసినంతలో 1 హిందువు ఫాచ్ పూరు మనీషువద్ద చంపబడిననియు, 28 మంది మహమ్మదీయులకును 14 హిందువులకును, 1 పోలీసు సార్జంటునకును దెబ్బలుతగిలి ఆస్పత్రికి తీసికొనిపోబడిరినియు తెలియుచున్నది. జిల్లామేజర్ స్ట్రీటుగారు 5 మందికిపైగా ఒకచోట చేరరాదని ఉత్తరువు నిచ్చిరి. ఈయన తరువు 15 కోజులవరకుండును.

ఈఅల్లరులు ఇరుపక్షములలోగల భయమువలన జరిగిన వని తెలియుచున్నది. ఒకగోవును నాయబాన్సునుండి తీసికొని పోదురని పుకారుగా నుండెను. పోలీసులతో గూడ మేజర్స్ట్రీటు వచ్చి అచ్చటచేయున్న గుంపుకు తిరిమివేసెను. తుంటులు లేనిపోని పుకారులను పుట్టించిరి ఇంతలోనొక గుట్టును బెనరి ఒక మనుష్యునిపై బడినందున గలభా మొదలు పెట్టెను. పోలీసులు మొదలు పెట్టినదని తలచి అందరును రాళ్లతోను రప్పలతోను కొట్టుకొన మొదలుపెట్టిరి. ఖారిబోలి, గాంధీవాకులందు ఎక్కువ అల్లరులు జరిగెను. గొప్ప నష్టము కలుగకముందే పోలీసులు వచ్చి అందరిని తరిమివేసిరి. నగర మందింతలను గట్టిగా కాపలానుంచి యున్నారు. అన్నిదుకాణములును మూయబడినవి.

రాత్రి 10 గంటలకు పీథులు నిశ్శబ్దముగా నుండినవి, నగరమున 4 కాపలాకార్లు తిరుగుచున్నది.

ముజఫర్ పురము

సీతామణి సబ్ డివిజన్ నందు ఒకగ్రామములో ఇద్దరు మహమ్మదీయులను 22 తేదీన కట్టికొట్టిరి. జిల్లామేజర్స్ట్రీటుగారి ప్రకటనవలన తెలియుచున్నది. మహమ్మదీయులలోలాను హిందువులద్దరించి 5 మందిని కొట్టిరి. గ్రామము వెలుపలనుండు 8 పూరిండ్లుదోమకొనబడెను. ఇప్పడంతయు కాంతముగ నున్నది.

అలహాబాదు

144వ సెక్షను నుపయోగించుట

దా మో నుండి గోకుల చందు గారి మూలమున మధ్య పరగణా లోని దా మోలో గోవు నాహుతి నేయుటకు గురించి హిందూమహమ్మదీయులకు కలహము వచ్చెననియు, పోలీసులు తుపాకులతో కాల్చగా 5 మందికి గాయములు తగిలెననియు, నగరమున గొప్ప ఆందోళన మున్నట్లును, 144 వ సెక్షను నుపయోగించినట్లును తెలియుచున్నది.

రూసీపోరాటమునకు పెక్కుకారణములు చెప్పబడినవని గోవసను గురించియే పోరాటము వచ్చియుండునని తెలుచున్నది. రూసీ చిన్నగ్రామమైనందు ఇట్టివి జరుగునని అనుకొనలేదు. ఇప్పుడు కాంతముగా నున్నది. 12 మందిని అరెస్టు చేసిరి. రూసీపోరాటము అలహాబాదునందు భయమును కలుగజేసినందున దుకాణములన్నియు మూయబడినవి. కొందరు తెరచుచుండగా మరికొందరు భయపడుచుండిరి. అట్టితరీ నెవరోవచ్చి కొందరిని కొట్టిరి. 4, 5 మందికి దెబ్బలుతగిలెను. అందొక ధోక్ గొప్ప జవీషర్తకుడు. ఇది అల్లరిమూకలచే జేయబడిన కార్యమని తలచుచున్నారు. దుకాణములన్నియు మూయబడినవి.

రూసీతోందు దెబ్బలు తినినవారిలో మరియొకడు మరణించెను. 8 మందికి దెబ్బలు తగిలెననియు, ఇప్పుడు కాంతముగా నున్నదనియు తెలియుచున్నది. ఆస్పత్రినుండి అందరిని పంపివేసిరి. 4 మంది మాత్రము చక్కగానే తేరుకొనుచు ఆస్పత్రియందే ఉన్నారు.

కలకత్తా

రాత్రి చాల ప్రాద్దుపోయినపిమ్మట బారాబాదునందు విచారింపగా పోరాటము లేదుయు జరుగలేదని తెలిసెను.

అక్రీనియకొనీధియందు మహమ్మదీయులకు కొట్టినందుకు 3 మంది హిందువులను అరెస్టు చేయుటార్హ మతేమియు జరుగలేదు. హిందూదేవాలయనకేరుగా మోలేబాదనందు గోవధగావించిన విషయమును దిఫ్ఫాట్ కమిషనరుగారు విచారింపకమిషనరుగాడి నివేదికను పంపిరి.

(10. 11)

గోళాల వ్యవస్థాపకులు

భారతదేశమునందున్న గోళాల పరిజరణముల వ్యవస్థాపకుల కందరికిని భారతగోళక సంఘకార్యదర్శి కొంతకాలముక్రిందట కొన్ని ప్రశ్నలను పంపెను. ఆ ప్రశ్నలకు చాల కొద్ది మందిమాత్రమే ప్రత్యుత్తరములను ప్రాసించిరి. ఇప్పుడు జాబితాలు అమృతవేయబడినది. కార్యదర్శికి ప్రాసించిన గోళపరిజరణకు పంపును. “శక్రబీ, ఆలయిండియా కాలాపైక్షను అసోసియేషను, సబర్బిటీ” అని అంగభాషనగాని హిందీలోగాని వ్రాయవలెను. మహారాష్ట్రమునందలి గోళాల పనిని తిని చూచి యీవిషయములను తెలుసుకొనివచ్చుటకు చాండిమానాజాగారు పూనుకొనిరి. అచటివ్యవస్థాపకులందరును వారికి చకచివిషయములను తెలుపగోరెదను. భారతగోళక సంఘము యితరగోళాలపై నెట్టి అధికారమును ఆపేషియట్లేదు. విషయములను తెలుసుకొని వానిని ప్రకటించుటకును ఆయా గోళాలకు తగినసహాయమును చేయుటకును మాత్రమే భారత సంఘమువారు కోరుచున్నారు. భారతసంఘమునకు అనుబంధముగా చేర్చు గోళు వారు తమ గోళాల నటుల చేర్చవచ్చును. ఇటుపైని భారత సంఘము వారు శ్వరలో నియమింపనున్న ప్రవీణుల సహాయముగూడ వారి కప్పుడు లభింపగలదు. అనుబంధములుగా చేరకపోయినగూడ విషయములను భారతసంఘము వారు తెలుపుచేయుచుందురు. కాని దేశమునందున్న 1500గోళాలను సహకారపద్ధతిని పనిచేయుచున్నచో వ్యయము చాలతగ్గును. ఏర్పాటులు చాల శ్రేష్ఠముగా నుండును. పని బాగుగా జరుగును. అనుబంధములుగా చేర్చినవారు కొన్ని బాధ్యతలను వహింపవలసియుండురు. కొన్ని నిబంధనలకు వారు బద్ధులుకావలెను. వారి ఆదాయములో కొంతభాగమును భారతసంఘమున కియ్యవలెను. అనుబంధముగా చేరవలెనను నిర్బంధమేమియును లేదు ఈ విషయమును తెలుపుటకే యీ చిన్నవ్యాస వివృతికలో వ్రాయబడినది. (మా. క. గాంధీనెం. యిండియా-17-6-28.)

కలకత్తా హిందూసభ

హిందూధర్మములను కాపాడుటకై వేర్వేరు హిందూసంఘముల నొక్కటిగా చేర్చుటకు ప్రయత్నించుట.

కలకత్తా, జూన్ 24:—బ్రిటిషు ఇండియన్ సంఘము వారి భవనమున నేడు జరిగిన కలకత్తా హిందూ ప్రముఖులసభలో హిందూధర్మములను కాపాడుటకై వేరువేరుగానున్న హిందూసంఘముల పనిని తిని ఒక్కటిగా చేర్చవలెనను విషయము చర్చింపబడినది. బి. చక్రవర్తిగా రధ్యత త వహించిరి. స్థానికసంఘముల నేర్పాటు చేయవలెననియు ప్రస్తుతసంఘముల సమైక్యసత్వముల గావించుచు కొలదికాలములో కలకత్తా యందు హిందూ మహాసభ నేర్పాటు చేయవలెనను ఉద్దేశముతో సర్ ప్రతాప్ చంద్రమిత్ర డి. పి. ఖైతాన్, బి. కె. లాహిరి, లెఫ్టినెంటు బిజయ ప్రసాదసింగురాయి మొదలగు వారలతో నొక కమిటీని నియమింపవలెనని తీర్మానింపబడినది. రాజరాజేశ్వరి దేవిని సాధ్యమైనంతవరకు సానుకూలించు నిమిత్తమై తన ఏర్పాట్లు చేయుటకు పోలీసు కమిషనరువద్దకు వెళ్లుటకును అసరమైనట్లయిన గవర్నరు వద్దకుగూడ వెళ్లుటకును జె. యం. దాసు డి. పి. ఖైతానుగార్లకు సలహాయ బడినది.

బహిరంగ విధులందు భాగ్యాలతో డి. కే. గి. యం. పు. ల. ను. తీ. కు. కొ. ని. పో. వు. లు. గూర్చి గావించబడిన ప్రభుత్వ ప్రకటననుగూర్చి అసమ్మతిని తెలుపుటకై జె. యం. గుప్తాగారి అధ్యక్షతకొండ జూలై 1 తేదీన బెనుహాలునందు కలకత్తా హిందూపాలసభ జరుపవలెననిరి. తుదకు నిశ్చయింపబడినది. (ఆ. ప్రె.)

ఇండియన్ సివిలుసర్వీసు

అలహాబాదు పోటీపరీక్షా ఫలితములు

సిన్హ, జూన్ 24:—ఈదిన పేర్కొనబడినవారు 1926 జనవరియందు అలహాబాదులో జరిగిన ఇండియన్ సివిలు సర్వీసు పోటీపరీక్షలో 7లు పొందిరి:—

యస్. ఆర్. చట్టర్జీ, హెచ్. జి. అరణాచలం, యస్. పి. రహిమానుగార్లు. (ఆ. ప్రె.)

వాతావరణస్థితి

1926 నం. మేనెల 25-వ తేదీ శుక్రవారము

ముఖ్యజిల్లాలు	అత్యధిక శీతం గ్రా. 24 గంటలలో	అత్యధిక వేడి గ్రా. 24 గంటలలో	గ్రా. 24 గంటలలో వర్షము	వేడినందుండిన గ్రా. 24 గంటలలో	వర్షము
గోపాల్ పూర్	92.7	88.8	...	1.52	— 2.58
విశాఖపట్టణం	95.5	82.7	...	2.42	— 1.68
కాకినాడ	102.9	88.4	...	0.45	— 3.48
మచిలీపట్టణము	105.9	87.2	...	0.08	— 3.83
కర్నూలు	102.7	78.4	0.79	1.58	— 0.72
బళ్లారి	98.2	72.8	...	0.58	— 1.08
అనంతపురం	0.96	— 0.76
కడప	102.4	80.5	0.01	0.57	— 1.91
నెల్లూరు	106.8	86.8	...	0.08	— 1.04
మద్రాసు	102.4	82.8	...	0.40	— 1.19
కడపూరు	101.1	79.5	...	1.07	+ 0.02
సేలము	100.9	78.2	...	3.54	+ 0.97
కోయంబుత్తూరు	90.7	78.0	0.02	0.06	— 1.40
తిరుచనాపల్లి	108.8	81.8	...	1.18	+ 0.08
నాగపట్టణము	9.99	82.2	...	0	— 1.01
మధుర	102.8	74.0	0.40	1.20	— 0.18
పాంబడ	91.8	81.4	...	0	— 0.10
తిరునల్వేలి	0	— 0.55
తిరువేంకటము	86.1	78.1	...	8.48	— 3.26
కొచ్చిన్	84.5	77.0	0.01	27.08	+ 2.71
కాలికట్టు	8.78	74.6	2.24	22.18	— 7.60
మంగళూరు	87.7	76.4	...	24.64	— 6.95
తెంగుళూరు	92.5	70.1	0.09	0.44	— 2.10
మెర్కూర	74.8	65.0	0.02	9.36	— 12.65
కొడైకనాల్	72.0	57.1	0.10	1.66	— 1.75

సర్కారులు:—మేఘములు విస్తారముగనున్నవి మచిలీపట్టణములో ఆర్ద్రత తక్కువ. ఉత్తరమున పగటివేడిమి 4 నుండి 4½ డిగ్రీలు ఎక్కువ. దక్షిణమున 3½ నుండి 9½ డిగ్రీలు ఎక్కువ. రాత్రివేడిమి మచిలీపట్టణములో 7½, ఉత్తరమున 8 నుండి 8½ డిగ్రీలు ఎక్కువ.

డక్టర్:—కర్నూలులో 0.79 వర్షం చెను. కడపలో చినుకులుబడినవి. మేఘములుదట్టముగనున్నవి. కర్నూలులో 8, తక్కినచోట్ల 4 నుండి 5 డిగ్రీలుఎక్కువ పగటివేడిమి. బళ్లారిలో రాత్రివేడిమి 2½ డిగ్రీలు ఎక్కువ కర్నూలులో 8 డిగ్రీలు. తక్కువ

కర్నాటకము:—మేఘములుఒకమోస్తరుగనున్నవి కడపలూరులో ఆర్ద్రత ఎక్కువ. నెల్లూరులో పగటివేడిమి 6½, తక్కినచోట్ల 8 నుండి 4 డిగ్రీలు ఎక్కువ. నెల్లూరులో రాత్రివేడిమి 5½ డిగ్రీలు ఎక్కువ.

పడమటితీరమున రాజధానిలో పరిభ్రాగమున స్థానిక చినుకులు బడవచ్చును.

ఎస్. ఆర్. యు. సామూరు.

వాతావరణాస్త్రజ్ఞుడు.

వర్షపాతము

సిన్హ, జూన్ 24:—దిగువ బర్షాయందు వర్షాగమము సాధారణముగా నున్నది. ఇతరప్రదేశములందు చాలకొలదిగా నున్నది. సింహళముప్రక్కన సముద్రమునందు తువ్వడుచుండవచ్చును. పంజాబునందు ధూళివాతములు వీచుచున్నట్లు తెలియుచున్నది. దిగువబర్షా, కొంకణము, మలబారు, ఆసాముగ్రామములు, బంగాళము, మధ్యఇండియా, పశ్చిమము, మార్గలందు సాధారణవర్షము కురిసినది. ఎగువబర్షా, పంజాబు, కాశ్మీరము, మధ్యపర్వతాలు, దక్షిణ హైదరాబాదు, ఆగ్నేయమద్రాసు, పశ్చిమమద్రాసు తీరములందు కొలదివర్షము పడినది. కొంకణమునుండి దక్షిణబంగాళము వరకును వాతావరణము ఎక్కువగానే యున్నది. ఎక్కువ మార్పులుండబోవు. (ఆ. ప్రె.)

చెన్నపురి బజారుధరలు

1926-వ నం. జూన్ నెల 25-వ తేదీ శుక్రవారము

1. ధాన్యములు.

దనియాలు బా 1-కి రు 60 0 0 మొదలు 70 0 0 వరకు
బియ్యముబస్తాలు
కుసుమ తెనాలివి ,, ప 48 గలవి రు 12 8 0 13 0 0
నెల్లూరివి ,, డిటా ,, 14 0 0 15 0 0
డిల్లి ,, డిటా ,, 15 0 0 16 0 0
రాగులు ర. 164 బస్తా 1-కి ,, 8 12 0 9 0 0
నవ్వులు ,, ,, 20 0 0 24 0 0

2. ధాన్యము పప్పులు

కందులు బస్తా 1-కి ర 205 ,, 11 8 0 12 8 0
సెనగలు ,, డిటా ,, 12 8 0 18 8 0
పెసలు ,, డిటా ,, 14 0 0 15 0 0
మినుములు ,, డిటా ,, 15 8 0 18 0 0
ఉలవలు ,, ర 164 ,, 8 8 0 9 0 0

3. నూనెవస్తువులు.

నవ్వులనూనె బా 1-కి ,, 150 0 0 152 0 0
నెయ్యి మ 1-కి ,, 14 0 0 25 0 0
కొండాపురంవేరు సెనగపప్పు బా 1-కి ,, 59 0 0 62 0 0
ఇతరప్రదేశము ,, ,, 56 0 0 58 0 0
వేరు సెనగనూనెగానుగ బా 1-కి రు 188 మి. నూనె 188 0 0
అముడము బా 1-కి ,, 91-0-0 98 0 0

4. చిల్లరవస్తువులు.

చాయపసుపు బా 1-కి ,, 70 0 0 75 0 0
మారపసుపు ,, ,, 80 0 0 85 0 0
మిరపకాయలు(గుంటూరువి) బా 1-కి 105 0 0 140 0 0
గుంటూరుపాయకట్టు నీలిమందు మునుగు 1-కి రు 40,45
కాళిపా పిపాయకట్టు ,, ,, 50,55
తెల్లము బా 1-కి రు 40 0 0 60 0 0
చింతపండు బా 1-కి ,, 28 0 0 54 0 0

5. ఇనుము.

పట్టారకం బా 1-కి ,, 82 0 0 88 0 0
చదరం ,, 81 0 0 82 0 0
రవుండు ,, 29 0 0 80 0 0

6. లోహములు.

వెండి 100 తులంకు ,, 69 8 0 70 0 0
బంగారము, తులము 1-కి ,, 21 4 0 21 8 0
సవరము 1-కి ,, 18 8 9
ఇత్తడి బా 1-కి ,, 260 0 0 262 0 0
రాగి డిటా ,, 258 0 0 260 0 0

7. దూది.

బోండావెట్టు బారువ 1-కి రు 800 0 0
పల్నాడు దూది ,, ,, 145 0 0

8. నూలు.

పుల్లూరు యేనుగ నెం 8½ పెట్టె 1-కి ,, 5 0 0
నూళయేనుగ నెం 20 ,, 7 4 0
నెం 20 తెన్ని సింహం యా పెట్టె ,, 7 12 0
నెం 22 ,, ,, 7 14 0
నెం 12½ తెన్ని సర్కసు ,, 6 6 0
నెం 14½ ,, ,, 6 12 0
నెం 12½ అలైస్సు ,, 5 8 0
నెం 12½ పాండిచేరి ,, 6 2 0
నెం 14½ ,, ,, 6 6 0
నెం 12½ న్యూకాటన్ ,, 5 10 0
నెం 14½ ,, న్యూకాటన్ ,, 6 0 0
నెం 10½ కోయంబుత్తూరు ,, 5 4 0
నెం 12½ ,, ,, 6 4 0
నెం 14½ ,, ,, 6 10 0
నెం 12½ గోక ,, 6 0 0
నెం 20 గోక ,, 7 4 0
నెం 12½ న్యూనెయిసు ,, 5 8 0
నెం 12½ చూళ ,, 5 12 0
నెం 10½ ,, ,, 6 6 0

పోర్చుగీసు నెంటుజారి గజిటు

(జూన్ 22, మంగళవారము)

వీక్షణికము

ఇ. ఆర్. పుదు. ఐ. సి. ఎస్. గారిని అభినందనలు అందరు పెక్కుటగా నియమించిరి.

ఎ. సి. హామెలుగారిని ఆధికారులు డిప్యూటీ సెక్రటరీగా ఆఫీస్ పునర్విధానమునందు మార్చిరి.

మదరాసులో స్వీడను ప్రతినిధిగ ఎల్. బి. మి. నెల గారిని, ఆమెరికా ప్రతినిధిగ ఇ. మా. టి. గొ. మ. గారిని అంగీకరించిరి.

పోలీసుకాళు

కె. ఎస్. రాజగోపాలయ్యగారిని తిరుపతి పోలీసు డిప్యూటీ సూపర్ టెండెంట్ నియమించిరి.

రా. సా. ఆర్. ఎల్. శంకరనారాయణయ్యరు పోలీసు డిప్యూటీ సూపర్ టెండెంట్ గారిని కర్నూలు జిల్లా మార్కెట్ మునకు మార్చిరి.

న్యాయకాళు

జె. వెంకటరావు జిల్లా మునసబు గారిని విశాఖపట్నం సబ్ జడ్జిగ నియమించిరి.

సి. వి. సంపత్తు అయ్యంగారు మచిలీపట్నం అడిషనల్ సబ్ జడ్జిగారిని బెజవాడ సీనియరు సబ్ జడ్జిగ మార్చిరి.

టి. భుజంగరావుగారిని బెజవాడ నుండి మచిలీపట్నం సబ్ జడ్జిగ మార్చిరి.

ఎల్. నారాయణయ్యరు జిల్లా మునసబు గారిని బెజవాడ సబ్ జడ్జిగ నియమించిరి.

ఎస్. రామస్వామి జిల్లా మునసబు గారిని గుంటూరు సబ్ జడ్జిగ నియమించిరి.

ఎల్. బలరామదాసుగారిని బళ్లారి సబ్ జడ్జిగ తాత్కాలికముగ నియమించిరి.

ఈ దినమున బెంచి మేజిస్ట్రేటులను ఉద్యోగమునందు తొలగించిరి:— కర్నూలు జిల్లా బహుకలునందు:— సి. సంజీవ రెడ్డిగారు, కె. వెంకట్రామయ్యగారు, ఎం. కొండారెడ్డిగారు భాజామీయా సాహేబుగారు.

ఈ దినమున బెంచి ప్రత్యేక బెంచి మేజిస్ట్రేటులుగ నియమించిరి:— బళ్లారి జిల్లా, నారాయణ దేవగిరి- దేవేంద్ర వెంకటాచారిగారు, చిద్రె హనుమంతప్పగారు. మచిలీపట్నం:— వి. వెంకట నారాయణగారు.

రివెన్యూ కాళు

రా. సా. వి. రామనాథం పంతులుగారిని తూర్పుగోదావరి నుండి అనంతపురం డిప్యూటీ కలెక్టరుగ మార్చిరి.

బి. వెంకటరావు పంతులుగారిని తూర్పుగోదావరి డిప్యూటీ కలెక్టరుగ నియమించిరి.

సానికన్వరపాలన కాళు

పండిత ఎం. కె. వైద్యురగారిని దేశీయవైద్య పాఠశాలయందు ఆయుర్వేద అసిస్టెంటు ఉపన్యాసకునిగ నియమించిరి.

అమ్మాలనందె వై. టి. వెంకటాచార్యగారిని ఆయుర్వేద (తెలుగు) అసిస్టెంటు ఉపన్యాసకునిగ నియమించిరి.

దేశీయ వైద్యపాఠశాలయందు సిద్ధ ఉపాధ్యాయునిగ వి. వ. గుమ్మలసుందరం మొదల్యారుని, యునాని ఉపాధ్యాయునిగ మాల్వికాకీసు సయ్యదు హమీదు అయ్యలహుసేనుగారిని, పరిశోధకోపాధ్యాయునిగ పి. సత్య నారాయణ గారిని నియమించిరి.

టి. బాలకృష్ణురగారిని రాయపేట ఆస్పత్రిలో ఆసరరీ డిప్యూటీ నియమించిరి.

కెప్టెన్ వి. వెర్దెరుగారిని జనరలు ఆర్మీ ట్రినిటీ ఫిజియన్ గను, మెడికలు కాలేజీ ఉపాధ్యాయునిగను, 2 వ జిల్లా సర్జన్ గను నియమించిరి.

మేజరు క్రిష్ణమగోపాధవాడతె. ఐ. ఎం. ఎస్. గారిని జనరలు ఆర్మీ ట్రినిటీ 2 వ సర్జన్ గు నియమించిరి.

రా. సా., టి. మాధవరావుగారిని విశాఖపట్నం మెడికలు కాలేజీయందు ఉపాధ్యాయునిగ నియమించిరి.

కె. కృష్ణ రావుగారిని అనంతపురం జిల్లా సర్జన్ గు నియమించిరి.

భా. పా., మ. అశీజులగారిని మదరాసు మెడికలు కాలేజీ ప్రొఫెసరుగ నియమించిరి.

బి. కె. సుందరంగారిని రిజర్వ్ మెంట్రీసరుగ నియమించిరి.

పి. సోమసుందరనాయకరుగారిని కర్నూలు మునిసిపాలిటీ నుండి కడప జిల్లా మెట్ట అస్సెసరుగ మార్చిరి.

కె. సంకర్షణగారిని హర్షనహల్లి తాలూకాబోర్డు అధ్యక్షునిగ నియమించిరి.

సెట్టి మునుస్వామిశెట్టిగారిని తిరుపతి మునిసిపలు సభ్యునిగ ప్రభుత్వమువారు నియమించిరి.

ఆనాని తాలూకాబోర్డు అధ్యక్షునిగ బి. తమ్మిరెడ్డిగారిని మిర్జాపూసేరు బీసుగారిని ఉపాధ్యక్షునిగను ఏకగ్రీవముగ నెన్నుకొనిరి.

బద్వేలి తాలూకాబోర్డు ఉపాధ్యక్షునిగ ఎం. గురువిరెడ్డిగారిని ఎన్నుకొనిరి.

హన్మేట్ల తాలూకాబోర్డు ఉపాధ్యక్షునిగ జి. వెంకటరావుగారిని ఎన్నుకొనిరి.

విద్యాకాళు

మహారాజశ్రీరావు సర్ వెంకటేశ చలపతి రంగరావు బహదూరుగారిని ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయము ప్రొఫెసరులరుగ నియమించిరి.

వి. విశ్వనాథశర్మగారిని మదరాసు నుండి రాజమండ్రి ట్రెయినింగ్ కాలేజీ పైన్సు ఉపాధ్యాయునిగ మార్చిరి.

ఎల్. వెంకటకృష్ణయ్యగారిని ఇంజనీరింగ్ కాలేజీ నుండి మదలపల్లికు ఎర్రునందు చేర్చిరి.

న్యాయకాళు.

పి. మధుకృష్ణయ్యనాయుడు కడపలో బారిష్టరు గారిని వృద్ధాచలం జిల్లా మునసబుగ నియమించిరి.

ఎక్స్లైజు.

సామర్లకోట డిప్యూటీ ఆఫీసరు ఎస్. ఎం. లిటిలుగారిని గోదావరి ఏజన్సీ సర్కిల్ ఇన్ స్పెక్టరుగ నియమించిరి.

డి. ఎస్. ప్రసాదరావుగారిని గోదావరి ఏజన్సీ నుండి అమలాపురం సర్కిల్ ఇన్ స్పెక్టరుగ మార్చిరి.

పబ్లిక్ వర్కుస్

వి. బుచ్చిరాజు పంతులుగారిని బెజవాడ నుండి వాట్సరు సర్కిల్ అసిస్టెంటు ఇంజనీరుగ మార్చిరి.

సి. కామేశ్వరరావు గారిని దుర్గుమఘాట నుండి గోదావరి తూర్పు డివిజను అసిస్టెంటు ఇంజనీరుగ నియమించిరి.

వి. నూర్యనారాయణగారిని పోలవరము నుండి సెం 1 సబు డివిజనుకు మార్చిరి.

బి. రామచంద్రరావుగారిని సెం 1 నుండి గోదావరి తూర్పు డివిజను ఇంజనీరువద్ద పెర్సనలు అసిస్టెంటుగ మార్చిరి.

వైద్యకాళు.

పి. ఆరుణాచలంగారిని, ఎస్. కె. హ. త్రియంగాడిగారిని విశాఖపట్నం మెడికలు కాలేజీ అసిస్టెంటు ప్రొఫెసరులుగ నియమించిరి.

వి. వి. నరసింహంగారిని విశాఖపట్నం మెడికలు కాలేజీ ఉపాధ్యాయునిగ నియమించిరి

కాంగ్రెసువారి కర్తవ్యము

[పూనపాటి బుచ్చి సీతారామచంద్రరాజు గారు]

గీ|| “ఏనుడి సోదరులారా నావిన్నపము
రాష్ట్ర కాంగ్రెసు సంఘము రాష్ట్ర పెల్ల
తిరుగ నియమింప కడు శ్రద్ధ తిరిగి తిరిగి
ఆ ప్రకాశాదినాయకు లతిమదమున
చేయుచున్న ప్రచారము శీఘ్రముగ
ప్రజలను కొంత కదలిక పొందుకొల్పి
సాయపడ పురికొల్పు నిజమే రాని
నాల్గు మాసము లా కాసంపు సభల
కరుగుటకు చేయు యత్నములందె కడపి
కాలమును మింగివేయుట ఘనము లేక
మనదు నిర్మాకార్యక్రమమునందు
గూడ తమ కాలమును నాయకులు ముదంబు
తోడి వినియోగపఱచుట గూడ శ్రద్ధ
తమము యోచన చేయు దీర్ఘముడ
బ్రాహ్మజాతాహ్మ్య మంయు ప్రబలముడ
అక్రమంబగు అస్పృశ్యత గుండె
జానపదుల జ్ఞానమా బాటుచుండె
జాతిభేదము లనికిమై సాగుచుండె
మద్యపానవిషము మరపు తగిత
భాది యుత్పత్తిగ శ్రద్ధ కలుగకుండె
పరవసనదాస్యమా యింక ప్రబలముండె

నింక నెక్కువ యోగమును చేసి
నీటికై నీ నీరును ముకాచి.
ఏ నీ నీరు మో మోర లేందుడయ్య
నాయకులలోని కొందరు సాయపడక
అకట ! ఆసహాయములేము అడగ బెట్టి
ప్రాతసహకారమున కేము ప్రాకు లాడ
పంతులులు పూనుచున్నార పాడి దప్పి
మానకో డిముడకు హాహాత్మాజిమనసు
విసపు చెంచును నుండె నివ్వధము జూచి
జట్టిపాటలచెతను నమ్మనయ్య
దేశస్వాతంత్ర్యమే మిమ దీక్ష యైక
తల్లి కెలసంతె తీర్చగా కలపె యున్న
కష్టముల కోర్చి కడు దీక్ష కల్గి తాము
కాసనంబుల నెదిరించి కాంతముతిరి
అతులనత్యగ్రహము పూనునపుడు లేవ
రాదు రాదు స్వరాజ్యంబు రాదు రాదు
దాని కీ దేశమేము సిద్ధముగ లేదు
లేదంచును విడనాడరాదు తాము
ఆపగారాని ఆకాసనంపు సభల
కరుగుటకు కేయుముత్తుంబు గూడ విడిచి
నాయకులు సుప్రచారము నడపిచేసి
సర్వోబుగను స్వరాజ్యరంగమున
సకలజనులను తమ కెంతో సాయపడుదు
రపుడు మాహాత్మాజీమాడ అనుమతిండు
కాననోల్లంఘనమునకు శంక లేదు
వీరనరులార ! ఆంధ్రముధీరులార !”

బ్రిటిషు వారి ప్రవర్తనము

అంగారక ధర్మపాలకుని ఖండనము
అంగారక ధర్మపాలుడు హాల్బర్గును హాల్బర్గు జాబ్బుల
కుపస్థానియు ఇంగ్లీషువారి ప్రవర్తనమును గుఱమును తీవ్రముగ
ఖండించిరి. బ్రిటిషువారు గర్వించుచు, మదాంధులనియు,
మర్యాదహీనులనియు చెప్పి బ్రిటిషువారి సాంప్రదాయములు
విపరీతముగ నున్నవని చింతిల్చిరి.
మీరు మీ సాంప్రదాయములను మార్చుకొని వేటాడుట
యందును ఆబహులయందును దాన్యుయందును మీకాలము
నంతయు వృధాపరచుట మానుకొననిచో బ్రిటిషు జాతి అచిర
కాలములో నశించగలదు. మీరు మీ మాంద్యమును విడనాడి ప్ర
పంచ నాగరికత వ్యాప్తికి తగువిధమున పాటుపడవలయును.
“భారతదేశమునందలి ప్రజలు గ్రూరులని మీ కవీశ్వరులలో నొ
కడు వ్రాసియున్నాడు. అకవియే గ్రూరుడని నేను చెప్పు
చున్నాను” అని అంగారక ధర్మపాలుడు చెప్పెను.
ఇంగ్లండునందలి దార్శిద్యమును గురించి మాట్లాడుచు
అత డిట్లనెను:— “ఈదేశమున ఎంతయో ధనమున్నది. ప్రజ
లందరకు సుఖముకలుగువిధమున ఆధనము వ్యయపరచవలెను.
“ఆకలిచేబాధపడుచున్నాను” అని ఇంగ్లండులో ఎవ్వరును చెప్ప
కుండదు.
ఇంగ్లండునందు మహాబోధ ఉపసంఘమును స్థాపించుట
కై సమావేశపరచబడిన సభయందు అంగారక ధర్మపాలుడు
ఈవిధమున ఉపసవించిరి. (డెయిలీన్యూస్)

క్రొను థి యే టు రు 2253

23-5-26 బుధవారము నుండి 25-5-26 శుక్రవారమువరకు
ప్రతిదినము 2 ప్రదర్శనములు సా|| 8 గం 15; రా|| 9 గం 30 ని
ప్రతి కేసి, అదివారములందు మధ్యాహ్నము 8.30-15 ని
ప్రత్యేక మాటి నిగలవు.
మ ద న్ థి యే టు రు లి ఖు రు డ్డో వారి
మి క్కి లి అ డ్దు త డ్డో వారి య లు నం దు
రెండవ భాగములోని 6 భాగములను ప్రదర్శింతురు
“టి థి యే ట్”
16 ఉపకథలు తేక 82 భాగములు గలవి. దివ్యమైనట్టి
యొ, బ్రహ్మాండమైనట్టి కథ. భయము, ధైర్యము, సాహసము
మొదలగునవి మికండ్లు చెదరునట్లు చేయును. ఇట్టిది మీ రిది
వరలో ఎప్పుడు చూచియుండరు.
ఇతర హాస్యరసమైన అనేక పటములు గూడా చూపబడును

నెల్లూరుమండలహిందీమహాజనసభ (స్వకీయవిలేఖరినుండి)

శ్రీదేశోద్ధారక కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు పంతులుగారు అధ్యక్షులు

కాంగ్రెసు మహాసభకై యేర్పరుపబడిన మామిడిచెట్ల క్రింది మంటపమునందు జిల్లాహిందీభాషాభిమానుల సమావేశము జరిగెను. సభయందు శ్రీయుత శ్రీదేశోద్ధారక కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు పంతులుగారు (పదాధ్యక్షులు), కోటరాజు రాజేశ్వరరావు (గుంటూరు), కేసగపల్లె రామస్వామిగుప్త (గుంటూరు), తిక్కవరపు రామిరెడ్డి (నెల్లూరు), వెన్నెలకంటి రాఘవయ్య, పాణికా పట్టాభిరామిరెడ్డి కాంగ్రెసు కార్యదర్శులు, (నెల్లూరు), బెజవాడ చంద్రశేఖరరెడ్డి (బచ్చిరెడ్డిపాలెం) తిక్కవరపు వెంకటరామిరెడ్డి (పొట్టిపాలెం), మోటూరి సత్యనారాయణ, న్యవస్థాపకులు, ఆంధ్రహిందీప్రచారకార్యాలయం, (బెజవాడ), ఆదిత్యుడి సోమనాథరావు (మద్రాసు), గార్లు, శ్రీమతులు ఉన్నవలక్ష్మీబాయిమ్మ (గుంటూరు) పాణికా కనకమ్మ, తిక్కవరపు సుదర్శనమ్మ (నెల్లూరు), పవనకుమారి (కొరటూరు) గార్లు మొదలగు హిందీభాషాభిమానులు పెక్కురు సభ నలంకరించిరి.

శ్రీయుత వెన్నెలకంటి రాఘవయ్యగారు రుపపాదించగా సభ్యుల కరతాశ్చర్యముల చెలరేగి శ్రీదేశోద్ధారక కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు పంతులుగారు రధ్యక్షత వహించిరి. శ్రీపంతులుగారు హిందీభాషాపయోగమునుగరించెను, ఇన్నాళ్లనుండి ఆంధ్రదేశమున జరుగుచున్న హిందీప్రచారమును గూర్చియు, హిందీయందు ఒక అరగంటవరకు సువన్యసిందిరి.

భారతదేశమును ఏకజాతిగా చేయవలయునన్న, జాతికి సంబంధించిన వ్యవహారము లన్నియు రాష్ట్రభాష యగుహిందు స్థానీలో జరుగవలయు ననియు రాష్ట్రీయవ్యవహారములు ప్రాంతీయభాషలో జరుగవలయు ననియు, మనదేశమందు జరుగుచున్న హిందీప్రచారమున కింతవఱకు మహాత్ముడు సాయ మొనర్చుచుండెననియు, మహాత్ముడు అనేకసంఖ్య పోషించి యున్నందున వారిపై నికను ఈ భార ముండుట ఆంధ్రులకు తగినదియు, ప్రజలలో సత్యధికముగ నుత్సాహమును గలిగించి ప్రతిగ్రామముందును హిందీప్రచార మొనర్చుట త్యవసరమని యు తెలిపి సభ్యులను హిందీప్రచారమునకు తగుసాయ మొనర్చుటకై మిగుల ప్రోత్సహించిరి. మఱియు శ్రీపంతులుగారు ఆంధ్రదేశమున జరుగుచున్న హిందీప్రచారమును గూర్చి విపులముగ ముచ్చటించుచు నెల్లూరుమండలవాసులను శ్రద్ధబూని అధికముగా ద్రవ్యసహాయమొనర్చి హిందీభాషాప్రచారమును పోషింపవలయునని పలికిరి.

శ్రీయుతులు కోటరాజు రాజేశ్వర రావుగారు ఆది పూడి సోమనాథ రావుగారు భారతజాతీయైక్యమొరకు హిందీ యెట్టియావశ్యకమో విపులముగా విమర్శించిరి. సోమనాథ రావుగారు జ్ఞరస్థనామాజకులు. హిందీ కథిత ప్రాముఖ్యము నిచ్చి రనియు అర్యమతస్థాపకుడైన స్వామి దయానందసర్వతుల వారు హిందీయే రాష్ట్రభాష కాగలదని యుద్దేశించుటచేత మనమతమునకు సంబంధించిన గ్రంథములన్నియు హిందీయందే రచించిరనియు హిందీభాష నభ్యసించుట ప్రతియాంగ్రుని కర్తవ్యమనియు అతిగంభీరీక్రమ సువన్యసిందిరి.

పిదప ఆంధ్రహిందీప్రచారకార్యాలయ వ్యవస్థాపకు ల్లో శ్రీయుత మోటూరి సత్యనారాయణగారు మొదట తాము హిందీ ప్రచారకులుగా నెల్లూరు వచ్చినపుడు హిందీప్రచారము పట్ల నెల్లూరుమండల మెట్టి యుత్సాహమును మాపుచుండినది అన్ని మండలములకన్న నెల్లూరుమండలమందే యెక్కువ హిందీ ప్రచారము జరుగుచుండెననియు నెల్లూరుమండలీయులు చూపిన యుత్సాహములనే ఆంధ్రదేశమున కొక కాళికార్యాలయ మేర్పరుపబడె ననియు మరల నెల్లూరుమండలీయులు అట్టి యుత్సాహమును జూపి ప్రస్తుతము కాంతముగానున్న హిందీ ప్రచారవాతావరణమును మరల 1921-1922 సం॥ స్థితిలోనికి కొనిరావలెననియు ఒక అరగంటకాలము శ్రావ్యముగ హిందీ భాషయందు ఉపన్యసింది సభ్యులను మిగుల సుత్సహించిరి. వీరు నెల్లూరునందు శ్రీలలో జరిగిన ప్రచారమునుగూర్చి విపులముగా చెప్పినపుడు సభ్యులు మిగుల సంతసించిరి.

శ్రీ పాణికా పట్టాభిరామిరెడ్డిగారు హిందీప్రచారమున కయి విశేషకృషి సంపదలినదిగ కోరిరి. వారు ఖద్దరుధరించిన తర్వాత మనుష్యునిభావము యెట్లుమారునో హిందీభాషాభ్యసన మొనర్చిన పిమ్మటగూడ దృక్పథము మారునని నొక్కి పక్కాచేసి చిరి.

శ్రీమతి ఓరుగంటి కమలమ్మగారు శ్రీయు హిందీనేర్చు కొనుటెంతసులభమో తెల్పుచు నొక చిన్న వ్యాసమును హిందీలో చదివిరి. నెల్లూరునందు ప్రచారముజరుగుచుండినపుడు హిందీ నభ్యసించి ప్రచారకపరీక్షలో నుత్తీర్ణులై ప్రస్తుతము కాశీమీరములో అధ్యయన మొనర్చుచున్న శ్రీయుత ఓరుగంటి వేంకటేశ్వర్లుగారు గూడ హిందీలో మాట్లాడిరి.

నెల్లూరు ప్రచారకు లగు శ్రీయుత భట్టారం వేంకటసుబ్బయ్యశర్మగారు నెల్లూరుజిల్లా హిందీప్రచారకార్యవివరణమును చదివెరి.

ఈక్రింది తీర్మానములు సభలో నేకగ్రీవముగా నామోదించబడెను.

ఈమండల హిందీప్రచారమునకు విశేషసహాయ మొనర్చిన సుప్రసిద్ధ రాష్ట్రభాషాభిమానులగు శ్రీయుతులు దివంగురి హనుమంతరావు పంతులు, దర్శి వెంకటసుబ్బయ్య, కందాడ శ్రీనివాసరాగల్ల యకాలమరణమునకు చింతిల్లందు ఈ సభ వారు వారియాత్మకౌంతుకయి భగవంతుని ప్రార్థించుచున్నారు.

మునిసిపల్ పార్కాలలో హిందీపాఠముల నిషేధించినందుం కీసభవారు ప్రభుత్వమువారి చర్యలను ఆక్షేపించుచున్నారు.

నెల్లూరు మండలమున ప్రస్తుతము హిందీప్రచారము విరివిగా జరుగుచుండినందులన ప్రతిగ్రామమునను హిందీ ప్రచారము గావించుట త్యవసరమని అభిప్రాయపడుచు తత్కార్యనిర్వహణమునకయి యాక్రిందివాదక సభముగా నుండవలయునని ఈసభవారు తీర్మానించుచున్నారు.

శ్రీయుత తిక్కవరపు రామిరెడ్డిగారు అధ్యక్షులు.

కార్యదర్శులు—శ్రీయుత ముంగూరు నరసింహారావుగారు బి. ఏ. డి. ఎల్. వకేలు, భట్టారం వెంకటసుబ్బయ్యశర్మగారు హిందీ ప్రచారకులు.

తేలూరి సుబ్బరామిరెడ్డిగారు, నూకలపాటి లచ్చారెడ్డిగారు, తిక్కవరపు శీతారామిరెడ్డిగారు, తిక్కవరపు వేంకటరామిరెడ్డిగారు, పాణికా పట్టాభిరామి రెడ్డిగారు, ఓరుగంటి వేంకటసుబ్బయ్యగారు, వెన్నెలకంటి రాఘవయ్యగారు, శ్రీమతి పాణికా కనకమ్మగారు.

శ్రీకస్తూరిదేవి జాతీయబాలికాపాఠశాల నెల్లూరు, శ్రీ శారదానికేతనము గుంటూరు, బాలికలు హిందీలో సత్కావ్యమైన పాటలు పాడి సభ్యుల నానందపరచిరి.

ఖద్దరు కేంద్రముల వ్యవస్థాపకులకు

ఈ దినన వివరములను ప్రతి కేంద్రమునుండియు నేను తెలియగోరెను. ఆయా కేంద్రములనుండి వచ్చుచున్న లెక్కలను నేను ఈపత్రికలో ప్రకటించుచు నే యున్నాను. అందులకే యీ వివరము లవసరము.

- 1. పోషింపబడుచున్న తంతు కారకుల సంఖ్య మిక్కిమువయును, స్త్రీలెందరు, పురుషులెందరు, కూలి, చామాషా నొక్కొకరికి ఒకనెల కిందువలన వచ్చెడు ఆదాయము, నూలు (కొంటు)నంబరు, నెలకెంత నూలు తయారగును, ఎన్ని గ్రామము లాకేంద్రము క్రింద నున్నవి?
2. ప్రతిని గింజలు తీయించుచున్నచో ఎంత ప్రతి? ఏమిహాలి? ఎందరు గింజతీయచున్నారు? వారికి ఏమి గిట్టుచున్నది?
3. ప్రతిని ఏకించుచున్నచో ఎందరు ఏకుచున్నార? ఎందరు ఏకులను చేయుచున్నారు? ఏమిహాలి? నెలకెంతకూలి ముట్టుచున్నది?
4. ఎందరు నేతనేయుచున్నారు? ఏమిహాలి, నెలకు ఎంతకూలి ముట్టుచున్నది, ఎన్నిగజముల బట్ట తయారగుచున్నది, నెడలెంత? తూకమెంత?
5. మొత్తమువ్యయ మెంత? అమ్మకము ధరయెంత? అమ్మకము మొత్తమెంత? స్థానికముగా అమ్మకమెంత?
6. కేంద్రమున పనివాండ్రెందరు? స్త్రీలెందరు? పురుషులెందరు? నలంబీరులెందరు?
ఈవివరములను యింకను తెలుపతగిన యితరవివరములను గూడ తెలుపగోరెను.
(మో. క. గాంధీ. ఎంబయిండియా 17-6-26)

వేలకు మందు

వేల సినా 1-కి రు. 0-4-0 ఈ నూనెను తలకురాచిన పేలు ఈపి నశించును. చర్మమునకు వెండ్రుకలకుహాని యుండిక వెండ్రుకలు పెరుగును. అమ్మతాంబనం డిపో, బాంబాయి - మదరాసు

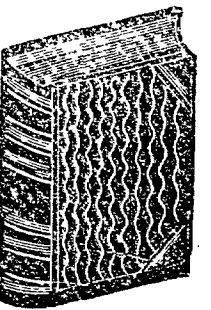
గొప్ప అగ్ని ప్రమాదము

గణపవరం, ది 19-6-26 శనివారం మధ్యాహ్నము ఘం 2 లకు అగ్ని ఒక పూరింటిలో ప్రారంభమయి సుమారు 20 పశువుల సావిట్లను 80 గడ్డి ఆములు 4 పెప్ గాడెలో ధాన్యమును 10 పుగ్గలోవున్న ధాన్యమును 6 క్షత్రియ గృహములును 2 షడ్లి గృహములును 1 కేలీ గృహములును 200 పంచు గృహములును అకస్మాత్తుగా పరశురామశ్రీతి అయివి. అగ్ని ప్రారంభమయిన ఘంటకు అగ్నిగృహములును అంటు కొనినవి. ఈ అగ్ని జ్వాలల జూచి ప్రజలు భీతావహులయి గ్రామము నిలువదని యెవరి సామానులు వారు వెలువలలోను కాలనలోను వేసుకొని ప్రాణములు దక్కవను కొనులోపున దగ్గరి గ్రామప్రజలు ప్రమాదమువలన సుమారు 60000 లు రూప్యములు నష్ట ముంచునని అంచనావేయబడి యిందు పంచము లది ప్రత్యేకము రు 50000 లు నష్ట ముండును. యీ పంచముల గృహములలో లెక్కపెట్టుటకు నొక్క గృహమైనను మిగిలి యుండలేదు. గాడ్పులుడిక్షణముగా నున్న సమయ మపుటచే అగ్నివేడికి తాళజాలక ప్రాణములను దక్కించుకొనుట మిగుల దుర్లభమయినది. ఈ గృహములలో వుండు వన్న యేవిధమయిన సామానుగాని తెచ్చుకొనుటకు ఒక్క గృహస్థునకును సావకాశము జిక్కలేదు. యాదీనులు పూటకు గంజిగాని కేయనించుటకు మంచము చాపగాని నీళ్లుకు చుండ మంతగాని లేక పరపేశ్యరునిమీద భారమువేకొని అల్లాడుచున్నారు. యీ నిరాధారులకు నాటిరాత్రి నక్కెళ్ల రామన్న గ్రామప్రజలు కొందరును అన్నప్రదానము చేసిరి. 20 తేదిన మాసాప్రగడ మార్యారావు యీ సుబ్బారావుగార్లును చింతలపాటి సత్యనారాయణ రాజుగారు 21 వ తేదిన మిరియాల వేంకటరత్నం బోసు నీలవోచలంగార్లును ఈ వెయ్యిమంది డీనులను అన్నప్రదానము చేసి ఆహరించుచున్నారు. ఈ ప్రకారం గ్రామములో వున్న యదారస్యభావులు కొన్నిరోజులు అన్నప్రదానం చేయుటకు ఏర్పాట్లు జరుగుచున్నవి వుండుటకు యిల్లుగాని త్రాగుటకు గంజిగాని లేక అల్లాడుచున్న యీ ప్రజలకు మరల మాలపల్లి నిర్మాణము సూక్ష్మముగా చేయవలెనని 10000 రూపాయలు అగును. ఈరల్ప ద్రవ్యము చేమార్చులె ననిన ఉదారస్యభావులును త్యాగశిలురును అయిన భారతపుత్రులకు ఒకలెక్కలో నిది కాదు. యాదీనులకు సహాయము చేసి రక్షించగలందులకు ప్రార్థించుచున్నాము. ఈ నిరాధారులకు సహాయము చేయవలెమవారలు చింతలపాటి మారపరాజు, పశ్చిమగోదావరి గణపవరం ఆవి పంపవలెను.

21-6-1926 } గరికిపాటి బాలవేంకట కృష్ణమూర్తి, గణపవరం. } చింతలపాటి లచ్చిరాజు.

ఇప్పుడే రెండవసారి ముద్రితమైనది. బ్రహ్మశ్రీ ఆంధ్రదేశమంతటను సుప్రసిద్ధి వడసిన కవీశ్వరులగు !!! పురాణం సూర్యనారాయణ తీర్థలగారిచే పరిశోధింపబడినది. 2289 శ రీ ర మ ర శా స్త్ర ము

చదువ చదువ సంతోషించెదరు! నీవు కావలసినదియు, నీవు చూడవలసినదియు చాలరోజులు వెడికిన శాస్త్రమిదియే, ఆంధ్రభాషలో ఇట్టి పూర్తిరహస్య శాస్త్రము ఇదివరకు యెవరినెల్లరుబహిరంగముగా ప్రచురింపబడలేదు. దీనిలో శ్రీ పురమ లక్షణములును వారియొక్క ఆనయవము విలక్షణములు శృంగార రహస్యములును, మొగ ఆడ అను శికు ఉత్పత్తి వివరములును, పూర్వము మహాముఖులు వర్కముగా వ్రాసిపెట్టినపుస్తకమును చక్కగా 64 వివిధచిత్రపటములతో ముద్రించి యున్నాము. రూ 1-0-0 వి. పి. చార్జి 7 అణాలు. కలియుగశూర్యణఖ 1వ భాగము ప్రతి 18 ధర రు 0-12-0 ఎం. ఎస్. సరస్వతి అందు కంపెని, నెం. 11, ఆరుముగంపిడి, మదరాసు.

గాంధీ దైవజ్ఞుడు జాతక నకలు లేక ప్రశ్న వ్రాయు కాలము తెలుపవలెను. భవిష్యత్తును గురించిన 5 ప్రశ్నలకు రు 10.0 పై ప్రతి ప్రశ్నకు 0-4-0. ఒక సంవత్సర మున, వార్తపలులు శ్రావణ బహుమధ్య. 2-0-0 వి. పి. చార్జి ప్రత్యేకము. అంజనేయస్వామి జ్యోతిషాలయము, తిరుత్తణి, 2599 (చిత్తూరుజిల్లా)

ద్వంద్వప్రభుత్వ విధానము

(జె. ఎ. స్పెండరు)

(జె. ఎ. స్పెండరుగారు మాండ్లెరు గార్డియను పత్రికకు భారతదేశమున మొదట ప్రచురించిన 21 వ వ్యాసమును ఈ దినము ప్రకటించుచున్నాము.)

1919 సంవత్సరమున కన్యత్వతిథి పక్షమువారు అధికారమును దొంగిరి. 1919 సంవత్సరపు సంస్కరణములను వారు అంగీకరించుటకు మాంటాగుగారు పాటుపడిన విషయము ప్రశంసనీయును. ఇంకను ఎక్కువ సంస్కరణములు కన్యత్వతిథిపక్షమువారు అంగీకరించియుండరు. ఈ సంస్కరణము తాత్కాలికము లని మాంటాగుగారు తెలిపిరి.

ఈ సంస్కరణములకు మంచిలాభములే కలిగిన వని చెప్పవచ్చును. యుద్ధానంతరము ప్రారంభింపబడిన ఆందోళనము కొంతవరకు దిగ్గజ. సహకారభారము అధిక మయ్యెను. వాయుకులందరు కలిసి ఆలోచించు సాంప్రదాయ మేర్పడెను. సంస్కరణములను అమలుచేయుటయందు కొన్ని ఇబ్బందులున్నను నైన నూచించినవిధమున సంస్కరణములకు కొంత లాభము కలిగినది అంగీకరింపవలయును. కాని ద్వంద్వప్రభుత్వ విధానము లోపలయొక్క మైన దని చెప్పక తప్పదు. బాధ్యతాయుక్త ప్రభుత్వమునకు భారతీయులకు అనుభవ మేర్పడవలయు నను ఉద్దేశముతో మాంటాగుగారి సంస్కరణములకు ప్రవేశపెట్టిరి. కాని ద్వంద్వప్రభుత్వవిధానము మారకున్న మాంటాగుగారి ఉద్దేశములు ఫలించవు. మిడుమిక్కిలి విపరీతఫలితము లేర్పడవచ్చును. భారతీయులు బాధ్యతలను గుర్తించుకొని ఆందోళనకరులగు మారవచ్చును.

ద్వంద్వప్రభుత్వ వని ఏమో వివరించెదను. రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసులోయందలి ఎన్నుకొనబడిన సభ్యులలో కొందరు మంత్రులుగ నియమింపబడెదరు. కొన్ని శాఖలపరిపాలనము ఈవంట్రులకు ఇతరశాఖల పరిపాలనము ఎక్కివృత్తిపు కొన్ని సభ్యులకును ఇవ్వబడును. మంత్రులు కాంగ్రెసుసభకు ఎక్కివృత్తిపు కొన్ని సభ్యులు గవర్నరుకు బాధ్యులుగ నుండెదరు. కాంగ్రెసు సభవారు ఆమోదింపబడుటకు గవర్నరు నిరాకరింపవచ్చును. సభవారు నిరాకరించు చట్టములకు గవర్నరు ఆమోదించి సర్టిఫై చేయవచ్చును. కాని అధికశాఖ ప్రభుత్వయత్తశాఖ. ధనముపై అధికారము లేనప్పటికి మంత్రులు ఏకాభి నిర్వహణమునకైన బాధ్యులని చెప్పబడుటలేదు. విద్యాశాఖ ప్రభుత్వయత్తశాఖ. కాని ఈ శాఖను చక్కని నిర్వహించుటకు తగినంత ధనము లేకను బోధకుల అసంఖ్యము. అధికశాఖ సభ్యుని నిర్ణయమును విద్యాశాఖమంత్రి అంగీకరింపవలయును. కాని విద్యాశాఖ నిర్వహణము అంత్యప్రకరముగ నున్న మంత్రి కాంగ్రెసుసభ్యుల విద్యాసమును కొల్పోవును.

వరియొకవిషయము కాంగ్రెసుసభవారు తమ ఇష్టమునచ్చి నట్లు ప్రవర్తించవచ్చును. ప్రభుత్వమువారి బిల్లులకు బడ్జెటులను నిరాకరింపవచ్చును. కాని గవర్నరుకు సర్టిఫై చేయు అధికారమున్నది. సామాన్యకాంగ్రెసుసభయందు స్వరాజ్యపక్షమువారు రైల్వే బడ్జెటునకు దొక పెద్దమొత్తమును నిరాకరించిరి. స్వరాజ్యపక్షమువారి నిర్ణయమే ఖాయమైనచో రైల్వేసరిపాలనకు కలసిండురైలు యుండెడిది. కాని రైల్వేసరిపాలనను స్థానికచేయుటయొనకు ఉద్దేశముతో స్వరాజ్యపక్షము వారి మొత్తమును నిరాకరించలేదు. రాజప్రతినిధి సర్టిఫై చేయవలసి వారికి లేకయును.

పంజాబు బొంబాయి మద్రాసు రాష్ట్రములందు ద్వంద్వప్రభుత్వ విధానము కొంతవరకు విజయము గాంచినది. మంత్రులు ఎక్కివృత్తిపు కాంగ్రెసుసభ్యులను చేర్చి ఒకటే ప్రభుత్వముగ ఆ రాష్ట్రముల గవర్నరులకు పరిగణించుటచే ఇట్టి అనుభూతికలం దెప్పెడిది. ఇట్లు చేసినగాని మంత్రులు తమ బాధ్యతలను పక్కనబెట్టరు. కాని అధికవిషయములందు మంత్రులు చేర్చి అధికారము చేయుటకు ఏకైకము పని చేయవలయువారు మంత్రిమండలి సంగీతంపజాలరు. ఇట్టి పరిస్థితి లేర్పడక కాంగ్రెసుసభయందలి అధికారసభ్యులు సంస్కరణములను ప్రతిఘోషించుటకు ఏ ఆర్జునులు పనికిరాదు. పరిస్థితి మెరుగునై బాధ్యతలను గుర్తించి ఆందోళనము స్థిరముగ నుండుటచేయవలయును.

ఈ సంస్కరణములను చట్టచేయవలయునని భాగతీయులలో పెద్దమొత్తము కలుగులేదు. కాని సంస్కరణములకు ఏర్పడిన ఫలమును గురించియు, సంస్కరణములకు వచ్చినయు విషయమును గురించియు భిన్నాభిప్రాయము లున్నవి. ఇంగ్లండువారు రాజకీయభావములకు భారతీయుల రాజకీయ భావ

ములకును భేద మున్నదని తలపడుదును. కేంద్రప్రభుత్వమున ద్వంద్వప్రభుత్వములేదు. ఎన్నుకొనబడిన అధికారులే అన్ని శాఖలను నిర్వహించుచున్నారు. కాని కాంగ్రెసుసభకు ప్రభుత్వచర్యలను ఆమోదించవలయును. రాజప్రతినిధికి సర్టిఫై చేయు పిటో అధికారము లున్నవి.

రాజమంది

(స్వకీయవిలేఖరి)

మధ్యరంగము

జూన్ 23:— ఏంటిలే ప్రసికాంపయిక్ డైరెక్టరుగారు రగు డాక్టరు పి. పార్థసారథి నాయకుగారు మాపట్టణము విచ్చేసి కుటుంబసభను గూర్చి నాలుగు ఉపన్యాసములను మునిసి పల్ ఆసుపత్రిలో నిచ్చిరి.

ఇంకొక వార్తపత్రిక

యథోచిత సహకారపక్షమున మామండలమునండి నూతన వార్తపత్రిక యొకటి త్వరలో వెలువడును. నుజనరంజని ముద్రాక్షరశాలలో అచ్చొత్తింపబడును.

గుంటూరు

(స్వకీయవిలేఖరి)

కాలమానము

జూన్ 23:—ఈసంవత్సరము ఇంటు కాచిన యెండలు, వీచిన వడగామలు భరింపవలసిలేనివిగా నుండెను. 20 సంవత్సరములలోగడ నిట్టి యెండలు కాయలేదని పలువురు పెద్దలు చెప్పిరి. రోహిణీకారైలో నిజముగా రోళ్లు బ్రష్టలయినవా యని తోచెను. వృగకారై ప్రవేశము చాలకాలముక్రిందయినను యింత వరకు మేఘాదంబరమయినను లేక చినుకులు పడక దుర్గర యెండవేడిమిచే జనులు బాధపడుచున్నారు. వడల కీవత్సర మిప్రాంత్యముల శివుమారకము జాస్తిగానున్నట్లు చెలియుచున్నది. ఉష్ణమాపకములో కొలత 1190 వరకు జూపినది.

ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయ సెనెటు యెన్నికలు

స్థానికసంఘముల స్థానము

స్థానికసంఘముల తేరపున మామండలమున కొక స్థానము సెనెటుకు ప్రత్యేకింపబడెను. ఆ స్థానమునకై మాజిల్లాలో 6 గురు నిలబడిరి. శ్రీయుతులు యతిరాజుజువాయుమగారు, నడింపల్లి లక్ష్మీ నరసింహారావుగారు, రామస్వామిచౌదరిగారు, చింతలచెర్ల కోకేశ్వరరావుగారు, చావలి వెంకటకృష్ణయ్యగారు, నడింపల్లి జగన్నాథరావుగారు.

గుడివాడ

(స్వకీయవిలేఖరి)

శ్రీయుత గరిమెళ్ల సత్యనారాయణగారు

మనప్రసిద్ధ దేశారాధకులగు పీరు, తమచే స్థాపింపబడిన “కారదా గ్రంథమాల”కు ప్రోత్సాహమును బడయుటకు యిచ్చు టికి దయచేసి యుండిరి. నిన్నటిదినము ఏర్పాటు గావించబడిన మంత్రులసమావేశమందు, తాము యిటీవల రచించిన భక్తిరసపూరితములయిన కీర్తనలను గానముచేసి శ్రోతల భక్తిపారవశ్యముగ నొనర్చిరి. పీరు ప్రకటించుటకు నాటకములు ఆంధ్ర వాఙ్మయమున దుర్భారమైన ఫక్తిలి వ్రాయబడినవి. పీరు కారాగృహముందున్న మాడువత్సరములలోను, రాజకీయ నిగ్గుధితులగు నొక తమిళపండితుని సాయమున ప్రాచీన తమిళ భావనాత్మకసింధి, యాభాషయందు యుత్కృష్ట గ్రంథమనబరగ “తిరుమొరై” గ్రంథరాజమును ఆంధ్రీకరించి, జేశనే నతోబాటు భాషాసేవయు నొనర్చిరి. ఈ గ్రంథమును త్వరలో వెలువడునున్నది.

దొంగలనములు

కొంతకాలమునుండి ప్రకాంతముగ నున్న మాపట్టణము. ఇలలోజులనుండి చోరభయముచే తహతహ నొందుచున్నది. పెన్నెరాత్రితులండునైతము దొంగలు నిర్భయముగ విహరించుచున్నారు. అధికారాలు, పౌరుల ప్రాధానములను కాపాడవలసిన బాధ్యతను గుర్తించి, స్వగర్వములను తృప్తికరముగ నిర్వహించెదరు గాకయని గోరుచున్నాము.

మదరారు మార్కెట్ రిపోర్టు

జులైసరకులు (25-6-26)

ఇరువదిగజముల పీస్ ధరలు

కాకికామల్లులు—22 X 22 ముంగిసూర్యు (5) రు 10-0.

కాకికామల్లులు — 22 X 22 వేరు రుకములు (2) రు 9-10, సరాసరిరకము రు 8-10.

తెలుపుములు— 1708 రు 14-6; గ్లాస్ 9000 రు 15-0; ఎల్. ఎల్. 78 రు 9-0; ఇ. సి. 78 రు 9-12, 88-888 రు 13-12; 8978 రు 8-8; 1702 రు 13-0. 2908 రు 8-4. జి. ఎ. 33 రు 8-0. జి. ఎ. రు 8-0 నూలు

40 సెంటరు, సీమ (5 పాకెట్టుకు)—టాక్స్—రు 5-7-0 చలురు రు 6-4-0 పచ్చరంగు రు 9-12-0; పడవ రు 9-0-0; కాకి రు 9-0-0 సవరను రు 7-14.

40 సెంటరు జపాను (పదిపానులకట్టు)—నక్షత్రము రు 11-14-0.

60 సెంటరు, సీమ (5 పాకెట్టుకు) అడకతెర 18-0-0 నమలి రు 16-0-0 “గట్” రు 16-6-0 నొడ్డలి రు 10-4-0; గడ్డిబండి రు 10-8-0 ఎద్దుగడియారము రు 10-2-0; సింహము జేటుకాడు రు 10-1;

60 సెంటరు జపాను (పదిపానులకట్టుకు)—భూగోళము—నీలంచేప రు 20-4-0.

లోహములు

ఇనుము:—బెల్లియను చట్టకమ్మిలు ఒకచాచవతు ధర రు 80, 33.

ఇత్తడిరేకు:—ఇంగ్లీషు రు 268. జర్మను (రీటమాక్) రు 252; రాగిరేకు రు 256.

టిక్ రేకు:—(90 మొదలు 95 వరకు ఉన్న కేస్ ఒకటికి) 9" రు 19-0-0.

కలాయెంతురేకు:— 24" గజ" 6" 7" 8" రు 15-0 9" రు 15-0.

సిమెంట్ పిపాకు వెలు:—

సార్వే ఆవుమార్కు రు 12 4, నమలి రు చక్కెర (రెడి) రు 38-0-0.

వాయిదాధరలు జూన్ 33-10, జూలై, 31-10, ఆగష్టు 30-12-0 వేరుసెనగ పప్పులు

మార్కెట్ ధరలు:—“మిషిక్” రు 55, రు 62-0.

సాదా పాను రు

వేరుసెనగనూనె

“గానుగ” రు 140, “పెన్” రు 138.

ఆముదము

(గాముధర) రు 93.

పడుచుచేసిన తోలు రతి 1 టిక్

	మొదలు	వరకు
ఎడ్డతోలు (8 మొదలు 8 1/2 రతులు)	రు 0 12 6	రు 0 12 9
“ (తేలిక)	రు 0 15 6	రు 1 0 0
“ బెంబూరు (8 మొదలు 8 1/2)	రు 0 12 7	రు 0 13 0
“ “ (తేలికైనరకము)	రు 1 0 3	రు 1 0 6
“ (విజయనగరం 7 1/2 7 1/2)	రు 0 18 6	రు 0 19 0
“ (ఏలూరు 7 1/2)	రు 0 14 6	రు 0 15 0
గడతోలు	రు 0 9 9	రు 0 10 8
గడబూడతోలు	రు 1 0 9	రు 1 1 6
ఆవునిగతోలు	రు 1 10 6	రు 1 12 8
మేకతోలు	రు 2 12 0	రు 2 14 0
గొట్టెతోలు	రు 2 14 0	రు 3 3 0

పడుచుచేయని పచ్చితో

బెంబూరు మేకతోలు	100-కి రు 175 0 0	రు 190 0 0
బెజవాడ మేకతోలు	“ రు 170 0 0	రు 182 8 0
బెంబూరుగొట్టెతోలు	“ రు 140 0 0	రు 165 0 0
బెజవాడగొట్టెతోలు	“ రు 130 0 0	రు 170 0 0
అవారముపట్టు బాగున 1-కి	రు 30 0 0	రు 36 0 0
కొన్నంబట్టు	“ రు 20 0 0	రు 22 0 0
రక్కాయలు	“ రు 88 0 0	రు 80 0 0

గుమ్మడపు మొకటరంగారావు, టి. ప్రెసిడెంటు.
నందిగామ తా||కాబోర్డుతప్పీసు, నందిగామ, 1--266

అమృత తాంజనము

శక్తినికట్టి తో నహా సీసా 1-కి రూ 0-10-0; డజన్ 1-కి రూ 6-4-0. వ్ర తియింట నుండదగిన
అమృత తాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుళెట్టి వీధి, మద్రాసు లేక, జోంపాయి

కాను బంగారమునకు, సీమవెండికి, తర్జములకు పూచీ నిచ్చెదము.

మావద్ద పలుకముల లోలాకులు, దుగ్ధము, మాపులు, బంగారుమెడచెయిసలు, మొలరొదులు, టంబురు, మొదలగునవి తయారుగనున్నవి. వివరములకు ఈడినుప విలాసములకు వ్రాయును.
పోవ్రేటర్లు:- కాకుమాను లక్ష్మయ్యచౌదరి, శనగపాటి కోటయ్య అండుబదర్స.
ది ఆంధ్ర జ్యాయలరి మాన్యుఫాక్చరింగు కంపెనీ
హెడ్డాఫీసు: బెజవాడ. 1597 (3) 1149 బ్రాంచి: 51 చైనాబజారురోడ్డు మద్రాసు.

ఆంధ్ర ఇన్ స్ట్రుమెంట్స్ కంపెనీ,
ప్రధాన కార్యస్థానము—మచిలీపట్ణం.
గమనింపుడు.

- (1) కీమాకంపెనీ ఆపత్కాలమున సాయబడు గొప్ప పరస్పర సహకార సంఘము. (చేసికొందరు.)
 - (2) దీర్ఘ కాలము జీవించువారు ఆకాలమరణము నొందు వారి కుటుంబములకు తోడ్పడుచు, తమకు ఆదాయము
 - (3) భీమాచేయుటలో పుణ్యము, పురుషార్థము, రెండును యిమిడియున్నవి.
 - (4) వార్షిక డివీడెండ్ శరణ్యమగును, ఆపత్కాలమున 5 సార్లును, కుటుంబమునకు జీవ నోపాధి కల్పించును, ఇతరులలో ఆదాయముచేయు మార్గమిది యొక్కటియే.
- మీ జీవితములను యీకంపెనీలో భీమా చేయించి భవీష్య సంస్థను ప్రోత్సహించువు.
అన్ని ప్రాంతములనుంచి యేజంటు కావలెను.

యర్రమల్లి మంగయ్య, బి.ఏ, బి యల్. కార్యదర్శి

2474

Powell's Extract of Golden

(3421)

పవలుగారి అమోఘమైన గెనో

నెగరో గమునకు
అద్భుతమైన గుణ మిచ్చును.

ఆంగ్ల ఆయుర్వేద ఔషధములనుండి తయారుచేయబడినది.

సెగరోగము, మేహరోగములు, మూత్రాశయము, మూత్ర పిండములయొక్క వాపు, శుక్ల నష్టము, బలహీనము, వీపులోనొప్పి మొదలగు వాటిని ఇది సమృద్ధముగా కుదుర్చునట్టి దివ్యౌషధము.

గుణము:- 6 మోతాదులగెనోను పుచ్చుకొనిన తక్షణ స్రవణము తప్పక నిలుచును. మరియు మూత్రసంబంధమైన చిక్కులన్నియు మాయమగును. మూత్రమందుండు మంటకూడ తగ్గున దానియొక్క గుణము తెలియుటకై ఒకసారి దానిని వాడవలెను.

తీక్ష్ణమైన వ్యాధికి బుడ్డి నెం 1 ఒకటికి ధర రూ. 1-4-0

దీర్ఘవ్యాధికి బుడ్డి నెం 2 ఒకటికి ధర రూ. 1-8-0

మా దివ్యౌషధములను సుప్రసిద్ధమైన రుకాణము లన్నిటిలోను దొరకును.

మా చిత్రవిచ్చిత్ర క్యాటలాగునకై వ్రాయును.

ఈ త్తరము లన్నియు ఆంగ్లభాషలో వ్రాయవలెను.

N. Powell & Co.,

Manufacturing Chemists,
Lamington Road, BOMBAY

మదనవిలాసము

నిక్కాక చేతగాని, యితర కారణములవలనగాని కలిగిన శుక్లనష్టమును తగ్గించి వీర్యమును గట్టిపరచి సంసారముఖమును గలిగించు తియ్యని రసాయనము. ఔషధము సీసా 1 కి తపాలా ప్యాకింగు రూ 3-9-0

2

మోహన పార్తసీ

రామచంద్రపురం (గోదావరి)

శ్రీకృష్ణవతార తత్వము

ఇది పురాణ రాజముల నన్నింటినండి వహభారత హరి సంశయములనుండియు శ్రీకృష్ణకథల సంగ్రహించి వరుసగా నులభింపజేసిన వచన రూపమున వ్రాయబడును. సంశయములు తొలగినట్లు శాస్త్రీయ సమాధానములు వ్రాయబడును. స్తోత్రములపై ముద్రింపబడును. 350 పుటలకు దక్కువగానుండ, జక్కని తెండుచేయించి 8 నెలల కొకతూరి 1-8-0 లకు చందా దారలకు విసిగార బంపబడును. 12-0-0 లు పంపినవారు పోషకులుగా ప్రకటింపబడుదురు. 1, 2, 3 సంపుటములు సిద్ధముగానున్నది. 2208

జనమంచి శేషాద్రిశర్మ,

ఆంధ్రప్రధాన పండితులు, మునిసిపల్ హైస్కూలు, కడప

మాన సోల్లా సి నీ మాత్రలు

30 మాత్రలు 0-10-0 (పది ఆణాలు)

నెలసులభము! (పోస్తుఖర్చులు ప్రత్యేకము) గుణమధికము! శరీరములో ఉష్ణాధిక్యముచే కలిగిడి వైశ్యకాకల కీమాత్రలు దివ్యౌషధము. అతీర్ణము, అరుచి, అపులింతలు, అగ్నిమాంద్యము, అతిదాహము, ఎక్కిళ్లు, సర్వాంగముల యందు బలక్షయము, పిక్కలు, పార్శ్వములు, శరణు, జ్వరము, అనులు మొదలగునవియుండు గలిగిడి నోవ్వలను పోగొట్టి దేహమును మంచి ఆరోగ్యమునకు తెచ్చును.

ఈమాత్రలు మేహవారినోవ్వలను పోగుచేమాన్యును. ఇందు అనేక ఔషధములు చేరినవి. అనుభవముగల ఔషధ మగుటచేతను పరమహంసక్రియ యని చెప్పవచ్చును. ఒక్కసారి వాడిచూచిన నిజము తెలియగలదు.

చిరునామా:-

(1078)

ఆయుర్వేద వైద్యనిలయం,

పోస్తు నిడుమోలు, ఎలక్కుర్రు, కృష్ణాజిల్లా

ఆంధ్ర హోమియో పార్తసీ

తుమ్మపూడి, దుగ్గిరాలపోస్తుగుంటూరుజిల్లా.

మావద్ద హోమియో ఔషధములన్నియు తెలుగుచేరులతో దొరకును. బాబితాను! అర్థజాబితా పంపును. సామాన్య రోగనివారణ హోమియో ఔషధ నిరూపణ పటము ఒకటింటికి మూడు అణాల తపాలాబిళ్లు పంపిన మావద్ద దొరకును.

డాక్టరు నూగ్యచేసర సంజీవరాయణం,

యం. డి. అందు యన్. యస్. ప్రొవ్రేటరు.

మోహి నీ తైలము

5 తు॥ నూనెగల సీసా 1-కి రూ. 0-12-0

శ్రీపురుషులు వాడుటకు యోగ్యమైనది. అమృత తాంజనం డిపో, మదరాసు - బొంబాయి